MODERNÝ ŠACH

nie je čierno-biely

číslo 0 ročník 0
nepredajné

© Peter Homola

obsah

4 **Editorial**
[Ing. Martin Huba]

osobnosti o šachu
6 **RNDr. Rudolf Bauer**
[Ing. Martin Huba]

zo sveta
7 **Memoriál Michaila Taľa 2008, Moskva**
[FM Milan Maroš]
12 **Pokorná zvíťazila v Chorvátsku**
[FM Milan Maroš]

mládež
18 **Slovensko má z ME mládeže bronz**
[FM Milan Maroš]
21 **Majstrovstvá EÚ v šachu mládeže, Mureck**
[Peter Paleček]

systematický tréning
27 **Technika vo vežovkách a koncovkách ťažkých figúr**
[GM Igor Štohl]
42 **Schachlehre, Schachtraining**
[Ernst Bönsch, Uwe Bönsch]
46 **Moje poučné partie**
[GM Sergej Movsesian]
51 **Psychologické princípy vedenia partie**
[GM Tomáš Likavský]

z domova
59 **Extraliga – preview**
[Marián Jurčík]
64 **54. ročník OPEN Tatry 2008**
[JUDr. Ľubomír Chripko]
69 **30. ročník Banícky kahanec 2008**
[Ing. Martin Huba]
71 **Jenewein Chess Match 2008, Bratislava**
[FM Milan Maroš]

praktická poradňa
76 **Marketing v šachu**
[Ing. Martin Huba]

Vážení priatelia a priateľky šachovej hry,

po úvodnom oslovení som sedel ticho asi polhodinu a pozeral na obrazovku svojho počítača. Myslel som na svoju šachovú minulosť. Na to, ako som ako malé decko ako očarený pozeral na šachové figúrky a šachovnicu. Spomínal na zápisy prvých prehraných partií zmáčané slzami. Na prvé víťazstvá. Na množstvo turnajov a partií. Na svoj titul dorasteneckého majstra Slovenska. Na účasť v štrajku účastníkov dorasteneckých majstrovstiev Československa. A na svoje ťažké rozhodnutie nevenovať sa profesionálne milovanej hre. A následným mnohým amatérskym partiám v súťažiach družstiev za svoju Prievidzu.

Spomínal som na šachistov, ktorých som poznal a ktorí už odišli. Na svojho otca, svojho starého otca z Krompách, na Štefana Sósku, Ernesta Nového, Gabriela Borského, Ladislava Ulbrika, Jozefa Kráľa, Martina Pikulíka, Miroslava Maláča, Ladislava Kotána... a mnohých ďalších. Myslel som na šachistov a šachistky z celého Slovenska, s ktorými sa rád stretávam a prehodím pár úprimných slov. Usmial som sa pri pomyslení na deti, s ktorými som sa stretol a cítil veľmi dobre počas letného šachového kempu. A pri predstave, ako som sa nešikovne snažil umyť okná klubovne pred obnoveným Baníckym kahancom.

Nebudem písať o šachových časopisoch, ktoré tu boli a ktoré tu sú. Nejde o ne, ide o nás, šachistov a šachistky. Slovensko si zaslúži a bude mať svoj šachový časopis. Časopis, ktorý bude hlavne informovať o dianí na Slovensku a o účinkovaní slovenských hráčov a hráčok v zahraničí. Časopis, ktorý bude nielen informovať, ale aj vzdelávať. Nielen tradične v šachovej oblasti, ale aj v marketingu, propagácii, ekonomike a písaní projektov a získavaní grantov. A aby som nezabudol, aj v zdravom spôsobe života, pretože šachisti a šachistky sú z mäsa a kostí, normálni moderní ľudia. Niektorí z vás sa teraz možno zľakli, že nedržia v ruke šachový časopis. Je to šachový časopis, ale taký, ktorý nie je odtrhnutý od života.

Časopis bude apolitický a nebude sa vyjadrovať k náboženstvám. Napriek tomu, že bude slovenský, nebude nacionalistický, ale európsky. Od šachistov a šachistiek zo Slovenska rôznych národností budem samozrejme očakávať a tešiť sa na zaujímavé príspevky a tiež námety na zlepšenie našej práce. Českí šachoví priatelia a priateľky budú mať privilégium. Ich príspevky budú publikované v českom jazyku. Neznamená to, že by sme nechceli alebo nevedeli zabezpečiť preklady do

slovenčiny. Jednoducho je to vzdanie úcty našim šachovým bratom a sestrám, od ktorých sa my ešte stále môžeme mnohé učiť. Ako ste si všimli, v tomto príspevku som sa vyjadroval „rodovo korektne“. V našom časopise sa bude pre zjednodušenie používať často len mužský rod, pod ktorým ale budeme vždy chápať aj ženskú časť šachovej komunity.

Čo sa týka praktických záležitostí, časopis zatiaľ financujem zo svojich zdrojov, bez akejkoľvek pomoci, čím sa nesťažujem, naopak, nie som ničím a nikým obmedzovaný. Garantujem jeho vydávanie počas minimálne najbližších dvoch rokov. Pokiaľ Slovenský šachový zväz bude mať záujem o spoluprácu, budem veľmi rád. Ceny inzercie sa dozviete, keď sa ma spýtate, nechcem číslami zaťažovať tieto úvodné slová. Náš časopis chce byť iný a bude iný ako podobné časopisy v našom okolí. Dôvody, pre ktoré by ste si mali kupovať časopis Moderný šach, sú na zadnej strane obálky. Moderný šach nie je čierno–biely.

Ing. Martin Huba
šéfredaktor

RNDr. Rudolf Bauer

[Ing. Martin Huba]

Dnes na naše otázky odpovedá RNDr. Rudolf Bauer, v súčasnosti poslanec NR SR, v rokoch 1993-1994 primátor mesta Košice a v rokoch 2001-2005, predseda Košického samosprávneho kraja.

MH: *Ako a kedy ste sa naučili hrať šach?*
RB: Šach ma naučil hrať môj otec ešte ako malého chlapca. Viac som sa začal venovať šachu ako 13-ročný, keď sme s kamarátmi v škole "prepadli" šachu, a postupne sme vyhrávali všetky súťaže 4-členných družstiev v šachu. až sme sa za rok stali Majstrami Slovenska. O rok sme to zopakovali a neskôr som začal hrať za klub VSŽ Košice, kde v tom čase pôsobil Ján Plachetka. Mojimi prvými šachovými priateľmi boli spolužiaci Vladimír Varga, Miroslav Pollák, Jozef Mačák a Milan Grančič.

MH: *V čom vidíte výhodu ovládania šachovej hry pri Vašej práci?*
RB: Šachová hra ma naučila logicky myslieť, analyzovať rôzne nielen šachové situácie, pomohla mi pri štúdiu, a pri mojej práci v počítačovej oblasti. Šachové myslenie mi veľmi pomohlo aj vo funkciách vo verejnom sektore, kde pôsobím od roku 1990. Vedenie pracovných porád, tvorba rozvojových politík, hľadanie riešení tak v oblasti legislatívnej ako aj v oblasti praktickej politike si vyžaduje logické myslenie, "ťah na bránku", analyzovanie možných kombinácií, podobne ako v šachu. Som presvedčený, že šachová hra je skvelou prípravou pre akúkoľvek manažérsku pozíciu ako v súkromnom tak aj vo verejnom sektore.

MH: *Aký je podľa Vás prínos šachovej hry pri zvládaní bežného života?*
RB: Každý, kto sa venuje šachovej hry naučí sa lepšie logicky a analyticky myslieť, zlepšuje si pamäť a má príležitosť nadviazať nové priateľské vzťahy. Šachy sú umenie, šport aj hra zároveň. Šach ako umenie pomáha zvládnuť aj ťažké problémy v živote. Šach ako šport posilňuje a zdôrazňuje staré dobré cnosti ako čestnosť, úprimnosť, vytrvalosť. Šach ako hra poskytuje potrebný odpočinok, je oddychom, relaxom, či koníčkom a zdrojom nových síl. Najväčším prínosom sú však šachoví priatelia, na ktorých sa človek v prípade potreby môže obrátiť.

Memoriál Michaila Taľa 2008, Moskva

[FM Milan Maroš]

Po roku sa v Moskve na Memoriáli Michaila Taľa zišla opäť skvelá konkurencia. V druhej polovici augusta tu súperilo v uzavretom turnaji 10 hráčov, pričom rating najslabšieho z nich bol úctyhodných 2708 ELO bodov.

suverénny Ivančuk

V turnaji veľmi presvedčivo zvíťazil ukrajinský veľmajster Vasilij Ivančuk, ktorý potvrdil skvelú formu. Veď po jasnom víťazstve v Sofii sa mu podobný kúsok podaril aj teraz v Moskve, keď ho od druhého hráča v poradí delil celý bod! Až do šiesteho kola síce viedol Alexander Morozevič, ale práve prehra s neskorším víťazom turnaja v nasledujúcom kole sa ukázala byť rozhodujúcou v boji o prvenstvo. Morozevič vďaka pomocnému hodnoteniu nakoniec skončil druhý, ale bodovo ho dostihli ešte Gelfand, Ponomariov a Kramnik. Pre Vladimíra Kramnika by sa tento výsledok nedal za normálnych okolností považovať za úspech, keďže sa však blíži jeho súboj s Anandom o šachový trón, mal to zrejme dosť ťažké. V otvoreniach totiž určite nechcel odkryť všetky zbrane, ktoré má pripravené na indického veľmajstra. Kramnik bral tento turnaj podľa svojich vlastných slov iba ako tréning na zápas o majstra sveta, a preto je so svojím výsledkom spokojný.

Sergej Movsesian medzi elitou v bleskovom šachu

Po skončení uzavretého turnaja, podobne ako minulý rok, prebehol aj veľmi silne obsadený bleskový turnaj. Okrem pozvaných veľmajstrov svetovej špičky sa doň dalo prebojovať aj z kvalifikácie. Už druhý rok sa o to pokúšal aj náš najlepší reprezentant. Kým vlani sa mu to nepodarilo, tak tento rok bola situácia úplne iná a všetko si vynahradil. V konkurencii 60 hráčov (z toho 58 veľmajstrov s priemerným ELO ďaleko cez 2600) skončil na vynikajúcom druhom mieste a vybojoval si tak účasť vo finálovom turnaji medzi elitou.

V hlavnom bleskovom turnaji sa zišla naozaj výnimočná konkurencia 18 hráčov, ktorí odohrali dvojkolovo, systémom každý s každým, spolu 34 kôl. Len traja veľmajstri mali rating nižší ako 2700! Sergej začal turnaj výborne, dlho sa dokonca delil o priebežné tretie miesto hneď za vedúcim duom Ivančuk – Kramnik. Na jeho štíte dovtedy ostali takí hráči ako napríklad Gelfand, Lékó, Alekseev či Ponomariov.

Náš hráč dokonca získal aj skalp Vladimíra Kramnika. Túto partiu Vám ponúkame aj s komentárom, naozaj stojí za pozretie. Po 14. kole sa však Sergejovi úplne prestalo dariť a prehral 6 partií za sebou. V konečnej tabuľke sa nakoniec prepadol až na 16. miesto, ale ziskom 12,5 bodu sa v tvrdej konkurencii aj tak rozhodne nestratil. Málo vídaný kúsok sa podaril Vasilijovi Ivančukovi, keď po víťazstve v hlavnom turnaji zvíťazil aj v bleskovkách. To je pri skvelej konkurencii, ktorá sa v Moskve zišla, naozaj obdivuhodný výkon.

výsledky kvalifikácie:

1. Griščuk	2728	12,5b	9. Kasimdžanov	2679	11,5
2. Movsesian	**2723**	**12,5**	10. Nepomniašči	2602	11
3. Karjakin	2727	12	11. Gašimov	2717	11
4. Gračev	2640	12	12. Sargissian	2660	11
5. Eljanov	2716	12	13. Rublevsky	2699	11
6. Mamedov	2627	11,5	14. Petrosian	2624	10,5
7. Sutovsky	2654	11,5	15. Tregubov	2658	10,5
8. Smirin	2637	11,5	atď., 60 hráčov		

Tal Memorial Moscow (RUS), 18–27 august 2008, cat. XX (2745)

					1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1.	Ivanchuk, Vassily	g	UKR	2781	*	1	½	½	½	1	1	½	½	½	6	2866
2.	Morozevich, Alexander	g	RUS	2788	0	*	½	1	1	½	0	1	½	½	5	2783
3.	Gelfand, Boris	g	ISR	2720	½	½	*	½	½	½	½	½	1	½	5	2790
4.	Ponomariov, Ruslan	g	UKR	2718	½	0	½	*	½	1	½	½	½	1	5	2791
5.	Kramnik, Vladimir	g	RUS	2788	½	0	½	½	*	½	½	1	½	1	5	2783
6.	Leko, Peter	g	HUN	2741	0	½	½	0	½	*	1	½	½	1	4½	2745
7.	Kamsky, Gata	g	USA	2723	0	1	½	½	½	0	*	½	0	1	4	2704
8.	Alekseev, Evgeny	g	RUS	2708	½	0	½	½	0	½	½	*	1	½	4	2706
9.	Mamedyarov, Shakhriyar	g	AZE	2742	½	½	0	½	½	½	1	0	*	0	3½	2665
10.	Shirov, Alexei	g	ESP	2741	½	½	½	0	0	0	0	½	1	*	3	2620

konečné poradie bleskového turnaja:
Tal Memorial Blitz Moscow (RUS), 29–30 august 2008

Final Round 34 Standings: *cat. XX (2726)*

Pl	Name	T	NAT	Elo	Pts	TPR
1.	Ivanchuk, Vassily	g	UKR	2781	23.5	2863
2.	Kramnik, Vladimir	g	RUS	2788	22.5	2839
3.	Carlsen, Magnus	g	NOR	2775	21.0	2810
4.	Svidler, Peter	g	RUS	2738	20.0	2790
5.	Mamedyarov, Shakhriyar	g	AZE	2742	20.0	2790
6.	Lékó, Peter	g	HUN	2741	18.0	2746
7.	Grischuk, Alexander	g	RUS	2728	18.0	2747
8.	Karjakin, Sergey	g	UKR	2727	18.0	2747
9.	Kamsky, Gata	g	USA	2723	17.5	2733
10.	Gelfand, Boris	g	ISR	2720	17.5	2733
11.	Ponomariov, Ruslan	g	UKR	2718	17.0	2726
12.	Grachev, Boris	g	RUS	2640	14.5	2681
13.	Alekseev, Evgeny	g	RUS	2708	14.0	2662
14.	Karpov, Anatoly	g	RUS	2651	14.0	2665
15.	Morozevich, Alexander	g	RUS	2788	14.0	2657
16.	**Movsesian, Sergei**	**g**	**SVK**	**2723**	**12.5**	**2631**
17.	Eljanov, Pavel	g	UKR	2716	12.5	2631
18.	Tkachiev, Vladislav	g	FRA	2664	11.5	2612

Movsesian, S (2723) – Kramnik, V (2788) [C24]

Memoriál Michaila Taľa – bleskový turnaj, Moskva 2008

1.e4 e5 2.♗c4 [Asi nie je obvyklé komentovať už druhý ťah v partii, ale v tomto prípade urobím výnimku. Sergej v poslednom období s obľubou hráva „nenáročnú" taliansku hru, v ktorej má veľmi dobré výsledky. Problém bol však zrejme v tom, že Kramnik sa po 2.♘f3 bráni zvyčajne ruskou hrou. Sergej sa preto rozhodol rozohrať strelcovu hru s úmyslom, že časom hra prejde do jeho obľúbených talianskych vôd.] **2...♘f6 3.d3 ♗c5 4.♘f3 d6 5.c3 a6 6.0–0 ♗a7 7.♖e1 0–0 8.h3 h6 9.♗b3 ♖e8 10.♘bd2 ♗e6 11.♗c2 ♘c6** [Plán vyšiel, hráči sa ocitli v teoretickej pozícii, ktorá vzniká v talianskej hre po ťahoch 1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗c4 ♗c5 4.0–0 ♘f6 5.d3 d6 6.c3 0–0 7.♖e1 a6 8.♗b3 ♗a7 9.h3 h6 10.♘bd2 ♗e6 11.♗c2 ♖e8.] **12.♘f1 d5** [Naša slovenská jednotka má s touto pozíciou skúsenosti aj s opačnými farbami. V partii Areščenko – Movsesian EU–Cup 2007 zahral biely 13.♕e2. Náš hráč má však teraz pripravený iný postup.] **13.♗d2 ♕d7 14.♘3h2 ♖ad8 15.♕f3 ♕e7 16.♖ad1 ♖d7 17.♘g3 dxe4 18.dxe4 ♖ed8 19.♘hf1 ♘h7 20.♘f5 ♕f6 21.♗e3 ♗xe3 22.♘1xe3 ♘g5 23.♕e2 ♖xd1 24.♖xd1 ♖xd1+ 25.♕xd1 ♕d8 26.♕g4** [Správne rozhodnutie, pozícia sa ďalej zjednodušovať nebude. Nasleduje totiž útok na čierneho kráľa. Hrozí 27.h4 a 28.♕xg7, prípadne 28.♘xh6+.] **26...g6?** [Toto je dosť vážna chyba, správne bolo 26...♗xf5 27.exf5 (27.♘xf5 ♕d2 28.♘e3 *(28.h4 ♕xc2 29.hxg5 ♕c1+ 30.♔h2 ♕xg5 s výhodou čierneho)* 28...♕e1+ 29.♘f1 =) 27...♘h7 a čierny je blízko vyrovnaniu. Brániť takúto pozíciu v bleskovej partii však nebolo jednoduché ani pre hráča svetového formátu.] **27.♘xh6+ ♔g7** [Nepomáha ani iný ústup: 27...♔h7 28.♘hf5 gxf5? 29.exf5 +–.]

28.♘hf5+ ♔f8 [Ani prijatie obete by neprinieslo nič dobré: 28...gxf5 29.exf5 ♗xa2 30.h4 f6 31.hxg5 fxg5 32.b3 +– s hrozbou 33.♕a4.] **29.♕h4 gxf5 30.♕h6+ ♔e8 31.exf5 ♗xa2 32.h4 ♘f3+** [32...♘e6 33.fxe6 ♗xe6 34.h5 +–] **33.gxf3 ♕d2 34.h5 +–** [Partia je rozhodnutá, h–pešiak je nezastaviteľný.] **34...♔d7 35.♕g5 ♘d4 36.cxd4 exd4 37.h6 dxe3 38.♕xe3 ♕xc2 39.♕d4+ ♔c8 40.h7 ♕c1+ 41.♔g2 ♕g5+ 42.♕g4 1–0**

Na záver Vám ešte ponúkame krátky rozhovor so Sergejom Movsesianom, v ktorom sme sa ho spýtali niekoľko otázok ohľadom tohto turnaja

MM: *Blahoželám k úspešne zvládnutej kvalifikácii, keď sa Ti podarilo prebojovať do hlavného turnaja. Ako hodnotíš svoje účinkovanie v Moskve? Sú bleskovky pre Teba skôr zábava alebo je to porovnateľný turnaj s takým, ktorý sa počíta do ela?*

SM: Ďakujem! Blicky sú určite iná disciplína, takže sa to nedá brať smrteľne vážne. Ale v takej konkurencii som sa chcel ukázať a hrať dobre.

MM: *Porazil si niekoľko hráčov zvučných mien, ako napríklad Gelfand, Ponomariov, či dokonca Kramnik. Ktorú výhru si ceníš najviac?*

SM: Podľa priebehu partie asi moja obľúbená talianska proti Kramnikovi, ale aj napríklad víťazstvo čiernymi nad Lékom bolo veľmi pekné.

MM: *V úvode si sa priebežne delil aj o 3. miesto za Ivančukom a Kramnikom, po 14. kole však prišlo 6 prehier po sebe. V čom vidíš príčiny toho, že sa Ti zrazu tak prestalo dariť?*

SM: Šesť prehier sa vlastne "rozdelilo" do záveru prvého a začiatku druhého dňa súťaže. Asi najväčší problém bola únava, veď sme museli najprv absolvovať dosť náročnú kvalifikáciu a po troch dňoch som sa už nedokázal dostatočne zregenerovať na záver.

MM: *Pripravoval si sa na svojich súperov? Či v bleskovke to nemá až taký význam?*

SM: Priznám sa, že som mal všetkého plné zuby, takže som len padol do postele .

MM: *Ďakujem za rozhovor a želám veľa úspechov .*

Pokorná zvíťazila v Chorvátsku

[FM Milan Maroš]

V polovici septembra 2008 sa v chorvátskom mestečku Vrbnik na ostrove Krk uskutočnil uzavretý veľmajstrovský turnaj žien. Suverénne v ňom zvíťazila slovenská reprezentantka Regina Pokorná, ktorá sa hneď od začiatku usadila na čele a ani v ďalšom priebehu nenechala nikoho pochybovať o svojom triumfe. Na dojmy z turnaja sme sa opýtali priamo Reginy.

MM: *Blahoželám k suverénnemu víťazstvu. Bol aj priebeh partií taký jednoznačný alebo si bola v niektorom kole ohrozená? Ktorá súperka bola najnepríjemnejšia?*

R. Pokorná: Ďakujem za blahoželanie. Som rada, že sa mi podarilo zahrať dobrý turnaj a zabodovať, najmä systémom štart – cieľ. Musím priznať, že sa mi hralo veľmi dobre, najmä, keď som bola už odľahčená od školských povinností a navyše som sa na turnaj aj veľmi tešila. To sa asi odrazilo aj na ľahkosti s akou som partie hrala, pretože v žiadnej z nich som nebola vážne ohrozená. Vyskytli sa samozrejme pozície, ktoré boli nejednoznačné a niekedy som stála aj horšie, no v časovej tiesni som sa väčšinou vedela lepšie orientovať a súperky som postupne prehrala. Na druhej strane, urobila som 4 remízy, z toho 2 bez hry, čo ma aj trošku mrzí. No organizátor turnaja, ktorý je zároveň aj šéfom môjho chorvátskeho klubu ma požiadal, či by som nemohla zahrať simultánku proti deťom jedného šachového klubu pri príležitosti určitého výročia, a tak som súhlasila. No a remíza v poslednom kole mi definitívne zabezpečila prvé miesto. Turnaj bol podľa mňa celkovo dosť vyrovnaný, čo sa v konečnom dôsledku prejavilo aj vo výsledkoch, keď 4 hráčky s rovnakým počtom bodov si delili 2. – 5. miesto. Väčšinu zo súperiek som poznala a ako najnepríjemnejšia mi prišla Veronika Schneider z Maďarska, ktorá je veľká bojovníčka (v konečnom dôsledku ani jednu partiu neremizovala) a Ana Srebrnic zo Slovinska. S Anou sa mi hrá dosť nepríjemne, pretože som s ňou odohrala už viac partií a aj keď sa mi podarilo získať značnú prevahu, alebo dokonca vyhratú pozíciu, často som to nevedela dotiahnuť do víťazného konca. Pre mňa je to jedna z hráčok, proti ktorej hrám nerada.

MM: *V Chorvátsku si sa na tomto turnaji zúčastnila už trikrát. Čo Ťa na ňom najviac láka?*

R. Pokorná: Chorvátsko ako krajinu zbožňujem. Nádherné prostredie, výborná

kuchyňa, veľmi milí ľudia... A navyše, za tie roky som sa už trochu naučila aj ich jazyk a tak sa tam cítim pomaly ako doma. Pre mňa sú chorvátske turnaje jednými z najkrajších.

MM: *Ako hodnotíš organizáciu turnaja?*

R. Pokorná: Prvýkrát som prišla na uzavretý ženský turnaj do Chorvátska do Rijeky v roku 2001 a bola som úplne nadšená. Hlavný organizátor turnaja, Ivan Mandekič, sa rozhodol, že okrem Rijeky bude organizovať aj ženské turnaje na ostrove Krk. Urobil to veľmi šikovne, lebo v roku 2003 podpísal dohodu so 7 rôznymi mestami, že sa stanú hlavnými patrónmi a sponzormi turnaja, a tak sa turnaj konal každý rok na inom mieste. Budúci ročník je na ostrove Krk posledný, a tak by som si ho nechcela nechať ujsť. Ivan organizuje turnaje, ako v Rijeke, tak aj na Krku, na veľmi dobrej úrovni. Voči hráčkam je vždy ústretový a najmä veľmi férový, vždy sa snaží, aby sme mali čo najväčšie pohodlie. Musím priznať, že pre ženský šach v Chorvátsku robí neskutočne veľa.

MM: *Venuješ sa v súčasnosti šachu intenzívne alebo len okrajovo? Kde momentálne pracuješ?*
R. Pokorná: V júni sa mi „konečne" podarilo úspešne dokončiť VŠ a plánovala som sa teda zamestnať. Dokonca som si našla aj hneď prácu. No akosi mi bolo ľúto, že počas štúdia som mala pomerne málo času na šachy, trénovanie a hranie, a tak som sa rozhodla, že si predsa len ešte predĺžim šachový život a momentálne hrám teda len šach. Avšak plánujem sa zamestnať, hoci v mojom prípade je to trošku komplikovanejšie, keďže mám priateľa z Rakúska. Chcela by som sa zamestnať vo Viedni, no nie je to až také ľahké, lebo Slováci stále potrebujú pracovné povolenie. A okrem toho, je dosť možné, že sa s priateľom budem od januára sťahovať na 1,5 – 2 roky do Rumunska, a tak si budem hľadať robotu tam.

MM: *Aké sú Tvoje ďalšie šachové ciele alebo sny?*
R. Pokorná: V prvom rade je to zahrať čo najlepšie s družstvom na olympiáde, ktorá bude teraz v novembri v Drážďanoch. Je mi trochu ľúto, že sa pre ženský šach na Slovensku robí tak málo a dokonca ani pred olympiádou nemáme žiadne vážnejšie sústredenie, na rozdiel od mnohých iných krajín. Takým mojím prvoradým cieľom je opäť prekročiť hranicu 2400 a už pod ňu neklesnúť. Budúci rok by som si chcela opäť zahrať ME žien a obstáť tam čo najlepšie, hoci kvalifikovať sa na MS bude veľmi ťažké. Ale takým mojím snom je založiť si raz šachovú školu a trénovať nadané a talentované deti .

Pokorná, R (2357) – Schneider, V (2316) [B01],
WGM Krk – Vrbnik (CRO) 2008
[komentár:
WGM Regina Pokorná]

1.e4 d5 Musím priznať, že už po prvom ťahu ma súperka prekvapila. Viac–menej som rátala len so sicílkou, ktorú Veronika hráva najčastejšie a proti škandinávskej som sa vôbec nepripravovala. **2.exd5 ♕xd5 3.♘c3 ♕d6** Tento variant je spomedzi silných veľmajstrov "špecialitkou" najmä Sergeja Tiviakova, ktorý sa ju nebál vyskúšať ani proti takým veľmajstrom ako napr. Anand, Svidler, Grischuk, Kamsky, a to s celkom slušným výsledkom. **4.d4 ♘f6 5.♘f3 g6** je najmenej preferovaný ťah v tejto pozícii. Čierny dávajú prednosť najmä 5....a6 a 5....c6. Dalo by sa povedať, že teória tejto varianty nie je až tak prepracovaná ako napr. v sicílkach a verím, že s prirodzenými vývinovými ťahmi by si mal biely udržať miernu prevahu. **6.♘e5!?** je v škandinávskych často hraný ťah a je mierený proti bodu

f7 [ďalší možný a celkom zaujímavý plán v tejto pozícii je 6.♘b5 ♕b6 7.c4 c6 8.♘c3 ♗g4 9.c5 ♕c7 10.♗c4 ♗xf3 11.♕xf3 ♗g7 12.♗f4 ♕d8 13.0–0–0 0–0 14.g4 1–0 A. Shirov – B. Kurajica, Sarajevo Bosna 34th, 2004] **6...♗g7 7.♗f4?! N** je novinka, ale asi nie úplne presná a príliš optimistická, pretože umožňuje čiernemu okamžite atakovať bieleho strelca ťahom ♘h5 alebo ♘d5 [7.♗e2 je asi presnejšie, aj keď v partii Ragger – Almasi čierny zo zahájenia bezproblémovo vyrovnal 7...0–0 8.♗f4 ♘d5 9.♘xd5 ♕xd5 10.0–0 ♘c6 11.♘xc6 ♕xc6 12.c3 1/2 – 1/2 M. Ragger – Z. Almasi, EU–chT 2007] **7...♘h5!?** [v partii som počítala skôr s týmto výpadom, pretože umožňuje čiernemu trochu zjednodušiť pozíciu 7...♘d5 8.♘xd5 *(*možné je tiež *8.♘b5 ♕d8 9.♕f3* pozícia je takmer rovnaká ako v partii, avšak s dôležitým rozdielom – čierny má jazdca v centre, namiesto na kraji šachovnice*)* 8...♕xd5 9.♗c4 ? je lákavé, avšak okamžite prehráva *(9.f3; 9.♕d2* s plánom ♗c4 a veľkou rošádou*)* 9...♕e4+ 10.♗e3 ♗xe5 –+ a biely stráca figúru] **8.♘b5 ♕d8** [slabšie je 8...♕b6? kvôli 9.♘c4! ♕e6+ *(9...♕xb5??* prehráva pre *10.♘d6+!* a čierny stráca dámu*)* 10.♗e2 a čierny nemá ako zabrániť strate pešiaka c7] **9.♕f3 0–0** [horšie je 9...♘xf4 10.♕xf4 0–0 11.♗c4; 9...c6? pokus o vystrnadenie bieleho jazdca b5 vedie ku katastrofálnym následkom 10.♘xf7! ♔xf7 11.♗c7+ +–] **10.♗c4 ♗e6!** tento ťah som úplne prehliadla, pretože som celú dobu počítala iba s výmenou strelca na f4 a s kritickými pozíciami po 10...c6. Čierny reaguje správne a výmenu si ponecháva na vhodnejší moment. [10...c6!? myslím si, že je to kritický ťah, ktorý vedie k ostrým, ale zaujímavým pozíciám 11.♘xf7!? (11.♗xf7+ táto možnosť je pre čierneho menej riskantnejšia 11...♔h8 (11...♖xf7? 12.♘xf7 ♕a5+ *(12...♔xf7?? 13.♗c7+)* 13.♘c3 ♔xf7 14.♗xb8+ ±) 12.♗xg6 ♘xf4 *(12...hxg6?* okamžité branie je menej presné *13.♘xg6+ ♔g8 14.♕xh5 ♖f5* čierny získava figúru, avšak biely ma za ňu dostatočnú kompenzáciu *15.♕e2 ♖xb5 16.c4*± s ďalším dobratím pešiaka e7*)* 13.♘f7+ ♖xf7 14.♗xf7 cxb5 15.♕xf4 ♕xd4 16.♕xd4 ♗xd4 vzniknutá pozícia by mala byť asi o niečo lepšia za čierneho, aj keď biely má dostatok materiálu za dve figúry a navyše výrazne lepšiu pešiakovú štruktúru) 11...♕a5+ *(*slabšie je *11...♖xf7? 12.♗xf7+ ♔xf7 13.♗c7+ +–)* 12.♗d2 cxb5 13.♗xa5 bxc4 14.♘h6+ ♗xh6 15.♕d5+ ♔h8 16.g3 ÷ pozícia je podľa mňa nejasná, keďže čierny má dostatok materiálu za obetovanú dámu] **11.0–0–0 N** (*až toto je skutočná novinka, 7.♗f4 sa už, síce málo, ale predsa hralo – pozn. KR*) [príliš odvážne, no podstatne slabšie je 11.♗xe6? fxe6 12.♕xb7 ♘xf4 13.♕xa8 ♗xe5 14.dxe5 c6 biely musí dať aj druhú figúru, inak príde o dámu] **11...c6** [11...♘xf4!? čierny nevyužíva kritický moment výmeny,

ktorá by mu zaručila miernu výhodu 12.♕xf4 ♗xc4 13.♘xc4 ♕d5! 14.♘ca3 *(14.♘xc7? ♕xc4 15.♘xa8 ♘c6)* 14...♘a6 biely ma trochu problém s koordináciou svojich figúr, resp. jazdcov] **12.♘c3** [12.d5?! vyzerá nebezpečne, no nepáčilo sa mi, že dáva čiernemu zbytočne protihru na dámskom krídle 12...cxd5 13.♗xd5 ♕a5!] **12...♗xc4 13.♘xc4 ♘xf4 14.♕xf4 ♘d7** pozícia sa po predchádzajúcich výmenách značne zjednodušila, čo je najmä v prospech čierneho, keďže si nevytvoril žiadne slabiny a koncovka by mala byť asi rovná. No aj napriek tomu by som dala bielemu malinkú výhodu, aj vďaka aktívnejšiemu a centrálnemu postaveniu figúr a možné-mu útoku na kráľovskom krídle **15.♔b1!** myslím si, že je to dobrý vyčkávací ťah. Nevedela som ešte, ako rozmiestnim svoje silne figúry a navyše som nechcela súperke odhaliť svoje karty útokom na kráľovskom krídle, aby som jej zbytočne nedala protišance na dámskom. **15...♘f6** pozícia sa po predchádzajúcich výmenách značne zjednodušila, čo je najmä v prospech čierneho. No aj napriek tomu by som dala bielemu malinkú výhodu, aj vďaka aktívnejšiemu a centrálnemu postaveniu figúr a možnému útoku na kráľovskom krídle **16.♘e5 ♘d5 17.♘xd5 cxd5** [17...♕xd5 !? súperke sa pri analýze nepáčilo dobratie jazdca dámou, hoci ja by som uprednostnila práve tento ťah. Čierneho pozícia mi príde viac flexibilnejšia než po dobratí pešiakom a navyše si ponecháva možnosť atakovania centra ťahom c6–c5] **18.h4 ♖c8 19.h5 ♕c7** [19...♗xe5 okamžitá výmena bieleho jazdca pomáha skôr bielemu, keďže čierny sa zbavuje svojej silnej obrannej figúry 20.dxe5 e6 21.♖d4 s plánom zdvojenia veží na h–stĺpci a pešiakovým prielomom g2–g4 a f2–f4–f5] **20.c3** ťahy ako 20.♖c1 a 20. ♕d2 sú podstatne slabšie, pretože bieleho silne figúry budú potom pripútané k obrane pešiaka c2. Na druhej strane, ťahom 20.c3 biely trochu oslabuje svoju pešiakovú štruktúru pred kráľom, avšak čierny nebude mať dostatok času na jej maximálne využitie. **20...e6 !** správny plán obrany – držanie siedmej rady po potenciálnom braní hxg6 [20...f6?! týmto ťahom čierny núti bieleho k výmene dám, no za cenu veľkého oslabenia pozície 21.♘d3 e5 *(21...♕xf4 ? 22.♘xf4* ± čierny nemôže zabrániť strate buď g– alebo d–pešiaka*)* 22.♕e3 s plánom ♘b4 a útokom proti slabine d5 *(22.♕h4 g5 23.♕g4* z čierneho strelca sa stal pešiak a zbytočne si pooslaboval biele polia*)*] **21.♕h4!?** zaujímavá obeť pešiaka, pre ktorú som sa rozhodla aj z toho dôvodu, že súperka začala mať problém s časom. A navyše som dúfala, že otvorenie g–stĺpca mi umožní vytvárať nové hrozby proti čiernemu kráľovi. Biely však mohol ešte vyčkávať, najprv zdvojiť veže na h–stĺpci a nastúpiť s pešiakovým frontom, aj keď si

musí dávať pozor na čierneho rýchlu protihru na dámskom krídle. [21.♕e3] **21...♗xe5 22.dxe5 ♕xe5 23.hxg6 ♕f5+ 24.♔a1 ♕xg6**

25.♖h3 ♖c4 [po 25...♔h8 príde 26.♖dh1± s údernou silou na h–stĺpci] **26.f4?** veľká nepresnosť, ktorá mi mohla zmariť šance na úspech [26.♖d4! nad touto možnosťou som tiež premýšľala, no bála som sa oslabiť prvú radu, hoci čierny by to nemal ako hneď využiť, najpresnejšie a najlogickejšie je 26...♔h8 *(po 26...♕f5 27.♕h6! f6 28.♖g3+ ♔f7 29.♕g7+ ♔e8 30.♖xc4 dxc4 31.♕xb7±; 26...♖xd4? 27.♕xd4 +–* s nasledujúcim ♖g3*)* 27.♖xc4 dxc4 28.♖g3 ♕f5 29.♖f3 čierny je pripútaný k obrane bodu f6 29...♕g6 30.♕e7 ♕h6 31.a3±] **26...♕f5** [po 26...♔h8 27.♖dh1,] **27.♕h6** [27.♖g3+!? toto je asi nebezpečnejšie pokračovanie pre čierneho, pretože si vyžaduje od neho zopár presných ťahov 27...♔h8 28.♖g5 ♕c2! *(28...♕xf4 ? 29.♕h6! ♖g8 30.♖h1 +–; 28...♖xf4? 29.♕h6! +–)* 29.♖h1 ♖xc3! 30.bxc3 ♕xc3+ 31.♔b1 ♕d3+ 32.♔b2 ♕d4+ 33.♔b1 ♕d3+=] **27...♖xf4??** [27...♕g6! 28.♕h4 ♕f5 29.♕h6=] **28.♖h5!** čierna dáma je preťažená, musí chrániť bod g7a aj h7 **28...♕g6 29.♖g5 ♖g4 30.♕xg6+ 1–0**

konečné poradie

Rank	SNo.		Name	Rtg	FED	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Pts
1	1	wGM	**Pokorna Regina**	2357	SVK	*	1	1	½	½	½	1	½	1	1	7
2	4	wGM	Srebrnic Ana	2268	SLO	0	*	1	½	½	½	½	1	1	1	6
3	2	wIM	Schneider Veronika	2316	HUN	0	0	*	1	1	0	1	1	1	1	6
4	7	wIM	Maisuradze Nino	2265	GEO	½	½	0	*	½	1	½	1	1	1	6
5	9	wGM	Kostiuk Tatiana	2231	UKR	½	½	0	½	*	½	1	1	1	1	6
6	5	wFM	Nikolova Adriana	2242	BUL	½	½	1	0	½	*	½	½	1	1	5½
7	3	wIM	Boric Elena	2292	BIH	0	½	0	½	0	½	*	1	½	0	3
8	8	wIM	Sargac Rajna	2195	CRO	½	0	0	0	0	½	0	*	½	1	2½
9	6	wFM	Berke Ana	2100	CRO	0	0	0	0	0	0	½	½	*	1	2
10	10		Deur Zrinka	2009	CRO	0	0	0	0	0	0	1	0	0	*	1

Slovensko má z ME mládeže bronz

[FM Milan Maroš]

V druhej polovici septembra sa v meste Herceg Novi (Čierna Hora) uskutočnili ME mládeže. Zúčastnila sa ho aj početná výprava zo Slovenska (19 juniorov a junioriek). Z hľadiska umiestnenia sa najlepšie darilo Veronike Gažíkovej, ktorá v kategórii do 10 rokov obsadila 15. miesto. Jozef Strana (do 14 rokov) a Christopher Repka (do 10 rokov) obsadili zhodne 17. miesto. Slušný výkon podal aj Štefan Mazúr, ktorý skončil v kategórii do 16 rokov na 23. mieste.

Po skončení hlavného turnaja sa ešte počas ďalších dvoch dní konali ME v rapid šachu. Tu nám veľkú radosť urobil Viktor Haring, ktorý vo svojej vekovej kategórii získal bronzovú medailu. Podrobné výsledky všetkých našich hráčov si môžete pozrieť v tabuľke na konci tohto článku. O krátke zhodnotenie šampionátu sme požiadali hlavného trénera reprezentácie – veľmajstra Gennadija Timoščenka.

***MM**: Ktorý z hráčov Vás príjemne prekvapil a ktorý sklamal?*

G. Timoščenko: Ťažko povedať, kto ma prekvapil. Snáď Straka, nečakal som, že sa za posledný rok tak zlepší. Vlani mal na ME 3,5 bodu, teraz má 6 a to je značný pokrok. Z celkového hľadiska môžeme povedať, že vlani mali iba dvaja Slováci nad 50 % a teraz ich bolo až 7, čo nám jasne hovorí o tom, že došlo k celkovému zlepšeniu. Minulý rok nikto nemal +3, teraz viacero hráčov dosiahlo výsledok +3 alebo boli v priebehu turnaja na tomto bodovom zisku, len niektorým nevyšiel záver. Takže ja to hodnotím ako veľmi úspešný turnaj. Kto sklamal? Možno Hrabuša, nečakal som, že bude hrať tak zle. U neho je možno problém v tom, že v poslednom čase dostáva veľa informácií aj v Čechách, aj odo mňa počas našich pravidelných sústredení v Liptovskom Mikuláši. A ja si myslím, že tieto informácie idú niekedy proti sebe. Odo mňa počuje jednu vec, v ČR zasa inú vec a na konci je z toho zmätok. On hral napríklad ku koncu turnaja Škandinávsku obranu za čierneho, čomu som ja nikdy nikoho neučil. Dobre hrala ešte Turková, trošku nečakaný výsledok pre mňa dosiahla Motyčáková. Tam asi bola konkrétna príčina, že ona chcela ukázať čo najlepší výsledok, a preto chcela vyhrať každú partiu čo najskôr a ako výsledok za biele mala iba 0,5 bodu zo štyroch partií. Ona teraz mení svoj repertoár otvorení za biele a súperky stihli využiť túto prechodnú dobu.

***MM**: Ako hodnotíte ubytovanie, stravu a organizáciu turnaja?*

G. Timoščenko: Ubytovanie bolo zlé, hotel bol rozbitý. Strava bola relatívne

solídna. Organizácia podujatia bola dobrá, hracia miestnosť bola dostatočne priestranná a spĺňala aj nároky na svetlo a dostatok čerstvého vzduchu.

***MM**: Ako sa Vám spolupracovalo s Tomášom Likavským?*
G. Timoščenko: Pán Likavský išiel s nami prvýkrát, ja ako hlavný tréner som už bol 4 alebo 5-krát. Veľmi dobre mi pomohol, posilnil náš trénerský tím. Aj jemu patrí značná časť tohto celkového úspechu.

***MM**: Ako hodnotíte úspech Viktora Haringa na ME v rapide?*
G. Timoščenko: Viktor Haring získal vo svojej vekovej kategórii bronzovú medailu. Mal už aj v minulosti veľmi dobré výsledky a ja si myslím, že pri správnom tréningu bude v budúcnosti lídrom slovenského šachu.

Petényi, T (2289) – Arslanov, S (2228) [C06],
Eu–ch U16 Herceg Novi 2008
[komentár: Tamás Petényi]

1.e4 e6 2.d4 d5 3.♘d2 ♘f6 4.e5 ♘fd7 5.♗d3 c5 6.c3 ♘c6 7.♘e2 cxd4 8.cxd4 f6 9.exf6 ♘xf6 [V príprave sme sa zamerali hlavne na 9...♕xf6.] **10.0–0 ♗d6 11.♘f3 ♕c7** [Čierny zabraňuje výmene čiernopoľných strelcov. Inými možnosťami sú 11...0–0 a 11...♕b6.] **12.♗g5 0–0 13.♗h4** [S myšlienkou ♗g3.] **13...♘h5 14.♕c2! h6 15.♗g6** [Vynucuje obeť kvality.] **15...♖xf3 16.gxf3 ♗xh2+ 17.♔h1 ♘f4** [Súper hral veľmi rýchlo, predpokladal som, že mal tento variant pripravený.] **18.♘g3 ♕b6** [Ťah veľmajstra Gleizerova.] **19.♖ad1! ♘xd4 20.♕a4! ♘xg6 21.♕e8+ ♔h7 22.♘h5!** [Až po tento ťah som poznal teóriu, ktorá hovorí, že biely má už pravdepodobne neodraziteľný útok. Uvádza to napr. GM Jansa vo svojej knihe Dynamika strategie zahájení.] **22...♗e5** [Ani po iných ťahoch už

nemá čierny obranu: 22...♘f5 23.♘f6+ gxf6 24.♕f7+ ♘g7 25.♖g1! ♗xg1 *(25...♕c7 26.♕xg6+ ♔g8 27.♗xf6 +–)* 26.♗xf6 s vyhratou pozíciou; 22...♘xh4 23.♘f6+! gxf6 24.♖g1 ♗xg1 25.♖xg1 +–.] **23.♖g1! ♘h8** [Pointa by nasledovala po 23...♘xh4 24.♖xg7+ ♗xg7 25.♕f7 s krásnym nekryteľným matom 25...♘hf5 26.♘f6+ ♔h8 27.♕g8#. Tento variant som mal náhodou pripravený na akéhosi súpera v lige, takže chudák súper netušil, že on mi vlastne padol do prípravy.] **24.♖xg7+ ! ♗xg7 25.♖g1 ♕c7 26.♘f6+ 1–0**

ME – výsledky hráčov zo SR ME rapid – výsledky hráčov zo SR

Meno	Elo	Body	Rp	Skupina	Poradie
Pacher Milan	2361	5	2278	Boys U18	29
Hrabuša Matej	2246	3	1772	Boys U18	70
PeténYi Tamás	2289	5	2199	Boys U16	36
Mazúr Štefan	2237	5,5	2304	Boys U16	23
Straka Jozef	2122	6	2148	Boys U14	17
Chabada Tomáš	1769	2,5	1251	Boys U14	106
Kollár Ján Marek	0	2	1534	Boys U14	108
Michalko Peter	1745	4	1815	Boys U12	84
Tomčík Michal	0	3,5	1030	Boys U12	104
Haring Viktor	0	5	0	Boys U10	49
Repka Christopher	0	6	1831	Boys U10	17
Dvoranová Mária	1891	3	1875	Girls U18	47
Motyčáková Monika	1948	3,5	1614	Girls U16	62
Édes Zsofia	1812	4	1826	Girls U16	49
Turková Karolína	1701	4,5	1883	Girls U14	38
Košelová Zuzana	0	4	1634	Girls U14	58
Kráľová Klaudia	0	3	1601	Girls U14	71
Kahancová Jana	0	2	979	Girls U12	79
Gažíková Veronika	0	5,5	0	Girls U10	15

Meno	Elo	Body	Rp	Skupina	Poradie
Haring Viktor	0	6	0	Boys U8	3
Repka Christopher	0	5	1575	Boys U10	21
Gažíková Veronika	0	5	0	Girls U10	15

Majstrovstvá EÚ v šachu mládeže, Mureck 05. – 14. 08. 2008

[Peter Paleček]

Výprava bola rozdelená na dve časti. Prvá pod vedením pani Galovičovej mala stretnutie v Liptovskom Mikuláši o 7.00 h, odkiaľ cestovala vlakom do Grazu. V Grazi už čaká pani Morvayová s dcérou Eszter a spoločne pod dohľadom organizátorov a časti rakúskej výpravy cestujú do Murecku. Druhá časť výpravy, ktorú tvoria dve autá, má stretnutie v Bratislave – Jarovciach, odkiaľ spoločne cestujú až do Murecku. No, spoločne... Jedno auto sa stihlo v Grazi stratiť na hodinu.

Cesta oboch častí výpravy prebehla bez problémov. Mureck je malebné mestečko na hraniciach so Slovinskom, plné zelene a príjemných, ochotných ľudí. Našim prechodným domovom sa stáva penzión Bettina, kde každá izba je v znamení niektorého z nebeských telies. Uvidíme, ktorá planéta komu čo prinesie – radosť či smútok. Z rezervovanej jednotky pre trénera a vedúceho výpravy zišlo, príliš veľa účastníkov, spartakiádne lôžko musí stačiť.

voľný čas

Hracia doba od 15.00 h dáva dostatok priestoru na prípravu, ale ostáva aj čas na návštevu miestneho kúpaliska spoločne s českou výpravou, či pravidelné večerné futbalové zápasy za dozoru pani Galovičovej a pánov Igora Gažíka a Vladimíra Haringa. Výzvu českej výpravy pod vedením pána Pavla Benča sme samozrejme nemohli odmietnuť. Čechom nepomohlo ani Pavlovo zaradenie do zostavy za stavu 5 : 0 pre nás. Zápas skončil slávnym víťazstvom 11:7. Futbaloví profíci Mišo a Juraj v útoku dávali gól za gólom a v obrane vládol Terminátor (či uhádnete z fotiek, kto je terminátor).

Čechom sa podarilo znížiť skóre až z niekoľkých jedenástok (väčšinou nastrelená ruka), pretože z hry gól dať nemohli. Prehru z futbalu nám ale vrátili v minigolfe, kde boli lepší o asi 60 úderov. Na každej strane bolo po 10 detí, najlepším golfistom bol 8–ročný Daniel Kadlec s priemerom 3 údery na jamku. Kapitáni družstiev si vymenili sladké odmeny za svoje víťazstvá vo futbale a v minigolfe.

Obľúbenou zábavou bol Bang!!! Tu predovšetkým majiteľ kariet Mišo bol neprekonateľným majstrom. Voľný čas našim benjamínom spríjemňovalo mačiatko, ktoré za tých desať dní dostalo toľko lásky a potravy od výmyslu sveta, že

naši medailisti

kategória do 8 rokov zľava Duerr, Costachi, Viki

pred posledným kolom v predu Viki, Samko, Eszter, vzadu zľava : Juraj, Martin,

sa občas (často) stávalo, že muselo pred touto láskou zúfalo utekať, aby malo aspoň trochu pokoja.

priebeh majstrovstiev

Počas turnaja sa ukázalo nielen kto má aké skúsenosti, ale predovšetkým čo doma robil, ako sa na turnaj pripravil. Bohužiaľ niektorí prejavili miesto znalostí zo zahájenia, či koncoviek, obrovské znalosti rôznych počítačových strategických a bojových hier. Treba ale na ich obranu povedať, že tento nedostatok nahradzovali zvýšenou bojovnosťou, vynaliezavosťou v horších pozíciách a vierou v šťastnú hviezdnu chvíľu. Všetci sa poctivo pripravovali na svoje partie a priamo v boji sa snažili zužitkovať nové vedomosti. Samko sa za niekoľko hodín naučil úplne nové zahájenie a v tejto snahe nebol osamotený.

kategória do 8 rokov

V tejto kategórii sme mali zastúpenie v podobe Viktora Haringa a šesťročnej Newyorčanky Eszter Morvay. Eszter hrala svoj prvý veľký turnaj vkariére a napriek počiatočnému ostychu určite neskla-

mala. V šiestich rokoch vydržať hrať partie dlhšie ako 3 hodiny si určite zaslúži obdiv. Zisk 3 bodov a celkové 8. miesto v kategórii dievčat je prísľubom do budúcnosti.
Viktor poctivo bojoval od začiatku do konca. Pravidelne ostával medzi poslednými v hracej sále. O lepšie umiestnenie ho pripravil výpadok v 3. a 4. kole, keď najskôr precenil hrozby súpera a vo vyrovnanej pozícii si zbytočne oslabil kráľa. A v nasledujúcom kole bod uletel komínom po zbytočnej hre na krásu, následná snaha vyhrať vyrovnanú pozíciu mala za následok chybu a zbytočnú prehru partie. Drvivý finiš 5/5 ho nakoniec vyniesol na krásne 3. miesto, keď najväčšiu prekážku zdolal v 8. kole. Dovtedy vedúceho Nemca Floriana Duerra nachytal na hruškách už v teórii.
V poslednom kole zdolal objav roka Českej republiky Dana Kadleca a so 7. bodmi sa delil o 2. – 3. miesto. O poradí na druhom mieste rozhodli hráči z prvého kola v prospech Floriana. Majstrom EÚ do 8 rokov sa stal Rumun Costachi, vicemajstrom Duerr a druhým vicemajstrom Viktor Haring.

kategória do 10 rokov

Táto kategória nám priniesla najväčšiu radosť. Reprezentovali nás Ondrej Mráz, Samko Sepeši a Veronika Gažíková, ktorá môže štartovať aj na budúci rok! Pre Samka to bola prvá naozaj veľká súťaž v živote a určite načerpal veľa nových skúseností pre svoj ďalší rozvoj. Jedna z nich by mala byť aj to, že na turnaj tohto rangu už musím prísť s vybudovaným a zažitým repertoárom otvorení. Samko hrával donedávna prvý ťah d4. A tu sa vrátil k e4! Veľká škoda niekoľkých veľmi dobre rozohraných partií, kde sa body stratili v dôsledku jedno ťahových chýb! Ondrej má už skúsenosti z Majstrovstiev sveta, aj z Majstrovstiev Európy. Prakticky všetky body Ondrej veľmi tvrdo vybojoval, určite sa mu však nedarilo tak, ako si sám predstavoval. Škoda pokazenej partie v 4. kole s Rumunom Acsintem. Keď súpera úplne prevalcoval a získal pešiaka, partiu bohužiaľ nedotiahol do konca. Stopkou na ceste za medailou bola partia s víťazom Atila Tibor Kendem. Konečné veľmi pekné 5. miesto je určite zaslúžené. Veronika nenechala nič na náhodu a na ceste za zlatou medailou v kategórii dievčat použila všetky dovolené zbrane. V každej partii pomáhal Baffi – veľký pes a ak bolo málo, prichádzal na pomoc gepard zabijak. Dôležité v hre o medailu sa stalo 8. kolo. Veronika sa stretla s top–favoritkou na prvé miesto, dvojkou celého turnaja vrátane chlapcov Gál Hanna Krisztina, FIDE ELO 1897. Tu už od prvých ťahov bolo jasné, že maďarskí tréneri nedocenili prípravu. Ich predpoklad, že Veronika nebude vedieť hrať proti

Kája v akci

minigolf začína

Barcelona ticho závidí Mišo – Juraj v útoku

škandinávskej, ktorú zahrala Krisztina prvýkrát (verejne) bol mylný. Škandinávku sme mali v príprave veľmi dôkladne spolu s Vikim dva dni predtým a Veronika má veľmi dobrú pamäť. Partia síce skončila remízou, ale v poslednom kole Veronika preukázala veľkú bojovnosť a prehľad, uplatnila skúsenosti z MS Antalya a s trochou šťastia vybojovala zlatú medailu. Šťastie má rado tých, ktorí sa oň usilujú!!!

kategória do 12 rokov

Slávka Galovičová aj Michal Tomčík boli nováčikmi na takomto podujatí a za to aj zaplatili daň. Slávka hneď v prvom kole mala na lopate dvojku turnaja Bida Mihai, za remízu by jej určite ruky nohy bozkávala. Bohužiaľ, nakoniec nebolo treba. Po úvodnom ostychu sa Slávka v závere rozohrala a ukázala, že má určite potenciál sa na budúci rok vrátiť do Murecku po medailu! Michal má ešte možnosť ukázať sa v plnom lesku na ME v Hercegu.

kategória do 14 rokov

Tu to po piatich kolách a dva a pol hodinách vyzeralo prakticky na istú medailu. Potom sa však šťastie odsťahovalo do

Lotyšska. Nastaviť vo vyhratej pozícii zadarmo figúru, a následne nevyužiť šancu na lepšiu remízu, sa v súťažiach tohto rangu neodpúšťa!

Juraj Druska mal vynikajúci vstup do súťaže – po 5 kolách 4,5 bodu a prakticky najsilnejších hráčov za sebou. Partia končí, keď dám súperovi mat, prekročí čas alebo sa vzdá! Dovtedy bude kopať, hrýzť, metať sa, brániť ako o život. Na to si bohužiaľ musia zvyknúť. Keďže ponaučenie má byť dôsledné, hneď v ďalšej partii Juraj vypúšťa výhru, remíza s dvomi ľahkými figúrami viac. A posledné dve kolá sú už iba kŕč. Druhým z chalanov v súťaži bol Martin Pagerka. Toho, bohužiaľ, turnaj nezastihol práve v ideálne hernej a psychickej pohode, napriek veľkej snahe, keď sa nedarí, tak sa nedarí. Duo chalanov dopĺňali Monika Mrázová a Karolína Turková. Monika odohrala veľmi dobrý turnaj, prakticky stále hrala s hráčmi o 200 ELO bodov silnejšími, pričom to vôbec nebolo vidieť. Karolína nedokázala nadviazať na výborný výkon z Pardubíc, kde na Majstrovstvách Európy (ELO FIDE do 2000) obsadila v kategórii žien 3. miesto. Posledné 3 kolá odohrala s miernou teplotou, ale tak isto ako Michal má ešte šancu na reparát na ME v Hercegu. Predovšetkým Rumuni v kategóriách do 8 a 10 rokov ukázali, že budujú nové olympijské družstvo a je na nás, aby sme s nimi dokázali držať krok.

Na záver chcem poďakovať dámam pani Galovičovej a pani Morvay, pánom Gažíkovi a Haringovi za veľkú a nezištnú pomoc. Deckám za to, že vytvorili dobrý a žičlivý kolektív, starší pomáhali mladším, navzájom sa strážili, dokázali nielen poraziť Čechov vo futbale, ale predovšetkým vzorne a úspešne reprezentovať svoju krajinu.

Oproti pôvodnému plánu návratu (príchod do Košíc asi o piatej ráno) sa nám podarilo stihnúť v Brucku Express Jacques Le Mans a vo Viedni IC Šariš. Takže tí, čo to mali najďalej domov – Samko a Slávka s mamou – boli nakoniec doma skôr ako výprava, ktorá išla autami.

© Peter Homola

Technika vo vežovkách

a koncovkách ťažkých figúr odkaz Akibu Rubinsteina

[GM Igor Štohl]

Hoci vrchol kariéry Akibu Rubinsteina (1882 – 1961) pripadá na roky tesne pred 1. svetovou vojnou, keď bol jedným z vážnych uchádzačov o zápas o najvyšší šachový titul, jeho tvorba má čo povedať aj dnešnému šachistovi. Majstrom sveta sa nakoniec nikdy nestal, ale nie nadarmo mu Garri Kasparov v prvom dieli svojej antológie „Moji veľkí predchodcovia" venoval celú kapitolu. Rubinstein napr. svojimi ideami výraznejšie obohatil teóriu otvorení, ako jeho úspešnejší súčasníci (Lasker, či Capablanca), spomeňme napr. fianchetto proti Tarraschovej obrane, meránsky variant, či pokračovanie 4.e3 proti Nimcovičovej indickej. Tieto všetky varianty majú dodnes charakter hlavných a aktuálnych, výborne prežili príslovečnú „skúšku časom" a moderní veľmajstri ich stále rozvíjajú do HĺBky, aj do šírky.

Našou hlavnou témou však bude rubinsteinovská skvelá technika v koncovkách, predovšetkým tých, ktoré vznikajú v praxi najčastejšie – vežovkách (a následne aj koncovkách ťažkých figúr). Pod technikou sa všeobecne rozumie najmä umenie realizovať získanú materiálnu, či pozičnú prevahu. Avšak v širšom chápaní technika zahŕňa vôbec všetky metódy boja, princípy a motívy, ktoré možno aplikovať v pozíciách (predovšetkým zjednodušených), kde neprevláda taktika a bohatý kombinačný obsah, ústiaci až do iracionálnych zápletiek. Pritom ale dobrá technika úzko súvisí aj s dobrým prepočtom variantov, lebo pri realizácii prevahy je často treba prejsť od zosilňovania pozície manévrovaním k rozhodnej a konkrétnej akcii. Rubinstein ovládal široký arzenál technických prostriedkov a svojimi ťažkými figúrami často dokázal pravé divy. Veď aj kniha jeho súčasníka, viedenského veľmajstra Spielmanna „Čarovný svet vežových koncoviek" čerpá predovšetkým z Akibových partií.

Na úvod len malá ukážka, ktorá však neskôr podnietila Tartakowera vysloviť položartovný aforizmus: „Rubinstein – to je vežovka partie, začatej bohmi pred 1000 rokmi". Tentoraz ukázal svoje umenie pri obrane ohrozenej pozície a predviedol, že aj v koncovke je aktivita často dôležitejšia, ako materiál.

Tarrasch – Rubinstein,
San Sebastian 1911

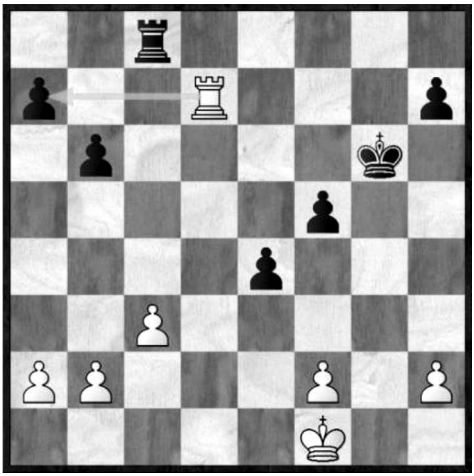

32.♖xa7 ♖d8! 33.♖a6 33.♔e2 f4 s ideou ♔f5 a f3 dáva čiernemu dostatočnú protihru **33...♖d2!! 34.♖xb6+ ♔g5 35.♔e1** 35.a4 f4 36.a5 f3 37.♔e1 ♖e2+ 38.♔f1 ♖c2 = **35...♖c2 36.♖b5** 36.a4 f4 35.a4 **36...♔g4 37.h3+! ♔xh3** jediný ťah. **38.♖xf5 ♖xb2 39.♖f4** 39.a4 ♖a2 40.a5 ♔g4 41.♖e5 ♔f3 =; 39.♖h5+ ♔g4 40.♖xh7 ♖xa2 = **39...♖xa2 40.♖xe4 h5 41.c4 ♔g2! = 42.♖f4 ♖c2 43.♖h4 ♔f3!** 43...♖xf2? viazne na 44.♖h2+ ♔xh2 45.♔xf2 ♔h1 46.c5 h4 47.c6 h3 48.c7 h2 49.♔g3 +–, teraz však čierny chce hrať ♖e2+. **44.♔d1 ♖xf2 45.c5 ♔e3 46.♖xh5** 46.c6 ♖f6 = s ideou 47.♖c4?? ♔d3. **46...♔d4 ½–½**

Nasledujúce dve partie si pozrieme už celé, ukazujú, ako sa dá vydolovať celý bod aj zdanlivo z ničoho.

Matisons – Rubinstein,
Karlsbad 1929

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 a6 4.♗xc6 dxc6 5.d4 exd4 6.♕xd4 ♕xd4 7.♘xd4 ♗d6 8.♗e3 c5 9.♘e2 f6 10.♗f4 ♗e6 11.♗xd6 cxd6 12.♘f4 ♗f7 13.♘c3 ♘e7 14.0–0–0 0–0–0 15.♘cd5 ♖he8 16.f3 ♘xd5 17.♘xd5 ♗xd5 18.♖xd5 ♖e5 19.♖hd1 ♖xd5 20.♖xd5 ♔d7 21.c4 g6 22.♔c2 ♔e6 23.♔c3 f5!

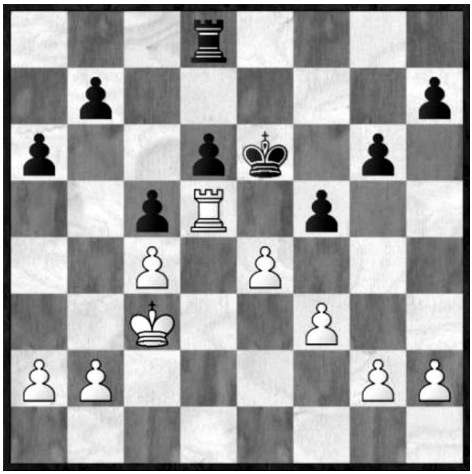

Prvý záblesk svetla v zdanlivo tupo remízovej koncovke. Čierny chce otvoriť stĺpec pre svoju vežu. **24.exf5+** 24.♔d3 fxe4+ 25.♔xe4 ♖b8 s ďalším b5. **24...gxf5 25.♖d2 b5 26.b3 h5 27.g3 f4! 28.♖e2+ ♔f5 29.♖e4 fxg3 30.hxg3 ♖g8 31.♖f4+** 31.g4+!? hxg4 32.♖xg4 ♖h8!? (32...♖xg4? 33.fxg4+ ♔xg4 34.cxb5 axb5 35.a4 +–; 32...b4+ 33.♔d3 ♖xg4 34.fxg4+ ♔f4! *(34...♔xg4? 35.♔e4 +–)* 35.g5! ♔xg5 36.♔e4 ♔f6 37.♔d5 ♔e7 38.♔c6 ♔e6 39.♔b6 ♔e5 40.♔xa6 ♔d4 41.♔b6 ♔c3 42.♔c6 ♔b2 43.♔xd6 ♔xa2 44.♔xc5 ♔xb3 45.♔d5 =) dáva čiernemu určité, aj keď minimálne šance na výhru **31...♔e6 32.♖e4+ ♔d7 33.g4 ♖f8! 34.♖e3** po 34.gxh5 ♖xf3+ 35.♔c2 ♖h3 biely stratí pešiaka, to však bolo menším zlom **34...h4! 35.a4 bxa4 36.bxa4 ♖e8!?** 36...h3 37.f4 je už čiernemu málo **37.♔d2** teraz je hneď koniec, ale nestačí ani 37.♖d3 ♖e1 38.♖d5 ♖e3+ 39.♔b2 ♖xf3 40.♖h5 h3 –+ **37...♖xe3 38.♔xe3 d5! 0–1** 39.cxd5 h3 40.♔f2 h2 41.♔g2 c4 42.g5 c3 43.g6 c2 44.g7 c1♕ –+.

Schlechter – Rubinstein,
San Sebastian 1912

1.e4 e6 2.d4 d5 3.♘c3 ♘f6 4.♗g5 dxe4 5.♘xe4 ♘bd7 6.♘f3 ♗e7 7.♘xf6+ ♘xf6 8.♗d3 b6 9.♘e5 Tento priamočiary ťah nič nedáva, neskôr sa zistilo, že silnejšie je trpezlivé 9.♕e2. **9...♗b7 10.♗b5+ c6 11.♗xc6+?!** Teraz čierny získa príjemnejšiu koncovku s lepšou pešiakovou štruktúrou – ideálna situácia pre Rubinsteina. Dobré nie je ani 11.♕f3? ♕d5 12.♕xd5 ♘xd5 13.♗xe7 cxb5 s prevahou čierneho, bolo teba zahrať skromné 11.♗e2 =. **11...♗xc6 12.♘xc6 ♕d5 13.♘e5 ♕xg2 14.♕f3 ♕xf3 15.♘xf3 ♖c8 16.0–0–0** Lepšie bolo 16.c3!? so snahou získať protihru postupom a4–a5. **16...♘d5** Výmeny sú výhodné pre čierneho, keďže mu uľahčujú útok na izolovaných pešiakov kráľovského krídla. Túto tendenciu len zvýrazní ďalší priebeh partie. **17.♗xe7 ♔xe7 18.♔b1 ♖hd8 19.♖hg1 g6 20.♘e5 ♘b4!?** Zaujímavý manéver. Malú prevahu dávalo čiernemu 20...f6 21.♘f3 ♘f4. **21.c3 ♘c6 22.♘xc6+?** Toto len pomáha súperovi – pozri poznámku k 16. ťahu čierneho. Správne bolo 22.♘g4, alebo aj 22.f4!? **22...♖xc6 23.♖d3** Zaujímavé je 23.♖g5!? so snahou vynútiť f6, aby pešiakový reťazec čierneho stratil časť svojej pružnosti. **23...♖d5 24.♖h3 h5 25.♖f3**

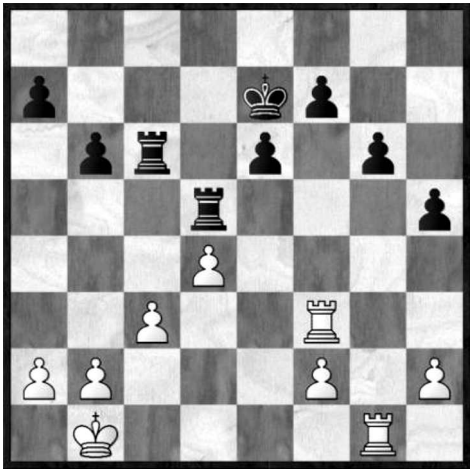

Zabraňuje ♖f5. **25...e5!!** Veľmi silný ťah, ktorý predstavuje spomínané ideálne spojenie dobrej techniky (rozbitie bielych pešiakov) a taktiky (čierny musel spočítať nasledujúci variant). **26.dxe5** 26.♖g5 ♖f6! 27.♖xf6 ♔xf6 28.f4 (28.♖xe5 ♖xe5 29.dxe5+ ♔xe5 –+) 28...exf4!! 29.♖xd5 f3 –+. **26...♖xe5 27.♖e3?!** Posledná nevhodná výmena, teraz čierny vyhrá prakticky forsírovane. Ale aj po 27.♖d1 ♖e2 čaká bieleho veľmi ťažká obrana. **27...♖xe3 28.fxe3 ♖e6! 29.♖e1 ♖f6** S ideou ♖f2. **30.♖e2 ♔e6 31.♔c2 ♔e5 32.c4** 32.♔d3 ♖d6+ a ♔e4. **32...♔e4 33.b4 g5 34.♔c3 g4 35.c5 h4 36.♖g2 ♖g6 37.♔c4 g3 –+** Rubinstein metodicky realizuje svoju prevahu. **38.hxg3 hxg3 39.♔b5 bxc5 40.bxc5 ♔f3 41.♖g1 a6+! 0–1** Posledná nuansa, zastavujúca c–pešiaka.

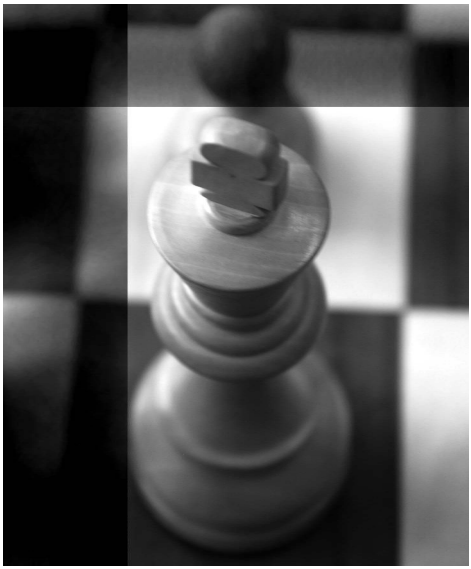

Cohn – Rubinstein,
St. Petersburg 1909

Ďalší fragment opäť ilustruje jeden z dôležitých aspektov dobrej techniky – treba vedieť, ktoré figúry ponechať na šachovnici a ktoré meniť.

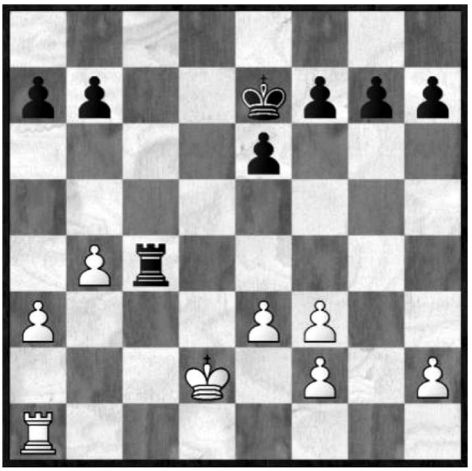

24.♖c1? 24.f4 zabraňuje ♖h4 a po 24...b5 25.♔d3 dáva bielemu dobré šance na záchranu. Pešiaková koncovka je naopak beznádejná. **24...♖xc1 25.♔xc1 ♔f6!** Začína útok na slabinu h2. **26.♔d2 ♔g5 27.♔e2** 27.♔d3 ♔h4 28.♔d4 ♔h3 –+. **27...♔h4 28.♔f1 ♔h3 29.♔g1 e5! 30.♔h1** 30.f4? exf4 31.exf4 ♔g4 –+; 30.e4 g5 31.♔h1 h5 32.♔g1 h4 33.♔h1 g4 34.fxg4 ♔xg4 35.♔g2 h3+ 36.♔f1 ♔f3 –+; nestačí ani úpornejšie 30.a4!? b6 31.b5 f5! 32.♔h1 g5 33.♔g1 h5 34.♔h1 h4 35.♔g1 e4 36.fxe4 fxe4 37.♔h1 (37.f3 exf3 38.e4 g4 39.e5 g3 –+) 37...♔g4 38.♔g2 h3+ 39.♔g1 ♔f3 40.♔f1 g4 –+. **30...b5! –+** Čierny získava doplnkové tempo a6, čo sa môže hodiť. **31.♔g1 f5 32.♔h1 g5**

33.♔g1 h5 34.♔h1 g4 35.e4 35.fxg4 fxg4! (zložitejšia je výhra po 35...hxg4 36.♔g1 f4 37.exf4 exf4 38.♔h1 f3! *(38...g3? 39.fxg3 fxg3 40.hxg3 ♔xg3 41.♔g1 ♔f3 42.♔f1 ♔e3 43.♔e1 ♔d3 44.♔d1 ♔c3 45.a4! =)* 39.♔g1 ♔h4 40.♔f1 *(40.♔h1 ♔g5 41.h3 gxh3 42.♔h2 ♔g4 43.♔g1 ♔f4 44.♔h2 ♔e4 45.♔xh3 ♔d3 46.♔g4 ♔e2 47.♔g3 a6 –+)* 40...♔h5! 41.♔e1 ♔g5 42.♔f1 *(42.♔d2 ♔h4)* 42...♔f4 43.♔e1 ♔e4 44.♔d2 ♔d4 45.♔c2 ♔c4 46.♔d2 ♔b3 47.♔e3 ♔xa3 48.♔f4 ♔xb4 49.♔xg4 a5 –+) 36.♔g1 e4 37.♔h1 h4 38.♔g1 g3 –+. **35...fxe4 36.fxe4** 36.fxg4 hxg4 37.♔g1 e3 38.fxe3 e4 39.♔h1 g3 –+. **36...h4 37.♔g1 g3! 38.hxg3 hxg3 0–1**

A. Kiss – Štohl,
Zalaegerszeg 2004

Prenesieme sa do súčasnosti, neodpustím si malú odbočku o význame pozitívnych analógií. Biely sa bál výpadu ♘c4 a zabránil mu radikálne: **24.b3?** je však vážna chyba, čierny môže prejsť do koncovky, ktorá sa výrazne podobá na predchádzajúcu partiu: **24...♘b5! 25.♖c1 ♖xd2+ 26.♔xd2 ♘xc3** Teraz biely nevzal na c3 a čierny uplatnil prevahu dvoch figúr proti veži. Po **27.♖xc3** by nasledovalo **27...♗xc3+ 28.♔xc3 ♔g7 29.♔d2 ♔h6 30.♔e2 ♔g5 31.♔f1 ♔h4 32.♔g2 e5 33.♔h2** 33.e4 h5 34.♔h2 ♔g5 35.♔g3 h4+ –+; 33.f4 e4 34.♔h2 f5 35.♔g2 h6 36.♔h2 g5 37.fxg5 hxg5 38.♔g2 f4 –+. **33...f5 34.♔g2** 34.e4 fxe4 35.fxe4 g5 36.f3 h5 37.♔g2 g4 38.hxg4 hxg4 39.b4 gxf3+ 40.♔xf3 b5 –+. **34...g5 35.♔h2 e4 36.fxe4 fxe4 37.♔g2 g4 38.hxg4 ♔xg4 –+**

Nasledujú dve ukážky vrcholného koncovkového umenia proti silným súperom.

Spielmann – Rubinstein,
St. Petersburg 1909

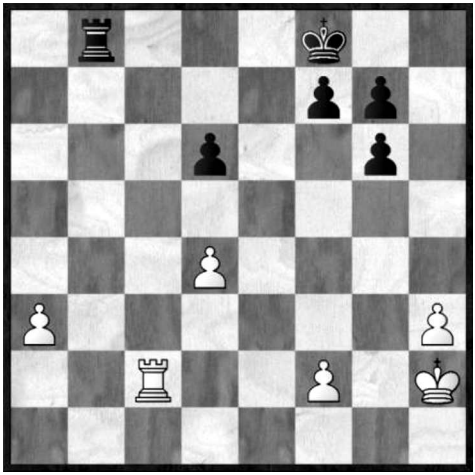

Po zložitom boji vznikla koncovka, v ktorej sú všetci pešiaci bieleho izolovaní a slabí. Ale pozícia je natoľko zjednodušená, že uplatniť prevahu bude zrejme možné len s pomocou súpera. Pokiaľ by zmizli pešiaci na ľavej strane šachovnice, biely by sa zachránil, k tomu sa však vôbec nedostane. **40...♖a8!** 40...♖b3?! 41.♖a2 ♖d3 získava pešiaka, ale po 42.a4 ♖xd4 43.a5 ♖c4 44.a6 ♖c8 45.a7 ♖a8 46.♔g3 s ďalším prevodom kráľa do centra o výhre čierneho nemôže byť ani reči – jeho veža je príliš pasívna. **41.♖c3** Ťažká voľba. Spravidla treba stavať vežu za voľného pešiaka, to však neplatí bezvýhradne. Výnimky sú časte najmä pokiaľ pešiak ešte nepostúpil ďaleko, aj tu po 41.♖a2!? ♖a4 42.♔g3 ¢e7! (42...♖xd4? 43.a4 ♖c4 44.a5 ♖c7 45.a6 ♖a7 46.♔f4 ♔e7 47.♔e4 ♔e6 48.♔d4 sa podobá na predchádzajúcu poznámku) 43.♔f3 ♔e6 44.♔e4 d5+ (Levenfiš a Smyslov uvádzajú variant 44...g5 45.♖a1 f6 46.♖a2 f5+ 47.♔d3 ♔d5 48.♔c3 ♖c4+ 49.♔b3 ♖xd4 50.a4 ♖d3+ *(50...♔c6 51.a5 ♔b7 52.a6+ ♔a7 53.♖a5 ♖f4 54.♖d5 ♖xf2 55.♖xd6 ♖f3+ 56.♔c4 ♖xh3 57.♖g6 g4 58.♔b5 ♖b3+ 59.♔a5 =)* 51.♔b4 ♖xh3 52.a5 ♖h8 53.a6 ♔e4 54.a7 ♖a8 55.♔b5 ♔f3 56.♔b6 =) sa biely musí brániť veľmi presne: 45.♔d3! (45.♔e3? ♔f5 je slabšie) 45...♔f5 46.♔c3 s ideou ♔b3 mu dáva protihru. Z toho vyplýva, že ťah v partii je asi slabší, avšak ani teraz ešte nie je rozhodnuté. **41...♖a4 42.♖d3 ♔e7 43.♔g3** na Laskerovo 43.d5 Kasparov navrhuje 43...g5! 44.♔g3 ♔f6 45.♖f3+ ♔g6 a biely má problémy. Hrozí ♖d4 a po 46.♖d3 príde 46...f6 s ďalším ♔f5–e5. **43...♔e6 44.♔f3 ♔d5 45.♔e2?!** bolo treba zabrániť nasledujúcej expanzii pomocou 45.h4! **45...g5!** 45...♖xd4? 46.♔e3! a čierny môže len prehrať. **46.♖b3 f6** 46...♔xd4 47.♖b7 f6 *(47...♖xa3 48.♖xf7 ♖xh3 49.♖xg7 =)* 48.♖xg7 ♖xa3 49.h4 gxh4 50.♖g4+ ♔c3 51.♖xh4 ♖a2+ tiež dávalo čiernemu šance na výhru, ale Rubinstein sa neponáhľa so ziskom materiálu a najprv zosilňuje pozíciu. **47.♔e3** 47.♖b7? ♖xa3 48.♖xg7 ♖xh3 –+. **47...♔c4!** 47...♖xd4? 48.♖d3. **48.♖d3 d5 49.♔d2 ♖a8** Biely sa postupne dostal do zugzwangu a veža prechádza do útoku. **50.♔c2** 50.♔e3?! ♖b8 51.♔d2 ♖b2+ 52.♔e3 ♖a2 –+. **50...♖a7! 51.♔d2 ♖e7!** Získava pešiaka. **52.♖c3+!** Ešte najlepšia obrana. 52.♖e3? ♖b7 53.♖d3 ♖b2+ už poznáme a prehráva aj 52.♔c2? ♖e2+ 53.♖d2 ♖xd2+ 54.♔xd2 ♔b3! **52...♔xd4 53.a4 ♖a7 54.♖a3 ♖a5 55.♖a1 ♔c4** Kráľ ide vystriedať vežu pri blokáde voľného pešiaka. **56.♔e3?** Poslednou šancou bol prechod do protiútoku 56.♖c1+ ♔b4 57.♖b1+ ♔xa4 (57...♔a3 58.♖b7 ♖xa4 59.♖xg7 ♖f4 60.♔e2 ♔b3 61.♖c7 tiež nie je jednoznačné) 58.♔d3 ♖c5 (58...♖b5?! 59.♖a1+ ♔b4 60.♔d4 a riskuje už len čierny) 59.♔d4 ♖c2 60.♖b7 ♖xf2 61.♖xg7 ♖d2+ 62.♔c5 Biely si stále uchováva šance na remízu, Kasparov ukázal možný variant 62...♔b3 63.♖f7 ♔c3

64.♖xf6 d4 65.♖a6! d3 66.♖a3+ ♔b2 67.♔b4 ♖d1 68.♖c3 =. **56...d4+! 57.♔d2 ♖f5 58.♔e1** 58.a5 ♖xf2+ 59.♔e1 ♖b2! (59...♖h2 60.♖a4+ ♔b5? 61.a6! +–) 60.a6 ♖b8 61.a7 ♖a8 62.♔d2 ♔c5 63.♔d3 ♔b6 64.♔xd4 ♖xa7 –+. **58...♔b4 59.♔e2 ♔a5!** Čierny zrealizoval svoj plán, jeho veža má teraz voľné ruky. 59...♖a5? 60.♔d3 =. **60.♖a3 ♖f4 61.♖a2** 61.♔f1 ♖h4 62.♔g2 ♔b4 63.♖a1 d3 64.a5 d2 65.a6 ♖h8 66.a7 ♖a8 –+ s ďalším ♖xa7. **61...♖h4 62.♔d3** Nestačí ani úpornejšie 62.♖a3 ♔b4 63.♖a1 ♖xh3 64.a5 ♔b5 65.a6 ♖h8 66.♔d3 ♖a8 67.a7 ♔b6 68.♔xd4 ♖xa7 –+. **62...♖xh3+ 63.♔xd4 ♖h4+ 64.♔d3 ♖xa4 65.♖e2 ♖f4 –+ 66.♔e3 ♔b6 67.♖c2 ♔b7 68.♖c1 ♖a4 69.♖h1 ♔c6 70.♖h7 ♖a7 71.♔e4 ♔d6 72.♔f5** Urýchľuje koniec. **72...g6+! 73.♔xg6 ♖xh7 74.♔xh7 ♔e5 75.♔g6 g4 0–1** 76.♔h6 f5 77.♔h5 (77.♔g5 ♔e4 –+) 77...♔d4 78.♔h4 ♔d3 79.♔g3 ♔e2 –+.

Rubinstein – Aljechin,
Karlsbad 1911

1.d4 d5 2.♘f3 ♘f6 3.c4 c6 4.♘c3 ♕b6 5.♕c2 ♗g4 6.♗g5 ♘bd7 7.e3 ♘e4 8.♗f4 e6 9.♗d3 ♕a5 10.0–0 ♘xc3 11.bxc3 ♗xf3 12.gxf3 dxc4 13.♗xc4 ♘b6 14.♕b3 ♖d8 15.♗e2 ♗d6 16.♗g3 ♗xg3 17.hxg3 0–0 18.f4 c5 19.♗f3 ♖d7 20.a4 ♘d5 21.♖fc1 g6 22.♕b5 ♕xb5 23.axb5 cxd4 24.cxd4 b6 25.♖c4 f5 26.♖c6 ♔f7 27.♗xd5!? Silného strelca sa veľmi nechce meniť, Rubinstein sa však spolieha na svoju techniku a vytvára súperovi ďalšiu slabinu – izolovaného d–pešiaka. **27...exd5 28.♖ac1 ♖fd8 29.♔f1 ♔e7 30.♔e2 ♖d6 31.♖6c3 ♖6d7 32.♔d3 ♖a8 33.♖c6 ♖d6 34.♔e2 ♖xc6 35.♖xc6 ♔d7**

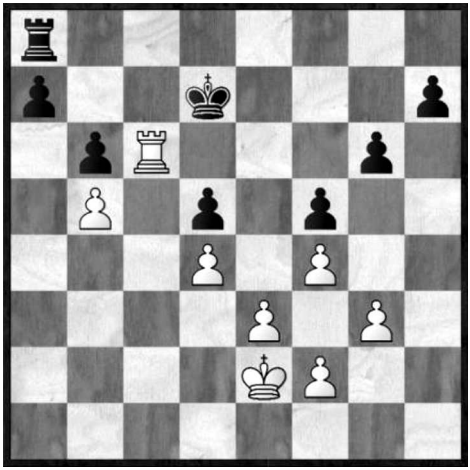

Čierny sa v otvorení dostal pod silný tlak, úpornou obranou si však uchoval šance na remízu v horšej vežovke. **36.f3!** Pripravuje g4, či e4 a zabraňuje okamžitej výmene veží. **36...♖e8** Nejde 36...♖c8? 37.♖xc8 ♔xc8 38.e4! fxe4 (38...♔b7 39.exf5 gxf5 40.g4 +–) 39.fxe4 dxe4 40.g4 ♔d7 (40...h5 41.f5! +–) 41.♔e3 ♔e6 42.♔xe4 h5 (42...h6 43.d5+ ♔d7 44.f5 +–) 43.gxh5 gxh5 44.♔f3 s ďalším ♔g3–h4 +–. Viackrát (najmä v minulom príklade) sme zdôrazňovali význam aktivity, tu bolo zrejme treba skúsiť 36...a5!? 37.♖xb6 ♔c7! (37...a4? 38.♖a6 ♖xa6 39.bxa6 ♔c6 40.♔d3 ♔b6 41.♔c3 ♔xa6 42.♔b4 +–) Po 38.♖c6+ (38.♖a6? ♖xa6 39.bxa6 ♔b6 je už lepšie pre čierneho) 38...♔b7 39.♔d3 a4 40.♔c3 ♖e8 41.♔b4 ♖xe3 42.♔xa4 ♖xf3

43.♔b4 ♖xg3 44.♔c5 má biely síce šance na výhru, ale čierny má aspoň reálnu protihru. **37.♔d3 ♖e7 38.g4 ♖e6 39.♖c1!** Situácia sa zmenila a 39.♖xe6 ♔xe6 40.g5 (40.e4 dxe4+ 41.fxe4 fxg4 =) 40...♔d6 41.e4 ♔e6! 42.exd5+ ♔xd5 43.♔c3 ♔e6 44.♔c4 ♔d6 45.d5 ♔d7 46.♔d4 ♔d6 vedie len k remíze. **39...♖e7 40.♖h1 ♔e6 41.♖c1 ♔d7 42.♖e1 ♖f7 43.♖a1 ♔d6 44.♖c1 ♔d7 45.♖c6 ♖f8 46.♔e2!** Po chvíľke tápania nachádza Rubinstein účinný plán – veža pokryje pešiaka zboku a kráľ ide na kráľovské krídlo. Odteraz to bude koncert bieleho... **46...♖f7 47.♔f2 ♖f8 48.♔g3 ♖e8 49.♖c3 ♖e7 50.♔h4 h6** Čierny nemôže dopustiť ♔g5. **51.♔g3!** Kráľ vynútil oslabenie a vracia sa späť. **51...h5** Aljechin pochopil súperov zámer a snaží sa o aktívnu protihru. Po 51...♖e8 52.♔f2 ♖e7 53.♔e2 ♖e8 (53...h5!?) 54.♔d3 ♖e7 už ide 55.♖c6 ♖e6 56.gxf5! (toto nešlo pri pešiakovi na h7!) 56...gxf5 57.♖xe6 ♔xe6 58.e4 +–. **52.♔h4!** cesta cez g5 je otvorená a kráľ sa znovu vracia. Dobrá technika – to je aj pružnosť reakcii. **52...♖h7 53.♔g5 fxg4 54.fxg4** Biely obchádza pascu 54.♔xg6? g3 55.♔xh7 g2 56.♖c1 h4 –+. **54...hxg4** 54...h4 55.♔xg6 +–. **55.♔xg4** 55.♔xg6?! ♖e7 je nepresvedčivé. **55...♖h1** Pasivita je odsúdená na neúspech: 55...♖e7 56.♔g5 ♖e6 57.♔h6 s ideou ♔g7–f7 a ♖c7+. **56.♔g5 ♖b1** 56...♖g1+ 57.♔f6 s ďalším ♔e5. **57.♖a3** Nedovolí čiernemu vytvoriť si dvoch spojených voľných pešiakov. **57...♖xb5 58.♖xa7+ ♔d6 59.♔xg6 ♖b3 60.f5 ♖xe3 61.f6** Čierny vyrovnal materiál, ale silný a účinne podporovaný voľný pešiak bieleho rozhodne partiu. **61...♖g3+ 62.♔h7 ♖f3 63.f7 ♖f4 64.♔g7 ♖g4+ 65.♔f6 ♖f4+ 66.♔g5 ♖f1 67.♔g6 ♖g1+ 68.♔f6 ♖f1+ 69.♔g7 ♖g1+ 70.♔f8 ♖d1 71.♔e8 ♖e1+ 72.♔d8 ♖f1 73.♖d7+ ♔c6 74.♔e8 ♖f4 75.♖e7 ♔b5 76.♖c7! 1–0** Oveľa čistejšie, ako 76.f8♕? ♖xf8+ 77.♔xf8 ♔c4. Teraz po 76...♖e4+ 77.♔d7 ♖f4 78.♔e6 padne d–pešiak.

Ďalšie ukážky sú už z boja ťažkých figúr.

Duras – Rubinstein,
St. Petersburg 1909

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗b5 a6 4.♗a4 ♘f6 5.d3 d6 6.c4 g6 7.d4 exd4 8.♘xd4 ♗d7 9.♘xc6 ♗xc6 10.0–0 ♗g7 11.♘c3 0–0 12.f3 ♘d7 13.♗e3 ♘e5 14.♗b3 b6 15.f4?! Oslabuje bod e4. Silnejšie bolo 15.♗d4 ♖e8 16.♘d5 =. **15...♘d7 16.♗d4 ♘c5 17.♗xg7** Lepšie bolo okamžité 17.♗c2 a5 18.♕d2 ♕h4 len s malou výhodou čierneho. Teraz Rubinstein nebude musieť bojovať o diagonálu a1–h8. **17...♔xg7 18.♗c2 a5!** Zabezpečuje jazdca. 18...♖e8 19.♕d4+ ♕f6 20.♕xf6+ ♔xf6 21.♖ae1 je príjemnejšie pre čierneho, ale nič viac. **19.♕g4** Logickejšie je 19.♕d4+ s prechodom do predchádzajúcej poznámky. **19...♘xe4! 20.♘xe4 f5 21.♕f3 fxe4 22.♗xe4 ♗xe4 23.♕xe4 ♕f6 24.♖f2?!** Čierny chce

obsadiť otvorený e–stĺpec, biely sa tomu mal snažiť zabrániť pomocou aktívneho výpadu 24.♕c6. **24...♖ae8 25.♕d5 ♕f5! 26.♖d1 ♖e4 27.g3 ♖fe8**
Rubinstein získal výhodu, ale pozícia bieleho je stále dostatočne pevná. Preto začne rozvíjať iniciatívu na krídlach. **28.♔g2 h5! 29.b3 ♖e3 30.♖d4?!**

Po 30.♖dd2 h4 (30...♖8e6 31.♖f3!?) 31.♕xf5 gxf5 32.gxh4 ♔f6 33.♖f3 sa biely stále môže brániť. **30...♔f6!** Vylepšuje kráľa pre prípad výmeny dám, v pláne je už aj postup h4. **31.h3?** Vážne oslabenie, ale biely už mal veľké problémy. Po 31.♖dd2 h4 32.♕xf5+ gxf5 33.gxh4 (Po 33.♖f3 hxg3 34.hxg3 ♖e2+ 35.♖f2 ♖xd2 36.♖xd2 ♖e3 s ideou ♖c3, a4–a3 a prevodom veže na b2 čierny postupne vyhrá.) 33...♖g8+ 34.♔f1 ♖g4 stojí čierny jasne lepšie. **31...h4!, 32.♕xf5+** 32.g4 ♖g3+ 33.♔h2 ♕xd5 34.cxd5 ♖ee3 –+. **32...gxf5 33.gxh4 ♖g8+ 34.♔f1** 34.♔h2 ♖gg3 –+. **34...♖xh3 –+** Biely neubráni svojich slabých pešiakov. **35.♔e2 ♖e8+ 36.♔d2 ♖xh4 37.♖g2 ♖eh8 38.♔c3 ♖h3+ 39.♖d3 ♖xd3+ 40.♔xd3 ♖h3+ 41.♔d4 ♖f3** Získava druhého pešiaka. Protihra bieleho je len iluzórna a Rubinstein presvedčivo uplatní svoju materiálnu prevahu. **42.♔d5 ♖xf4 43.♔c6 ♖g4 44.♖f2 ♖g7 45.♔d5 ♖e7 46.♖f1 ♔g5 47.♖g1+ ♔f4 48.a3 ♔f3 49.♖f1+ ♔g4 50.♖g1+ ♔h3 51.♖f1 ♖e5+ 52.♔c6 ♔g2 53.♖f4 ♔g3 54.♖f1 ♖c5+ 55.♔b7 f4 56.♖c1 d5 57.♖g1+ ♔f2 58.♖b1 d4 59.♖c1 d3 60.b4 axb4 61.axb4 d2 62.♖c2 ♔e3 63.bxc5 d1♕ 64.♖c3+ ♔d4 65.cxb6 ♔xc3 0–1**

Rubinstein – Lasker,
St. Petersburg 1909
Slávna partia, v ktorej Rubinstein zdolal úradujúceho majstra sveta. Prehral ho v koncovke ťažkých figúr, aj precízna realizácia v záverečnej vežovke je veľmi poučná. **1.d4 d5 2.♘f3 ♘f6 3.c4 e6 4.♗g5 c5 5.cxd5 exd5 6.♘c3 cxd4 7.♘xd4 ♘c6 8.e3 ♗e7 9.♗b5 ♗d7?! 10.♗xf6 ♗xf6 11.♘xd5 ♗xd4 12.exd4 ♕g5 13.♗xc6 ♗xc6 14.♘e3 0–0–0?!** 14...♗xg2 15.♖g1 (15.♘xg2 ♕xg2 16.♕e2+ ♔d8 17.0–0–0 ♕g6 a čierny kráľ je v strede v bezpečí.) 15...♕a5+ 16.♕d2 ♕xd2+ 17.♔xd2 ♗e4 18.♖g4 ♗g6 19.f4 dáva bielemu výhodu, Rubinstein však efektne dokáže, že aj dlhá rošáda je riskantná. Lepšie bolo 14...0–0!? 15.0–0 ♖ad8 s kompenzáciou

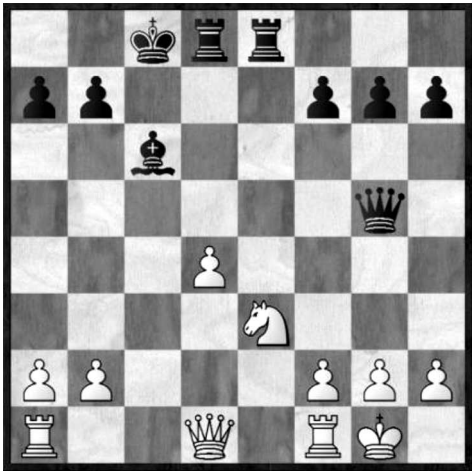

Pozícia čierneho pôsobí mohutným dojmom, ale zdanie klame... **16.♖c1! ♖xe3** 16...♔b8 17.♖c5 ♕f4 18.d5 ♖xe3 19.♕c1 ♖e4 20.dxc6 bxc6 21.♕c3± Lasker **17.♖xc6+ bxc6 18.♕c1!** Pointa celej operácie, po 18.fxe3? ♕xe3+ 19.♔h1 ♖xd4 by stál lepšie čierny. **18...♖xd4 19.fxe3 ♖d7** 19...♖d6 20.♖xf7 +–. **20.♕xc6+ ♔d8 21.♖f4!** Prevádza vežu do útoku. **21...f5** ešte najlepšia obrana, ktorá berie veži pole e4. 21...♕a5 22.♕a8+ ♔e7 23.♖e4+ ♔f6 24.♕c6+ ♔g5 25.h4+ +–; 21...♖d1+ 22.♔f2 ♖d2+ 23.♔e1 ♕xg2 24.♖d4+! ♔e7 25.♕d6+ ♔e8 26.♕d8#. **22.♕c5! ♕e7** 22...♖d1+ 23.♔f2 ♖d2+ 24.♔e1 ♕xg2 25.♕a5+ +–. **23.♕xe7+ ♔xe7 24.♖xf5 ♖d1+ 25.♔f2!** 25.♖f1?! ♖d2 nie je celkom jasné, biely radšej dá pešiaka, ale ponechá si aktívnu vežu. **25...♖d2+ 26.♔f3 ♖xb2 27.♖a5! ♖b7 28.♖a6**

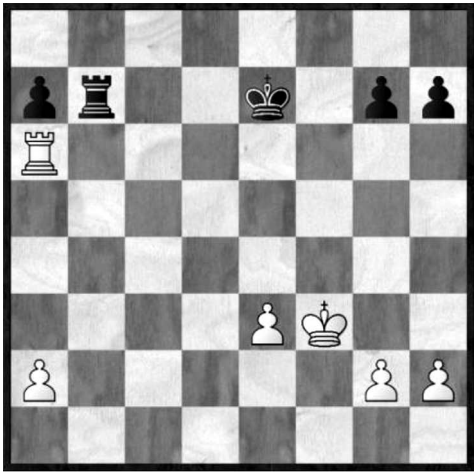

Lepšia pozícia a pešiak navyše – zvyšok je vecou techniky. O tom, prečo je dôležitý posledný ťah bieleho, odrezávajúci kráľa na siedmom rade, si niečo povieme v nasledujúcom fragmente. **28...♔f8 29.e4 ♖c7 30.h4 ♔f7 31.g4** Pešiaci opúšťajú exponovaný druhý rad, aby mohol ísť dopredu biely kráľ. **31...♔f8 32.♔f4 ♔e7 33.h5** Kráľovi treba otvoriť cestu vpred. **33...h6** Oslabuje pole g6, ale nepomáha ani 33...♔f7 34.h6 gxh6 35.♖xh6 ♔g7 36.♖a6 ♔f7 37.♔f5 ♖e7 38.e5 ♖b7 39.♖c6 +– s ďalším postupom a4–a5–a6. Lisicyn ukázal alternatívne riešenie 34.♔f5 ♔e7 35.g5 ♔f7 36.e5 ♔e7 37.g6! h6 38.♖e6+ ♔d7 (38...♔f8 39.♖d6 ♔e7 40.♖a6 ♖b7 *(40...♔d7 41.♖f6)* 41.♖c6 ♖d7 42.♖c8 s ďalším ♖g8 +–) 39.♖f6! ♔e8 (39...gxf6 40.g7) 40.♖f7 ♖xf7+ 41.gxf7+ ♔xf7 42.e6+ +–. **34.♔f5 ♔f7 35.e5 ♖b7 36.♖d6 ♔e7**

hrozilo ♖d7+. **37.♖a6 ♔f7 38.♖d6 ♔f8 39.♖c6 ♔f7 40.a3 1–0** Čierny už nechcel dohrávať beznádejnú pozíciu. Po 40...♔f8 (40...♖e7 41.e6+ ♔g8 42.♔g6 ♖e8 43.e7 s ďalším ♖d6–d8 +–) 41.♔g6 ♖b3 42.♖c8+ ♔e7 43.♖c7+ ♔e6 44.♖xg7 biely hladko vyhrá.

Štohl – Bobrowska,
Koszalin 1999

32.h4? Bol som v eufórii – túto partiu vyhrám ako Rubinstein s Laskerom! Ale zabudol som na dôležitý detail. Dobrá technika – to je precíznosť aj v zdanlivých maličkostiach. Správne bolo samozrejme 32.♖a6!, také niečo by sa Akibovi nestalo.

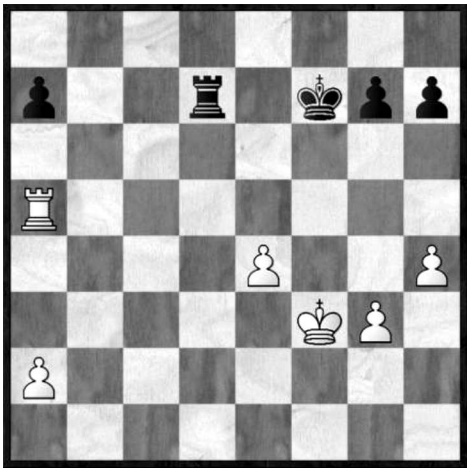

32...♔e6! Teraz stojí čierny kráľ podstatne aktívnejšie a úloha bieleho je zložitejšia. Napriek tomu sa však prevaha dá uplatniť, a to podobným spôsobom. Biely postúpi pešiakmi kráľovského krídla, manévrovaním veže vynúti oslabenie čiernych pešiakov a nakoniec pripraví pôdu pre postup centrálneho pešiaka. **33.g4 ♖b7 34.♔f4 ♖f7+ 35.♔g5 ♔d6 36.♖d5+ ♔e6 37.♖f5 ♖b7 38.♔f4 ♖c7 39.♖e5+ ♔d6 40.♖a5 ♖f7+ 41.♔e3 ♔e6 42.a3!** Pre budúcnosť berie čiernej veži pole b4. **42...♖d7 43.♖h5! h6** [43...g6 44.♖a5 ♖c7 (44...♖f7 45.e5 ♖c7 46.♔d4 s ďalším ♖a6+) 45.♔f4 ♖f7+ 46.♔g5 +–. **44.♖a5 ♖b7 45.h5 ♖d7 46.e5! +–** Biely kráľ príde na e4, alebo d4, veža konečne dá šach na a6 a napraví tak chybu z 32.ťahu. **46...♖d1** Zúfalá snaha o protihru, vežovka bez dvoch pešiakov je beznádejná. **47.♖xa7 ♔xe5 48.♖xg7 ♖e1+ 49.♔d3 ♖a1 50.♖a7 ♔f4 51.♖a4+ ♔g5 52.♔c2 ♖e1 53.♖d4 ♖e8 54.a4 ♖b8 55.a5! 1–0** Veža ide za pešiaka (♖a4) – tu je známe pravidlo plne platné! Keď sa mne (priemernému veľmajstrovi) podarilo už dvakrát vyhrať skoro analogicky, ako Rubinsteinovi, svedčí to len o tom, že jeho tvorbu má význam študo-

Rubinstein – Marshall,
Wroclaw 1912
1.d4 d5 2.♘f3 c5 3.c4 e6 4.cxd5 exd5 5.♘c3 ♘c6 6.g3 ♘f6 7.♗g2 Práve bočný vývin strelca, zavedený do praxe Rubinsteinom v partii so Salwem vr.1908, čoskoro spôsobil, že Tarraschova obrana po 1. svetovej vojne upadla do nemilosti. Významne prispela k teórii aj táto partia. Tarrascha v modernom šate oživili až oveľa neskôr Spasskij a v osemdesiatych rokoch Kasparov. **7...cxd4** Menejcenné, dnes sa hráva prakticky výhradne 7...♗e7 8.0–0 0–0. **8.♘xd4 ♗c5** 8...♕b6 9.♘xc6 bxc6 10.0–0 ♗e7 11.♘a4 (11.e4!?) 11...♕b5 12.♗e3 0–0 13.♖c1 ♗g4 14.f3 ♗e6 15.♗c5 ♖fe8 16.♖f2! ♘d7 17.♗xe7 ♖xe7 18.♕d4 ♖ee8 19.♗f1 ♖ec8 20.e3 ♕b7 21.♘c5 ♘xc5 22.♖xc5 ♖c7 23.♖fc2 ♕b6 24.b4±, Rubinstein – Salwe, Lodz 1908. **9.♘b3!** Aj dnes platí tento ťah za najlepší. **9...♗b4** 9...♗b6 10.0–0! (nejasné je 10.♘xd5 ♘xd5 11.♗xd5 ♘b4.) 10...♗e6 11.♗g5 h6 12.♗xf6 ♕xf6 13.♘xd5 ♗xd5 (13...♕xb2 14.♘xb6 axb6 15.♕d6! s útokom) 14.♕xd5 0–0 15.♖ab1 ♖ad8 16.♕f3 ♕e5 17.e3 a5 18.♖fd1 ♖xd1+ 19.♕xd1 a4 20.♘d2 ♖d8 21.♕e2 ♕e6 22.b3 ♘e5 23.♘c4± a čierny bol bez pešiaka aj bez kompenzácie, Rubinstein – Spielmann, Karlsbad 1923. **10.0–0 ♗xc3 11.bxc3 0–0 12.♗g5!** Priamy útok na izolovaného pešiaka miesto šablónovitej blokády, menej účinné je 12.♘d4 ♗g4!? **12...♗e6 13.♘c5** Forsíruje prechod až do výhodnej koncovky ťažkých figúr. **13...♕e7 14.♘xe6** 14.♗xf6?! ♕xc5=. **14...fxe6 15.c4!** Rozbitie súperovho centra je pointou celej operácie. **15...dxc4 16.♗xc6! bxc6 17.♕d4 £d8** 17...♕b4 18.♗xf6 ♖xf6 19.♖ab1 ♕a4 20.♖b7 c5 21.♕xc5 ♖f7 22.♖xf7 ♔xf7 23.♖c1 ♕xa2 24.♕c7+ ♔f6 25.♕f4+ ♔e7 26.♖xc4 s útokom na exponovaného čierneho kráľa, Varnusz – Lengyel, Budapešť 1958. **18.♗xf6!** Biely bez váhania vymení aj druhého strelca. Teraz čiernemu ostanú pešiakove ostrovčeky, po slabšom 18.♕xc4 ♕d5 by sa aspoň čiastočne skonsolidoval. **18...♖xf6 19.♕xc4 ♕d5 20.♖ac1 ♖af8 21.e4** 21.♕xc6?! ♕xa2 nevedie nikam **21...♕h5 22.f4!**

Kľúčový ťah, uvoľňujúci druhý rad pre obranu pešiaka h2 a pripravujúci odrezanie ♖f6 pomocou e5. Slabšie je 22.♕xc6?! ♖h6 23.h4 ♕g4 s protihrou. **22...♕a5 23.e5 ♖h6 24.♖c2 ♕b6+ 25.♔g2**

♖d8 26.♖ff2! 26.♕xc6? ♖d2+. **26...♖c8 27.♖fd2 ♔h8 28.♖d6 +–** Padá pešiak a navyše sa čierny nedostane k žiadnej protihre. **28...♕b1 29.♖xc6 ♖g8 30.♖c8 ♕b7+ 31.♔g1 ♕b6+ 32.♕c5 ♕xc5+ 33.♖2xc5 g5 34.♖xg8+ ♔xg8 35.fxg5 ♖h5 36.h4 h6 37.gxh6 ♖xh6 38.♖c8+ ♔g7 39.♖c7+ ♔g6 40.♖xa7 ♔f5 41.♖a5 ♖h8 42.♔g2 ♖b8 43.♔h3 ♖b1 44.♖a3 ♖h1+ 45.♔g2 ♖a1 46.♖f3+!** Vrátenie jedného z pešiakov uvoľní cestu spojeným voľným pešiakom bieleho. **46...♔xe5 47.♖f2 ♔d4 48.h5 ♖c1 49.h6 e5 50.g4 e4 51.h7 ♖c8 52.g5 e3 53.g6 exf2 54.g7 ♔e3 55.g8♕ ♔e2 56.♕e6+ 1–0**

Rubinstein – Spielmann,
Vienna 1922

1.d4 ♘f6 2.♘f3 c5 3.d5 b5 4.c4 ♗b7 5.a4 bxc4 6.♘c3 e6 7.e4 ♘xe4?! Riskantná obeť, lepšie je 7...exd5 8.exd5 d6. **8.♘xe4 exd5 9.♘c3 d4 10.♗xc4!** Biely nelipne na figúre, dokončuje vývin a prechádza do útoku. **10...dxc3 11.♗xf7+** Volí najjednoduchšie riešenie, ale zaujímavé bolo aj 11.♘e5!? ♕e7 12.0–0 s iniciatívou. **11...♔xf7 12.♕b3+ c4! 13.♘e5+!** 13.♕xb7?! ♘c6 je menej jasné. **13...♔g8 14.♕xb7 ♘c6 15.♘xc6 ♕e8+ 16.♗e3 cxb2 17.♕xb2 dxc6 18.0–0 ♗d6 19.♕c3 ♕e6 20.♖ac1 ♔f7 21.♖fe1!** Čierny kráľ je zraniteľný a biely chce vziať c–pešiaka bez toho, aby musel meniť dámy. **21...♖he8 22.♗f4 ♕g6 23.♕xc4+ ♔f8 24.♗xd6+♕xd6**

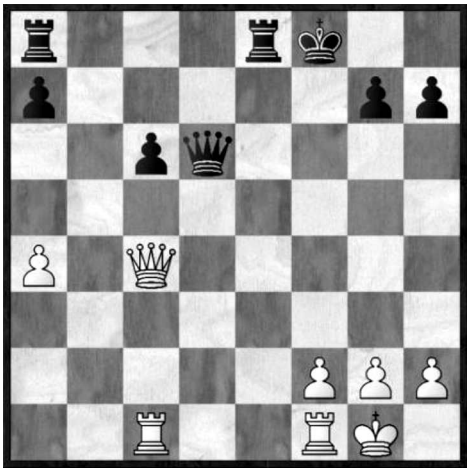

25.♖c3! ♕d5 Jediná obrana proti ♖f3+, ktorá však stráca pešiaka. 25...♖xe3? 26.fxe3 s ďalším ♖f1+ rýchlo prehráva. **26.♕xc6 ♕xc6 27.♖xc6 ♖ed8** 27...♖xe3 28.fxe3 +– a opäť vidíme kontúry partie Rubinstein – Lasker. **28.g3** Biely ma zdravého plus pešiaka a aktívnejšie figúry. Prvou časťou víťazného plánu je zafixovať slabinu na a7 postupom a–pešiaka. **28...♖d7 29.a5 ♖b8 30.h4 ♖b5 31.a6** Odteraz bude stále hroziť prevod veže na b7. **31...♖a5 32.♔g2 ♖a2** 32...g6 je úpornejšie. **33.h5!** Aj druhý vežový pešiak ide vpred. **33...♖a5** 33...h6 34.♖c8+ ♔f7 35.♖f3+ ♔e6 (35...♔e7 36.♖g8 ♔e6 37.♖e8+ +–) 36.♖e8+ ♔d6 37.♖d3+ ♔c7 38.♖xd7+ ♔xd7 39.♖g8 +–. **34.h6 gxh6** Nutné, po 34...g6 čierny obe slabiny (a7, h7) už neudrží. **35.♖xh6 ♔g7 36.♖c6 ♖f5** Začína ďalšia etapa, v ktorej biely postúpi svojim novovytvoreným voľným pešiakom. **37.♖ec3!** Začiatok konca, hrozí ♖c7. **37...♖ff7** 37...♖d2

38.♖c7+ ♔g6 39.♖f3 +–. **38.f4 ♖fe7 39.♔h3 ♖f7 40.♖3c5 ♔f8 41.♔h4 ♔e7 42.♖b5** Biely sa nemusí náhliť, keďže čierny sa môže len prizerať. **42...♔f8 43.f5 ♖fe7 44.g4 ♔f7 45.♔h5 ♖e1 46.♔g5 ♖ee7 47.♖b8! 1–0** Hrozí ♖h6 a po 47...♖d5 biely nakoniec využije predsunutý bod, vytvorený ešte v 31. ťahu: 48.♖b7 ♖dd7 49.♖h6 ♔e8 50.♖e6! ♖xe6 51.fxe6 +–.

Janowski – Rubinstein,
Karlsbad 1907

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♘c3 ♘f6 4.♗b5 ♗b4 5.0–0 0–0 6.d3 ♗xc3 7.bxc3 d6 8.♗g5 ♕e7 9.♕d2?! Bojovať o výhodu možno len hlavným teoretickým pokračovaním 9.♖e1 ♘d8 10.d4 c6 11.♗f1 ♘e6 12.♗c1. **9...♘d8 10.♗c4 ♗e6 11.♗b3 ♗xb3 12.axb3 ♘e6 13.♗h4 h6 14.♖fe1 a6 15.♗g3** 15.d4!? **15...♘h5 16.d4 ♘ef4 17.♗xf4** Geľfand doporučuje 17.♕e3!? s ďalším ♖ad1, ♖d2 a ♖ed1.**17...♘xf4 18.g3 ♘g6 19.♕d3 ♕e6 20.♘d2 f5 21.d5 ♕d7 22.exf5 ♖xf5 23.♘e4 ♖af8 24.♖e3 ♘e7!** Dnes typický motív bol vtedy objavným manévrom. Biely jazdec je aktívnejší, preto čierny pripravuje jeho výmenu pomocou ♔h8 a ♘g8–f6, zároveň koketujúc s myšlienkou ♖h5 a ♕h3. **25.♖d1** 25.c4 ♖h5 s iniciatívou. **25...♔h8** 25...♖h5 26.♕f1 odráža bezprostredné hrozby. **26.c4** 26.f3!? = Razuvajev **26...♘g8 27.f3 ♘f6 28.♖f1** 28.♘c3 g5 s ideou g4 dáva čiernemu šance na útok. **28...♘xe4 29.♕xe4?!**

Lepšie je 29.♖xe4 s ďalším ♕e3 =, teraz nasleduje paradoxná, ale účinná aktivizácia čiernej dámy. **29...♕d8! 30.♕g4** Nechápe súperov zámer, podľa Geľfanda ešte stále lepšie bolo 30.♖ee1 ♕b8 (30...♕g5!?) 31.♕e3. **30...♕b8!! 31.♔g2 ♕a7 32.♖fe1 ♕c5** Čierny už stojí o niečo lepšie. **33.♕e4 ♕b4 34.♖1e2 ♖5f6 35.♕d3 ♔g8** Logickejšie je 35...a5!? 36.♕c3 ♕c5 s malou výhodou. **36.♕c3 a5 37.♕xb4 axb4 38.c3 bxc3 39.♖xc3 ♖a8 40.♔h3?** Biely začína tápať, tu kráľ nemá čo hľadať. Lepšie bolo 40.b4 ♖a1 41.♖b2 s ideou c5, alebo aj okamžité 40.c5! = s dostatočnou protihrou. **40...b6! 41.♔g4** Ešte stále šlo aspoň 41.b4!? ♖a4 42.♖b2. **41...♖a1 42.♖b2** 42.h4 ♖h1 43.h5 ♔h7 44.♖a2 g6 45.hxg6+ ♖xg6+ 46.♔f5 ♖h5+ 47.♔e4 ♖xg3 –+. **42...♔h7 43.b4 ♔g6 44.♖bb3** 44.♔h3 ♖g1 a kráľ sa nevráti do bezpečia. **44...♖f5 45.♖c2 ♖h1 46.f4** Zúfalá snaha vyslobodiť kráľa, ale nepomáhajú ani iné ťahy: 46.h4? h5;

46.♔h3 ♖h5+ 47.♔g4 ♖5xh2 48.♖xh2 ♖xh2 49.f4 (49.c5? h5#) 49...e4 50.f5+ ♔f6 51.♔f4 ♖c2 52.♔xe4 ♖xc4+ 53.♔d3 b5 –+; 46.c5 ♖g5+! 47.♔h3 ♖h5+ –+ Geľfand. **46...exf4 47.gxf4 h5+ 48.♔g3 ♖g1+ 49.♔f2 ♖g4 50.♖f3 ♖gxf4 51.♖xf4 ♖xf4+ 52.♔e3 ♔f5 53.♔d3 ♖f3+ 54.♔d4 ♖b3!** Vynucuje b5, čím brzdí možnú protihru s c5. **55.♖f2+ ♔g6 56.♖g2+ ♔h6 57.b5** 57.♖a2 b5! (57...♖xb4? 58.♔c3 ♖b1 59.♖a7 =) 58.♖a7 ♖xb4 –+. **57...♖f3 58.♔e4 ♖f6 59.♖a2 g5 60.♖a7 ♖f4+! 61.♔d3 ♖f7 62.c5!? dxc5 63.d6 ♖d7! 64.♖xc7 ♖xd6+ 65.♔e4 ♖d4+!** 65...♖g6? 66.♔f5 s hrozbou ♖c6 by ešte vypustilo partiu. **66.♔f5 h4 67.♖c8** 67.♖c6+ ♔h5 68.♖xb6 ♖f4+ 69.♔e5 ♖f2 –+. **67...♖f4+ 68.♔e5 c4 69.♖h8+ ♔g7 70.♖c8 ♔g6 71.♖g8+ ♔h5 72.h3 c3 73.♖h8+ ♔g6 74.♖g8+ ♔h6 75.♖h8+ ♔g7 76.♖c8 ♖f3 77.♖c6 ♖xh3 78.♖xb6 ♖f3 0–1**

Schachlehre, Schachtraining
O význame šachovej hry

[Ernst Bönsch, Uwe Bönsch]

„Šach je ako elixír zmysluplného a radostného trávenia voľného času súčasťou kultúrneho života a vysokej životnej úrovne v mnohých rovinách spolužitia modernej spoločnosti."

Komplexnosť a rýchle zmeny moderného sveta kladú stále vyššie nároky na schopnosť a pripravenosť ľudí zvládať intelektuálne výzvy a riešiť nové problémy. Hľadanie premyslených rozhodnutí v podmienkach rizika a neistoty informačnej spoločnosti vyžaduje neustály rozvoj duševných zdrojov a vytvorenie celoživotnej schopnosti učiť sa. Popri zmenách podstaty a spôsobov práce a stále rastúcej dôležitosti psychických faktorov v pracovnom procese získavajú zároveň na význame tvorivé schopnosti a problémovo orientované konanie. Úspešný hospodársky rozvoj vyžaduje dynamickú konkurencieschopnosť a vysokú schopnosť zvládania záťaže v intelektuálnej, fyziologickej a psychickej oblasti. Tým vznikajú otázky duševnej výkonnosti založenej najmä na schopnosti koncentrovaného konštruktívno–kritického myslenia. V mnohých oblastiach hospodárstva, vedy a politiky sú na pochopenie a riešenie ťažkých intelektuálnych úloh stále viac vyžadované schopnosti uvažovať a riešiť problémy, ako aj prijímať racionálne rozhodnutia.

Snaha športovať a športovo sa správať umožňuje stále väčšiemu počtu ľudí dobre sa cítiť, podporovať súťaživosť a tímového ducha, prekonávať ľahostajnosť, zvyšovať chuť do života a rozvíjať svoju osobnosť. Sociálne a biologické impulzy, ktoré vznikajú pri športe a telesnej kultúre, pozitívne pôsobia na obnovu telesných a duševných síl.

Prostredníctvom pestovania a podpory šachu ako športovej disciplíny pripadá šachovým organizáciám sociálno–pedagogická úloha podieľať sa na uspokojovaní duševných, kultúrnych a športových potrieb širokých skupín obyvateľstva a zároveň pomáhať rozvíjať osobnostné vlastnosti a tvorivé schopnosti predovšetkým u mladej generácie. Na základe toho vznikajú pre šachové zväzy a kluby nasledovné úlohy, ktoré sa dajú riešiť zábavnou aj súťaživou formou:

- ponúkať ľuďom rôznorodé a zaujímavo zorganizované šachové súťaže na zmysluplné trávenie voľného času;

• využívať špecifiká šachu ako strategickej hry na rozvoj fantázie, logického a kritického myslenia, schopnosti sústrediť sa a analytických a kombinačných schopností u detí;
• podporovať rozvoj osobnostných vlastností ako rozhodnosť, odvaha, vôľa, cieľavedomosť, usilovnosť a výdrž prostredníctvom podpory šachu ako športovej disciplíny;
• podporovať rozvoj schopností a zručností, ktoré sa vyžadujú v určitých profesiách a vedeckých disciplínach, a to najmä problémovo orientované myslenie, priestorové myslenie (priestorová pamäť), koncentrácia, pamäťové schopnosti, kombinačné schopnosti a rozhodovacie schopnosti.

Podľa Bleisa a Hoffmana dosiahne v živote úspech „nie ten, kto viac vie, ale ten, kto preukáže viac koncentrácie, výdrže, nápadov, flexibility, fantázie, schopnosti kombinovať a rozhodovať sa a osobného nasadenia“. Šach ako strategická hra vyžaduje a rozvíja tieto predpoklady v rámci súťažne orientovaných spôsobov trénovania a hry. Šach „podporuje koncentráciu, zmysel pre realitu a výdrž, kreativitu, duševnú flexibilitu, fantáziu a iniciatívu, zlepšuje cítenie pre uskutočniteľnosť určitých krokov, učí človeka identifikovať a stotožniť sa s úlohou a vyžaduje bezpodmienečné osobné nasadenie. Šach zvyšuje silu vôle a posilňuje odvahu podstúpiť vypočítateľné riziko. Neexistuje žiadna iná hra, ktorá by v takej miere ako šach podporovala rozvoj schopností a cností potrebných pre zvládnutie každého myšlienkového, analytického, rozhodovacieho, motivačného, realizačného a kontrolného procesu“.

Súťažne poňatá hra šachu prispieva k lepšiemu vnímaniu času tým, že deti musia v stanovenom čase vyriešiť myšlienkovú úlohu (spraviť ťah). Tým rastie aj pocit zodpovednosti voči hodnote času. Súťažné hranie šachu však rozvíja aj emocionálnu inteligenciu. Kritické seba hodnotenie, ako aj analyzovanie vlastných silných a slabých stránok počas partie, pomáha zvyšovať výkonnosť. Mimoriadne dôležité je sebakritické zhodnotenie prehratých partií. Súťaže so sebou prinášajú nevyhnutnosť naučiť sa prehrávať, pričom je potrebné dokázať pretaviť hnev z porážky do ďalších tréningových aktivít.

Historicky bol šach spolu s mnohými ďalšími hrami zaradený do oblasti športu. Zdôvodňovalo sa to spoločnými prvkami súťaživosti, organizovaním štandardizovaných turnajov, medzištátnymi zápasmi a pod. Zápasu medzi dvomi súpermi alebo družstvami predchádza tiež vzdelávací, resp. tréningový proces. A podobne ako v iných športoch, aj v šachu závisí výkonnosť od komplexného stavu celej osobnosti hráča. Vlastnosti a zručnosti ako tvorivé myslenie, pamäť, fantázia,

intuícia, predstavivosť, rozhodnosť, odvaha, zdravé sebavedomie, optimizmus, schopnosť prijať kritiku a kondícia, ktoré sú dôležité pre šachovú výkonnosť, sú významnými faktormi úspechu aj vo väčšine ostatných športových disciplín.
Športové elementy šachovej hry však nevylučujú vplyv estetických kritérií na obsah partií. Umelecké prvky sa prejavujú v súťažnom šachu veľmi rôznorodo, čo potvrdzuje aj skutočnosť, že nie každá odohratá partia si môže nárokovať na umeleckú hodnotu. Proti hráčovi vždy stojí v opozícii nepriateľsky naladený súper, ktorý sa každým svojím ťahom pokúša narušiť logiku a čistotu jeho myšlienok. Estetický zážitok pritom poskytnú len tie partie, v ktorých sa jednoznačne prejavia zákony myslenia vo svojej plnej dokonalosti, ostrosti a dynamike. Hlboké kombinácie, ďalekosiahle strategické plány, intuitívne ťahy a odvážne obete vyvolávajú v každom znalcovi emócie a prinášajú vnútorné uspokojenie, ktoré vzniká aj pri iných formách umenia. Nesmrteľné partie Anderssena, úžasné kombinácie Morphyho a Taľa, skvelé partie Laskera, Capablancu, Aljechina, Tartakowera, Rubinsteina, ako aj súčasných majstrov pritiahli šachové publikum s umeleckým cítením, ktoré dokáže šachovú krásu pochopiť a vychutnať. Keď k tomu pripočítame umelecky podfarbené obraty v šachových problémoch, štúdiách a koncovkách, môžeme právom konštatovať, že milióny priaznivcov prežívajú šach ako formu duševného pôžitku a duševného dobrodružstva.
Popri prvkoch športu a umenia obsahuje šach aj vedecké elementy, ktoré sa prejavujú v troch rovinách:
1) metodický výskum zvyšovania výkonnosti, predovšetkým z pohľadu stále hlbšieho výskumu všetkých troch štádií šachovej partie – otvorenie, stredná hra, koncovka;
2) optimalizácia šachových algoritmov na základe procesov riešenia problémov;
3) objasňovanie pôsobenia heuristických stratégií v procesoch riešenia problémov.
• Prepojenie moderného šachu s vedeckými disciplínami a inými oblasťami života je zhrnuté v nasledovnom prehľade:
• Psychológia a šach: vedecký opis šachovej hry, motivácia k hre, potreba racionálneho zostavenia tréningu a súťažnej prípravy, význam šachu pre každodenný život, zjednotenie psychológie na príklade šachu.
• Neurológia, kognitívne vedy, výskum mozgu a šach: spracovanie informácií v mozgu, mozgové pochody pri hraní šachu, neurónové siete a šach.
• Informačné technológie a šach: spracovanie informácií, umelá inteligencia, fuzzy – logika, šachový počítač, šach ako simulácia zložitých myšlienkových procesov

a hľadania riešení, multimediálna správa partií v elektronických databázach, počítačové programy ako silní protihráči.

- Teória chaosu, teória komplexnosti a šach: šach ako komplexný, usporiadano–chaotický fenomén.
- Evolučná teória: Stratégie prežitia v komplexnom svete high–tech.
- Pedagogika a šach: zlepšenie školských výsledkov prostredníctvom zvyšovania intelektuálnej schopnosti učiť sa, podpora charakterových vlastností a schopností ako produktívne myslenie, fantázia a predstavivosť, kreativita, koncentrácia, usilovnosť a výdrž.
- Šach ako psychická a sociálno–pedagogická výzva: spojovací článok a priestor pre sebarealizáciu pre chorých a postihnutých, prekonávanie sťažností a rezignácie v ťažkých životných situáciách, udržiavanie duševnej aktivity, dynamiky a chuti do života vo vyššom veku.
- Športová veda, športová psychológia a šach: prenos logických myšlienkových procesov do stratégie a taktiky iných športových disciplín.
- Šach ako metafora a paradigma vo vedných disciplínach: fyzika, ekonomické vedy, napr. ako inšpirácia pre nekooperatívnu teóriu hier, za ktorú dostali Nash, Selten a Harsany v roku 1994 Nobelovu cenu, školenia manažmentu, kde šach slúži ako model pre cieľovo orientované riešenie problémov v podnikoch.
- Šach ako súčasť kultúrneho spôsobu života: zakomponovanie kráľovskej hry do svetových románov, divadelných hier a filmov.

(preklad výberu z knihy nemeckých autorov Bönsch Ernst, Bönsch Uwe: Schachlehre, Schachtraining – Ján Helbich so súhlasom autorov)

pokračovanie nabudúce

Moje poučné partie

[GM Movsesian Sergej]

(1) Hou Yifan (2527) – Movsesian, S(2677) [B43]

Corus B Wijk aan Zee NED (6), 18.01.2008 [Sergej Movsesian]

1.e4 c5 2.♘f3 a6 3.♘c3 b5 4.d4 cxd4 5.♘xd4 ♗b7 6.♗d3 e6 7.0–0 ♗c5 8.♘b3 ♗e7 9.e5!? Ambiciózny prístup, skúšajúci potrestať čierneho za trochu pomalý spôsob rozvíjania figúr **9...♕c7 10.♖e1 f5** Typická reakcia, čierny preberá kontrolu poľa e4 **11.♕e2 h5!?**

Tento ťah môže vyzerať trochu umelo, ale čierny chce hrať g5–g4 a nakoniec previesť jazdca g8 do hry cez h6. Biely musí reagovať rýchlo, inak čierny dostane veľmi pohodlnú pozíciu **12.♘d4!?** Biely jazdec sa pripravuje na obeť na b5 alebo f5... **12...h4 13.h3 b4** [oba varianty 13...♘c6 14.♘xf5!? exf5 15.♘d5; a 13...♘h6 14.♗xh6 ♖xh6 15.♗xf5!? vyzerajú pre mňa celkom nebezpečne] **14.♘a4 ♘c6 15.♘f3 ♘h6 16.♗e3!?** dobré rozhodnutie. Biely mení pešiaka e5 za a6 a za otvorenie centra **16...♘xe5 17.♘xe5 ♕xe5 18.♘b6 ♖b8 19.♖ad1 ♕c7 20.♗xa6 ♗c6 21.♘d5!** Taktický obrat, pomáhajúci bielemu vyriešiť problém so zatúlaným jazdcom **21...♗xd5 22.♖xd5 0–0 23.♗xh6** [Tu mohol biely skúsiť 23.♖d4!? ♘f7 24.♗f4 e5!? s veľmi divokou pozíciou] **23...gxh6 24.♖dd1 ♖f6 25.c3?** ignoruje nebezpečenstvo [25.♕c4! bolo omnoho nebezpečnejšie, pretože 25...♕a7 stroskotáva pre 26.♕xh4! ♕xa6 27.♕g3+] **25...bxc3 26.bxc3 ♕c6** Tu som začal byť celkom optimistický. Čierny môže použiť svoju „rozbitú" pešiakovú štruktúru na útok proti súperovmu kráľovi **27.♕c4 ♗c5 28.♖b1** [28.♕xh4 ♖g6 29.♗f1 ♔h7! súčasná hrozba ♖bg8 a ♖b2 tiež vyzerá nepríjemne pre bieleho] **28...♖xb1 29.♖xb1 ♖g6 30.♕f1 ♕f3 31.♔h1 ♕f4 32.♖d1 d5 33.♗e2 ♗d6?!** [33...♖g7! prevod veže na dámske krídlo bol silnejší] **34.♕g1 ♕e5 35.♗h5 ♖g7 36.♖e1 ♕f6 37.♕f1 ♔h7 38.♗f3 e5!? 39.♗xd5 e4 40.c4 ♕g5 41.♕g1 ♕f4 42.♖e2 ♖a7** Nakoniec si čierna veža našla spôsob vniknutia do tábora bieleho **43.♖b2 ♖a3 44.c5! ♗xc5 45.♖b7+ ♔g6 46.♗f7+ ♔f6** [po 46...♔g5 by biely mal

47.♕d1! (47.♕a1? ♖xh3+! 48.gxh3 ♕f3+ s matom) a čierny by mohol byť rád remíze po 47...♕xf2 48.♕h5+ ♔f4 49.♕xh6+ ♔e5 50.♕g7+ ♔f4 =] **47.♗b3?!** [47.♕a1+! ♕e5 48.♕c1 e3 49.♕c4! ♕e4 50.♕xc5 ♕xb7 51.♕xa3 ♕b1+ 52.♔h2 exf2 53.♕a6+ ♔xf7 54.♕a7+ = Myslím si, že by k nájdeniu tejto varianty bol skutočne potrebný počítač, je veľmi ťažké nájsť to za šachovnicou] **47...♗d6 48.♖f7+ ♔g6 49.♖d7 ♖a6** Čierna veža mieri na c1, biely je donútený robiť niečo aktívne... **50.g4 hxg3 51.fxg3 ♕f3+ 52.♕g2 ♕e3 53.♗f7+ ♔f6 54.♗c4 ♖b6 55.♕f1 ♕f3+!** Navzdory rôznofarebným strelcom vyzerá koncovka pre bieleho beznádejne **56.♕xf3 exf3 57.♗b3 ♖c6 58.♔g1 ♗xg3 59.♖d3 ♖c1+ 60.♖d1 ♖c3 61.♗d5 ♔e5** Čierny kráľ prichádza pomôcť pri vytváraní matových hrozieb **62.♗b7 ♔f4 63.a4 ♖c2 64.♖b1 ♗f2+ 65.♔h1 ♔g3 66.♖f1 ♖c4 0–1**

(2) Movsesian, S (2677) – L'Ami,E (2581) [C54]

Corus B Wijk aan Zee NED (12), 26.01.2008 [Sergej Movsesian]

1.e4 e5 2.♗c4 Anti–Petrov a Anti–Maršal v jednom **2...♘f6 3.d3 ♘c6 4.♘f3 ♗c5 5.c3 0–0 6.0–0 a6 7.♗b3 ♗a7 8.♖e1 h6 9.h3 ♖e8 10.♘bd2** Čierny spravil všetky typické ťahy bez zahrania d7–d6. Chce ušetriť tempo a zahrať d5 naraz... **10...d5?** ...na nešťastie pre čierneho to nevychádza takticky **11.exd5 ♘xd5 12.d4! ♗f5** [tiež 12...♘f4 nedáva čiernemu postačujúcu kompenzáciu pre 13.♘c4!] **13.♘xe5 ♘xe5 14.♖xe5 ♖xe5 15.dxe5 ♕h4 16.♕f3** [Biely sa nemusí obávať vziať pešiaka 16.♗xd5 ♕xf2+ 17.♔h1 ♖d8 18.♗xb7 ♗e3 19.♕f1 ♕xf1+ 20.♘xf1 ♖d1 21.♗xe3 ♖xa1 22.♗xa6 ♖xa2 ale môže mať technické problémy vo vzniknutej koncovke. Rozhodol som sa hrať bezpečne...] **16...♗e6 17.♘e4 ♖d8 18.♗c2** Chcem priviesť zvyšné figúry do centra. Čierny nemá kompenzáciu, teda môj súper sa rozhodol potlačiť svojich pešiakov dopredu a pozrieť sa, čo to spraví. **18...b5 19.♗d2 a5 20.a3 ♗b6 21.♖e1 ♘e7** Biely hrozí 22.♘g3 a potom ♖e4,♘h5,♕g3, tak čierny je donútený preskupiť sa **22.♗f4 ♘g6 23.♗g3 ♕e7 24.♘f6+! gxf6** [po 24...♔h8 biely môže hrať 25.♕h5 gxf6 26.♗h4! +–] **25.exf6 ♕e8** [25...♕d7 26.♕h5 ♕d2 27.♖xe6 +–] **26.♕h5 c6 27.♗f4!** To je dôležitý ťah, ktorý musel biely vidieť pred obeťou figúry. Čierny je bezmocný proti jednoduchému 28.♕h6 ♕f8 27.♗g6 s vyhratou koncovkou **27...♗xf2+** Čierny si ide pre elegantnú porážku **28.♔xf2 ♘xf4 29.♕xh6 ♖d2+ 30.♔e3!**

Vždy poteší zakončiť partiu takýmto ťahom [mohlo prísť aj 30.♔g1 ♖xg2+ 31.♔h1 +–, ale ťah v partii je efektnejší] **1–0**

(3) Movsesian, S (2677) – Stellwagen, D (2625) [B47]

Corus B Wijk aan Zee NED (7), 19.01.2008 [Sergej Movsesian]

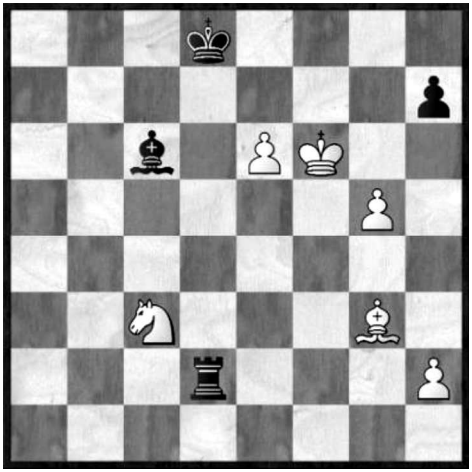

55...♖d3?! [Po 55...♔e8 56.♔g7 ♖c2 57.♗e5 ♔e7 by partia mala zmierlivý koniec] **56.♘e2 ♔e8 57.♗e5 ♖h3??** [Čierny sa ešte mohol udržať po 57...♖d2 58.♘d4 ♗e4 59.♘b5 ♖f2+ 60.♔g7 ♖f5! 61.♘d6+ ♔e7=] **58.♗g3 1–0**

(4) Nepomniachtchi, I (2600) – Movsesian, S (2677) [B43]

Corus B Wijk aan Zee ¤ED (11), 25.01.2008 [Sergej Movsesian]

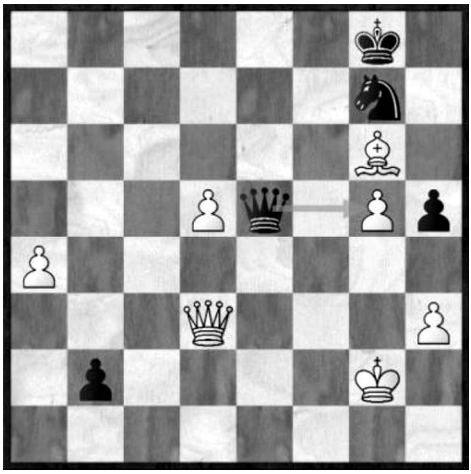

52.♕d2? [52.h4! +–] **52...h4! 53.d6 ♕g3+ 54.♔f1 ♕xh3+ 55.♕g2 ♘f5!** Tento malý trik pomáha čiernemu udržať remízu **56.♕xh3 b1♕+ 57.♔f2 ♕c2+ 58.♔f3 ♕d3+ 59.♔g4 ♕e4+ 60.♔h5 ♕e2+ 61.♕g4 ♘g7+ 62.♔xh4 ♕h2+ 63.♕h3 ♕f4+ 64.♕g4 ½–½**

(5) Spoelman, W (2424) – Movsesian, S (2677) [B46]
Corus B Wijk aan Zee NED (8), 20.01.2008 [Sergej Movsesian]
1.e4 c5 2.♘f3 ♘c6 3.d4 cxd4 4.♘xd4 e6 5.♘c3 a6 6.♗e3 ♘f6 7.♕d2 ♘g4!? Zaujímavý pokus vyhnúť sa dobre známym teoretickým variantom [najznámejšie ťahy sú: 7...♕c7; 7...♗b4] **8.♗g5 ♕c7** [8...♕b6 9.♘b3 f6 10.♗f4 ♗b4 11.♗g3 0–0 12.h3 ♘ge5 13.f4 ♘f7 14.0–0–0 s priestorovou výhodou bieleho v partii Tologontegin – Kachar, Kaluga 2007] **9.♘xc6** [9.♘b3 ♗d6!? 10.f4? h6 11.e5 ♗xe5 12.fxe5 ♕xe5+ 13.♗e2 hxg5 14.0–0–0 ♘f2 0–1 Zambrana – Sunye Neto, Sao Paulo (zt) 2007] **9...bxc6 10.h3** [10.f3 ♘e5 11.♗e3 ♖b8 12.0–0–0 je tiež možné] **10...♘e5 11.0–0–0 ♖b8 12.♗e3 ♕a5 13.♗d4** [biely môže vložiť 13.♗a7!? ♖b7 14.♗d4] **13...♘g6** [tiež 13...f6!? bolo zaujímavé, 14.f4 ♘f7 a čierny jazdec na f7 je bezpečnejší ako na g6.] **14.f4 e5 15.fxe5 ♗e7** [15...♘xe5 16.♗xa6! ♗e7 (16...♗xa6 17.♗xe5) 17.♗xc8 0–0 (17...♗g5 18.♕xg5 ♘d3+ 19.♖xd3 ♕xg5+ 20.♗e3 +–) 18.♘d5 ♕xa2 19.♘xe7+ ♔h8 20.♕c3 a čierny nemá 20...♘c4 pre 21.♗xg7#] **16.♔b1 ♗b4!? 17.♔a1?!** [Počas partie som sa najviac obával 17.a3!? ♗xa3 18.♘a2 ♕xd2 (18...♕c7 19.e6 fxe6 20.♗xg7 ♖g8 21.♗c3÷) 19.♖xd2 ♗e7÷] **17...0–0 18.♗c4 c5!**

Čierny získal dôležité tempo na dokončenie vývinu a pokračuje v tlaku na bieleho kráľa **19.♗f2 ♘xe5 20.♗d5 ♗b7 21.♗xb7?** podcenenie útoku čierneho [21.♗e1 d6 22.♖f1 a biely by sa ešte držal] **21...♘c4 22.♕d5** [22.♕d3 ♘xb2 23.♕xa6 ♗xc3 24.♕xa5 ♘xd1+ 25.♕xc3 ♘xc3 –+] **22...♘xb2! 23.♔xb2 ♗xc3+ 24.♔b1 ♕b4+ 25.♕b3 ♖xb7 26.♗xc5** [26.♔c1 by dovolil pekný záver po 26...♖fb8 27.♖d3 ♕a3+!] **26...♕xe4 27.♗xf8 ♔xf8 28.♖xd7 ♖xb3+ 29.axb3 ♗f6 0–1**

(6) Movsesian, S (2677) – Smeets, J (2573) [C54]

Corus B Wijk aan Zee NED (10), 23.01.2008 [Sergej Movsesian]

1.e4 e5 2.♘f3 ♘c6 3.♗c4 ♗c5 4.c3 ♘f6 5.d3 d6 6.♗b3 a6 7.0–0 ♗a7 8.♖e1 ♕e7!? Čierny chce rýchlo spraviť veľkú rošádu a zaútočiť na kráľovskom krídle [8...0–0] **9.♘bd2** [9.h3 h6!? príprava typického prielomu g5–g4] **9...♘g4 10.♖e2 f5 11.exf5** [Nepáčilo sa mi 11.d4 pre 11...f4 12.♗d5 ♗d7 13.dxe5 dxe5 14.♘c4 0–0–0] **11...♗xf5 12.d4 0–0–0 13.♘e4 ♖hf8?!** To je príliš pomalé [13...h6 14.♘g3 ♗h7 15.h3 ♘f6 16.♗a4; 13...♘f6!? 14.♘g3 d7] **14.♘g3 ♗d7 15.♕c2!?**

Vytvára pozičnú hrozbu: 16.h3 ♘f6 17.♘f5 a možno dokonca padne pešiak h7. **15...h6** privádza čierneho do obťažnej pozície, no už je ťažké vymyslieť niečo rozumné **16.h3 ♘xf2** zúfalý pokus zmeniť štýl pozície [16...♘f6 17.♘h4 ♗e8 18.♗e3±; 16...♖xf3 17.gxf3 ♘f6 18.♗e3! a čierny tu zrejme nemá dostatok kompenzácie] **17.♔xf2 ♖xf3+ 18.gxf3 ♕h4 19.♗e3 ♘xd4** [19...exd4 20.cxd4 ♘xd4 21.♕e4 ♕xe4 22.♘xe4 ♘xe2 23.♔xe2 ♗xe3 24.♔xe3±] **20.♕e4 ♕xe4 21.♘xe4 ♘xe2 22.♔xe2 ♗xe3 23.♔xe3 ♗xh3 24.♖g1 ♖d7?** [24...g5 25.♖h1 ♗d7 26.♖xh6 g4 27.f4 +–] **25.♖h1 1–0**

Psychologické princípy vedenia partie (vybrané kapitoly)

[GM Tomáš Likavský]

Milý mladý šachový priateľ, šach je fantastická zábava, pretože nekladie hranice tvojej tvorivosti, naplno využívaš taktické i strategické myslenie. A okrem toho počas hry aj súperíš so svojím protihráčom. Šachová partia je teda zápasenie dvoch armád na šachovnici, ale aj boj ich veliteľov mimo nej. Mám na mysli, samozrejme, len boj dvoch intelektov, nie box alebo niečo podobné . Ako byť úspešný v tomto boji, aké najrôznejšie bojové prostriedky sa dajú a smú použiť? Niečo z toho sa môžeš dozvedieť na nasledujúcich stránkach. Najlepšie sa zabavíš totiž vtedy, keď využiješ čo najviac týchto prostriedkov a keď okúsiš chuť víťazstva...

Aktívne a smelo! Šach je len hra!

Na turnaji, či v lige so súpermi sa stretávame s „papierovo" (podľa ELO ratingu) slabšími, približne rovnakými i silnejšími. Skús si spomenúť na rôznorodosť svojich pocitov pred partiou, ktorá častokrát závisí práve od ratingu súpera. Ak je rating vyšší, ako ten náš, veľa z nás hrá trochu pasívnejšie, ustráchane. Je to správne? Určite nie! Veď ak budeme stále ustupovať, neodhodláme sa na principiálny ťah, naša pozícia sa bude zhoršovať a je veľký predpoklad, že súper to využije. A narastať bude aj jeho sebadôvera, ak zistí, že sa ho bojíš. Naopak, ver mi, že aj silnému hráčovi je nepríjemné, ak na neho „zatlačíš". Spotrebuje viac času, čo sa mu môže neskôr vypomstiť a aj on môže dostať strach. Okrem toho, chceš si predsa dobre zahrať, chceš mať z toho radosť!? Takže, ak je to len trochu možné (existujú pozície, kde musíš iba brániť), hraj aktívne a smelo! Veď šach je len hra!

Krivoshey, S – Likavský, T
[E94] *Extraliga SVK, 1998*

Súper mal v tom čase rating vyšší o cca 200 ELO bodov, no ja som necítil žiadny rešpekt. Práve naopak, veľmi som sa tešil a partiu som chcel vyhrať!

1.♘f3 d6 2.d4 g6 3.c4 ♗g7 4.♘c3 ♘f6 5.e4 0–0 6.♗e2 e5 7.0–0 ♘a6 8.♗e3 ♘g4 9.♗g5 ♕e8 10.dxe5 dxe5 11.♘d2 h6 12.♗h4

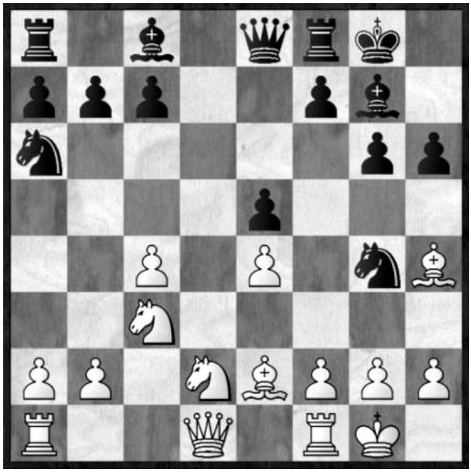

V tejto pozícii som sa rozhodol opustiť vyšľapané chodníčky a zahral som **12...f5!?** Ťah je to objektívne slabší, ale zato je aktívny a odvážny. A odvážnemu šťastie praje! [12...♘f6] **13.exf5 gxf5 14.♗xg4?** [14.♘d5!] **14...fxg4 15.♘de4**

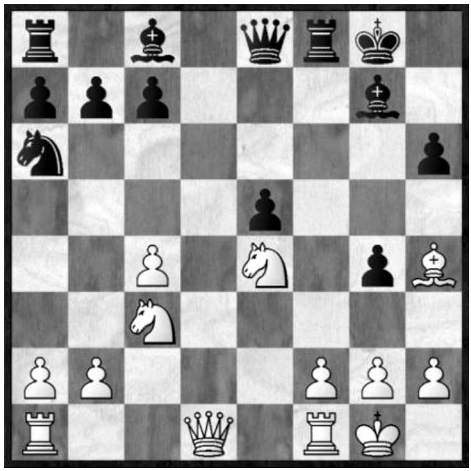

Krivoshey išiel do tejto pozície s vedomím výhody, ale mýlil sa. Len jeden jeho jazdec môže využiť pekné pole pred mojim izolovaným pešiakom e5 a pri absencii jeho bielopoľného strelca je môj ♗c8 veľmi silný. Kryje slabé body okolo čierneho kráľa a zatlačí na e4. V tábore bieleho je tiež oslabené d4, kde postupne poputuje môj koník. Len v jeden moment som mohol byť za odvahu potrestaný – presným 14.♘d5!. To som ale v tom čase nevedel, inak by som 12...f5?! (vyššie v texte som použil ocenenie ťahu!?, lebo som prihliadol aj na psychologický účinok tohto ťahu) nazval skôr riskantným. Nájsť najsprávnejšiu odpoveď však nebolo jednoduché, o čom svedčí aj táto partia.

15...♗e6? [15...♗f5] **16.♕e2?** [16.♘d5] **16...♕h5 17.♗g3 ♖ad8 18.b3 ♘b4** Dokonca som silnejšiemu oponentovi ponúkol aj pešiaka! A aj keď chcel, nemohol ho zobrať. **19.♘b5? ♗f5!**

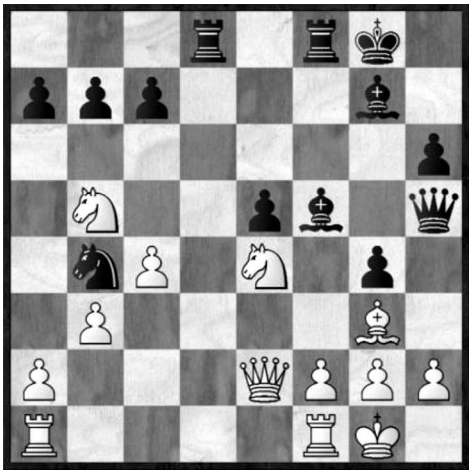

Čierne figúry už poriadne ožili. **20.♖ad1 ♕g6 21.f3 gxf3?! 22.gxf3 ♘c6 23.♔h1 ♖xd1 24.♖xd1 a6 25.♘bc3 ♘d4 –+** V tento moment čierny zrealizoval svoj

plán, dosiahol značnú výhodu, ktorú nakoniec uplatnil k zisku bodu. **26.♕g2 ♔h7 27.♗f2 ♗h8?! 28.♕xg6+? ♗xg6 29.♖d3 ♗h5 30.♘d2 ♘xf3 31.♖d7+ ♔g6 32.♗g3 ♘xd2 33.♖xd2 ♖f7 34.♔g1 ♗f3 35.♘d5 c6 36.♘e3 ♗g7 37.♖d6+ ♔h7 38.♔f2 ♗f8 39.♗xe5 ♗xd6 40.♗xd6 ♗e4+ 41.♔e2 ♖g7 42.♗g3 ♖d7 43.♘g4 ♔g7 44.♘e5 ♖d8 45.a3 ♗c2 46.b4 ♖d1 47.c5 ♖d5 48.♔e3 a5 49.♘c4 ♖d3+ 50.♔e2 a4 51.♗d6 ♔h7 52.♗e5 ♖b3 53.♔d2 ♗d3 54.♘a5 ♖xa3 55.♘xb7 ♗a6 56.♘d6 ♖f3 57.♔c2 ♔g6 58.♔b2 ♖e3 59.♗g3 ♖b3+ 60.♔a2 ♖xb4 61.♔a3 ♖g4 62.♗e1 ♗b5 63.♗g3 h5 64.♗e1 ♖f4 65.♗g3 ♖d4 66.♘c8 h4 67.♗e5 ♖e4 68.♗d6 h3 69.♘b6 ♖e3+ 70.♔a2 ♔f5 71.♗c7 ♔e4 72.♗b8 ♔d4 73.♗d6 ♗c4+ 0–1**

V nasledujúcej partii (o pár rokov neskôr, na inom mieste, s iným súperom – súperkou) boli „karty rozdané" trochu inak. Miernym favoritom som bol tentoraz ja. No aj keď som chcel vyhrať, v žiadnom prípade som nechcel prekročiť rozumnú minimálnu mieru rizika porážky. A to je vlastne moje odporúčanie pre hocijakého súpera. Nepreceňuj, ale ani nepodceňuj! A reakcia mojej súperky – pasívna hra, potom otáľanie s principiálnym rozhodnutím, nakoniec strata kontroly a prejavenie aktivity v nesprávny moment a na nesprávnom úseku boja...

Likavský, T (2485) – Foisor, C (2384) [A42]

III EUICC Arvier ITA (9), 23. 06. 2007

Mal som biele a trochu viac ELO bodov, bolo teda pravdepodobné, že dosiahnutie nerozhodného výsledku bude hlavným cieľom mojej oponentky. Čo sa aj už po pár ťahoch potvrdilo. **1.d4 g6 2.c4 ♗g7 3.e4 d6 4.♘c3 ♘d7 5.♘f3 e5 6.♗e2 ♘h6?! [6...♘gf6] 7.h4! f6 8.h5!**

8...g5?! Čierna sa snaží pozíciu zatvoriť. Áno, keby sa jej podarilo takto zablokovať celú šachovnicu, partia by skončila remízou. Ona však teraz zatvára iba ten jediný front, na ktorom môže prejaviť aktivitu! (Definitívne ešte nezatvára, ale deformuje svoju pešiakovú štruktúru v snahe pozíciu zatvoriť.) Výhoda bieleho je hmatateľná i po iných pokračovaniach, ale 8...g5?! ju ešte viac zvýrazňuje. **9.d5! 0–0 10.♗e3 a5 11.♘d2**

Teraz už hrozí definitívne zatvoriť kráľovské krídlo ťahom g2–g4. Čierny by bol potom odkázaný len na pasívnu obranu na krídle dámskom. Musel by odolávať nástupu b2–b3, a2–a3, b3–b4, c4–c5 atď. Moja súperka teraz už pochopila môj úmysel. Preto sa, psychologicky správne, rozhodla kráľovské krídlo otvoriť. A to aj za cenu toho, že biely dostane nádherné blokádové pole e4 pre svoje figúry. (To je následok nepresného 8. ťahu – ak „g" pešiak stojí už na g5, nemôže dobrať na f5.) **11...f5! 12.exf5! ♘xf5 13.♘de4 h6 14.♕d2 ♘f6 15.♘xf6+ ♗xf6 16.♘e4 a4 17.f3 ♘xe3 18.♕xe3 ♗g7 19.g4±**

V tejto chvíli je zreteľne vidieť prednosti bieleho a nedostatky pozície čierneho. Biele ľahké figúry majú k dispozícii forposty e4 a f5. Strelec e2 môže hroziť „odkopanému" čiernemu kráľovi po diagonále b1–h7. Naopak, jeho čierny kolega na g7 je úplne uzavretý svojimi vlastnými pešiakmi. A posledným ťahom som odobral aj najaktívnejšie vývinové pole strelcovi c8. Biely môže prejaviť aktivitu na oboch stranách šachovnice (útok na čierneho kráľa za pomoci batérie dáma + strelec po už spomínanej diagonále b1–h7, postupné dvíhanie pešiakov a otvorenie hry na dámskom krídle, resp. kombinácia oboch plánov). Čierny musí len čakať, vlastne sa vôbec nemôže vyjadriť. (Ak by sa napríklad pohol s pešiakom c7, urobil by si trvalú slabinu na d6.) **19...♖f4 20.♖d1 ♗d7 21.0–0 ♕b8! 22.♔g2 ♕a7! 23.♕xa7 ♖xa7 24.♗d3 b6 25.♖fe1 ♖a8 26.♖e3 ♖ff8 27.♖d2 ♖a5 28.♖c2 ♖c8**

29.♗e2 ♔f7 30.♖a3 ♔e7 31.♖d2 ♖ca8 32.♖c3 ♖5a7 33.♗d3 ♖f8 34.♖a3 ♖fa8 35.♘g3

Mojej protivníčke sa podarilo zaktivizovať a vymeniť dámu. Hra prešla do koncovky, v ktorej biely pomaly manévruje a čaká na vhodný moment, aby otvoril hru na dámskom krídle. Najväčším nedostatkom čiernej pozície je naďalej pasívny strelec g7. Preto bolo v tento moment najsprávnejším riešením obetovať pešiaka e5 a pustiť do hry strelca! (Aktívna hra s pešiakom menej je častokrát viac, ako pasívna obrana pri rovnom materiáli!) Madam Foisor sa však nevedela na túto obeť odhodlať. Videl som, že ju zvažuje, ale rozhodla sa nakoniec počkať... Veľmi nesprávne! **35...♗f8** [35...e4!] **36.♖c3 ♗g7 37.♖cc2 ♗f8** A opäť podobná situácia. A opäť sa nenašla odvahu! [37...e4!] **38.♔f2 ♗g7 39.♗f5 ♗e8 40.♗e6 ♗f8** A do tretice! Stále otáľa, následkom čoho sa jej pozícia zhoršuje! [40...e4!] **41.♔e3 c5?** Nakoniec jej dochádza trpezlivosť, ale hýbe sa tam, kde mala stáť. Oslabuje si d6. **42.♗f5 b5?** A otvára si na seba prístupovú cestu pre biele figúry. (Ktorých je o jednu viac ako čiernych, strelca f8 nerátam.) **43.cxb5 ♗xb5 44.♗d3 ♗d7 45.♘e4 a3 46.♗c4 ♖b8 47.bxa3 ♖xa3+ 48.♖d3 ♖a4 49.♖b3 ♖bb4 50.♖xb4 ♖xb4 51.♔d3 ♗a4 52.♖d2 ♔d7??** Hrúbka, ale pozícia čiernej sa v priebehu posledných 10 – 15 ťahov výrazne zhoršila. **53.♘c3 e4+ 54.fxe4 ♔e7 55.a3 ♗d7 56.axb4 cxb4 57.♘a2 ♗xg4 58.♖h2 ♗f3 59.♘xb4 g4 60.♔e3 ♗g7 61.♘c6+ ♔d7 62.♗e2 1–0**

Ako hrať proti povrchnému súperovi

Určite si to už zažil. Tvoj súper „odblicá" zahájenie, čo sa ešte dá pochopiť. Môže byť dobrý teoretik, môže byť dobre pripravený a pod. Partia postupne prejde do strednej hry (alebo do zaručene „neprebádaných vôd" zahájenia) a ty sa nevieš vynačudovať, lebo tvoj súper pokračuje vo veľmi rýchlom tempe ďalej (a dajme tomu, že to nie je Anand). Ako si to vysvetliť? Ak je tvoj súper už ostrieľaný (ak si o ňom počul už skôr, ako si sa narodil), ak má dobrú techniku, ak rozumie pozícii..., veľmi pravdepodobné vysvetlenie je, že hrá povrchne! Ale pozor, povrchný šachista neznamená slabý! (Povrchný

bol aj Kapablanka, aspoň tak sa vyjadril Alechin, keď sumarizoval výsledky svojich psychologických analýz v príprave na zápas o majstra sveta v Buenos Aires roku 1927.) Povedzme, že povrchnosť je len slabá stránka šachistu. Povrchní sme vlastne niekedy všetci, ale čím je človek skúsenejší, čím viac vie, tým menej sa častokrát zahlbuje do pozície, hrá podľa šablóny, intuitívne, rutinne a menej počíta. Využiť to môžeš, ak v správny moment dianie na šachovnici skomplikuješ, boj vyostríš! Samozrejme treba si všetko dôkladne spočítať, na čo je potrebný čas. Nemusíš sa snažiť udržať si súperove tempo. (Bavíme sa o vážnej partii, nie o rapide.) To by sa výhoda skúseného oponenta ukázala naplno. Jeho intuícia býva dobrá a rozhoduje sa rýchlo. Na mieste je rovnomerná časová spotreba s možným menším sklzom v kritickej situácii. Nutné je sa však vyhnúť časovej tiesni!

Likavský, T – Hausner, I [A41]
SVK–ch, op (6.1), 04. 07. 2002

S pánom Hausnerom to bola v tom čase naša druhá vzájomná partia. Už počas tej prvej som si všimol nápadne rýchlu hru. A keďže o jeho bohatých skúsenostiach medzinárodného majstra som nepochyboval, pracovná hypotéza povrchnej hry môjho súpera bola na svete...

1.d4 d6 2.♘f3 ♗g4 3.♘bd2 ♘f6 4.h3 ♗h5 5.g4 ♗g6 6.♗g2 c6 Ja som už pár minút spotreboval, súper hral o čosi svižnejšie. **7.♘h4 d5 8.♘xg6 hxg6 9.c4** [9.g5!?; 9.e4!?] **9...e6 10.a3** Bráni šachu na b4 po výmene jazdcov (chcel som ísť e2–e4). **10...♘bd7 11.e4 dxe4?!** Hrané po minimálnom premýšľaní... Dáva mi dodatočné možnosti a ja som sa rozhodol to využiť a trošku hru skomplikovať... [11...♘xe4! 12.♘xe4 dxe4 13.♗xe4 ♗e7!? 14.♗e3 ♗g5!? =] **12.g5! e3?!** Opäť veľmi rýchlo. Pritom pozícia už bola značne komplikovaná a naisto ešte nehraná. Fáza overovania sa skončila. Hypotéza bola prijatá! Posledným ťahom mi čierny vylepšuje pešiakovú štruktúru a otvára cestu k slabine f7. **13.fxe3 ♘h5** Biely má prevahu i po iných ústupoch jazdca, no teraz je vlastne koník, ak pokryjem g3, dlhodobo mimo hru. **14.♘e4 ♗e7 15.♕g4 e5!? 16.c5!² ♕c7 17.♗d2 exd4 18.exd4**

Pozícia vôbec nie je jednoduchá. Čierny stojí pred zásadným rozhodnutím – kam ukryje kráľa. Úplne bezpečný nebude ani na jednom krídle, preto sa súper rozhodol ešte počkať a vylepšiť si ♘d7. **18...♘f8!?** [18...0–0–0] **19.0–0** Moja reakcia ho ale zrejme nepotešila. Keďže som uvidel zaujímavé zápletky, rozhodol som sa „priliať do ohňa ešte viac oleja, alebo skôr benzínu“... [19.0–0–0] **19...♘e6**

20.♖xf7!! V predchádzajúcom ťahu plánovaný úder. Výkričníky sú aj za odvahu a psychologický účinok. **20...♔xf7 21.♖f1+ ♘f6!** [21...♘hf4 22.♗xf4 ♘xf4 23.♖xf4+ ♔e8 24.♕g3; 21...♔g8? 22.♕xe6+ ♔h7 23.♘d6! ♘g3 *(23...♗xd6 24.♕xg6+)* 24.♗f4 +–] **22.gxf6 gxf6 23.♗g5** [23.♗c3!? f5? 24.♖xf5 +–] **23…f5** [23…♘xg5 24.♘xg5+ ♔e8 25.♘e6±] **24.♗xe7! ♔xe7** [24...♕xe7 25.♘d6+ ♔f8 *(25…♔f6 26.♘xf5)* 26.♕xg6] **25.♕xg6 ♖af8**! Čierny si zatiaľ vedie bravúrne. Po uzučkom chodníku prešiel už kus cesty... [25...♖ag8 26.♕f6+! ♔d7 27.♕xf5 +–] **26.♘d6**

Niekde tu končil môj prepočet. Pozíciu som odhadoval ako nejasnú s tým, že čierny musí byť kvôli svojmu kráľovi stále v strehu. Môj súper sa však pod tlakom (pod tlakom pozície – nie času, veľa času neminul ani na tento ťah...) dopúšťa osudovej chyby... **26...♕d7??** [26...♖hg8 27.♕h6 *(27.♕h7?!+ ♔d8 28.♘xb7+ ♔c8 29.♘d6+ ♔b8 30.♕xc7+ ♔xc7 31.♘xf5 ♖g5)*] **27.♖xf5! +– ♖xf5?** [27...♔d8 28.d5!] **28.♘xf5+ ♔f8 29.♕f6+ 1–0**

© Peter Homola

Extraliga – preview

[Marián Jurčík]

Začnime podrobnejší rozbor situácie pred štartom. Sila extraligy každoročne stúpa v dôsledku nahradzovania vypadnuvších družstiev kvalitnými nováčikmi. Z nich hlavne Dunajov vzbudzuje veľkú pozornosť. Táto zákonitosť je akoby jedným z motivačných faktorov pre ostatné družstvá, aby sa prípadne ešte posilnili. Teda, ak som bol minulý rok veľmi spokojný s nárastom úrovne našej najvyššej súťaže, tak tento rok som o to viac.

1. ŠK Slovan Bratislava „A" (priemerné elo najsilnejšej zostavy: **2432**)
Slovan Bratislava mal už v minulej sezóne veľkú šancu na zisk titulu, ten mu však tesne ušiel kvôli nečakaným zakopnutiam proti družstvám z dolných častí tabuľky. Tento rok Slovan ešte posilnil o "exkomárňanov" **Zetochu** a **Petrána**. Ambície Slovanistov určite budú len tie najvyššie. To, či sa im ich zámer podarí bude už tradične závisieť od toho, v koľkých zápasoch nastúpia veľmajstri **Ftáčnik** s **Markošom**. Pozor, ale aj bez nich disponuje Slovan mimoriadne kvalitným a širokým kádrom.
Gustáv Šturc, prezident klubu a kapitán družstva: „Šachový klub ŠK Slovan Bratislava sa do sezóny 2008/2009 posilnil o dvoch hráčov, konkrétne Claudiu Zetochu a Petra Petrána. Ciele klubu - bojovať o medailové umiestnenie, čo bude v tejto sezóne mimoriadne ťažké, lebo všetky družstvá sú veľmi silné. O tom ako skončíme, rozhodne skutočnosť, ako budeme nastupovať, pretože viacero hráčov hrá za rôzne zahraničné ligy, dúfam že nás budú obchádzať choroby (čo želám všetkým) a nech zvíťazí najlepší, alebo ten čo bude mať najviac šťastia. Pre víťazstvo je pravdepodobne potrebné oboje."

2. ŠK Magic Liptov (2328)
Oproti minulej sezóne prišiel Liptov o svoju 1. šachovnicu, ktorú hájil **IM Tibenský**. Liptáci však na poslednú chvíľu dokázali dať dohromady zostavu, ktorá má šancu na záchranu. Budú sa spoliehať hlavne na podporu českých šachistov. Solídnou akvizíciou je určite **IM Neuman**, ktorý nedávno získal GM normu. Reparát pre Liptákov nebude ľahkou záležitosťou a čaká ich pravdepodobne tvrdý záchranársky chlebík.

3. ŠK Dunajská Streda (2402)

Dunajská Streda patrí k najperspektívnejším klubom na Slovensku. Vďaka mládežníckej základni má o budúcnosť dobre postarané. V minulej sezóne bol najväčšou hviezdou Dunajskostredčanov **Gábor Farkas**, ktorý podal heroický výkon. Gáborov prínos teda môže chýbať, ale na druhej strane náhrada za neho je viac ako adekvátna - **GM Igor Štohl**. Otázkou však zostáva, koľko zápasov Igor odohrá. Dunajská Streda má tiež širokú škálu licenčných hráčov, rozprestretých od začiatku po koniec zostavy. To robí zostavu tohto družstva veľmi ťažko čitateľnou a odhadnuteľnou. Predpokladám, že Dunajská Streda nebude mať problémy so záchranou a potom dá priestor viacerým hráčom. Avšak pozor, keď nastúpi tento tím v maximálnej sile, bude svojou úrovňou určite konkurovať špičke.

4. ŠK Modra (2317)

Sympatický klub! Toto družstvo vedené patriotom **Tomášom Petríkom** je postavené na dobrej partii mladých hráčov, ktorí sú na svoje mestečko hrdí. Zostava Modranov sa prakticky nemení, otázkou zostáva ako dlho dokážu títo chlapci tak dobre vzdorovať vzrastajúcim nákupom ostatných družstiev. Predpokladám, že už v tejto sezóne to bude pre Modru ťažké, ale nemyslím si, že by mal nastať najhorší scenár.
Tomáš Petrík, kapitán družstva: „Naše zámery a plány na nasledujúcu sezónu vyjadrím stručne: Zachrániť sa a popritom pokukovať po medaile!“

5. UPJŠ Košice (2425)

Obhajca titulu je ešte silnejší ako minulú sezónu. Posilou určite bude **IM Zuzana Hagarová-Štočková**, druhým faktorom je ratingový skok **Števa Mačáka**. Košičania teda majú oprávnený dôvod mať ambície na zopakovanie úspechu. Je však jasné, že to bude veľmi náročná úloha. Vynárajú sa napríklad otázky, či budú vždy k dispozícii **Štočkovci** a Ukrajinci **Sikula** s **Dovzikom** alebo ako bude hrať **Števo Mačák** so svojim novým ratingom. Každopádne tento rok už treba s Košicami naozaj vážne počítať.

6. ŠK Caissa Čadca (2369)

Minulú sezónu unikol Čadci titul o chlp a napokon ostala aj bez medaily. Sklamanie bolo potom obrovské. Preto tento rok nechceme sezónu až tak "siliť" a budeme k nej pristupovať o niečo skromnejšie. Odišiel **GM Timoščenko,** a tak budujeme družstvo na vlastných domácich hráčoch, priestor by mal dostať napr. 14-ročný **Jozef Straka**, z ktorého rastie veľký talent a je prísľubom do budúcna. To však neznamená, že by Čadca mala len skromné ambície plávať stredom tabuľky v peknom počasí, to určite

nie. Ale rozhodne nebudeme hovoriť na každom kroku o titule a pôjdeme zápas po zápase si vychutnať túto zaujímavú sezónu. Spomínal som, že minulú sezónu mala Čadca k titulu veľmi blízko, a to aj napriek môjmu slabému výkonu. Jedna rezerva tu teda celkom určite je a ja som si jej dobre vedomý. Teraz verím, že som už herne niekde inde ako som predvádzal v extralige 2007/2008. Taktickým ťahom bolo posunutie **Martina Jurčíka** hore, uvidíme ako sa s tým Martin vyrovná. Talent má a typologicky je to skôr hráč, ktorému sedí hrať proti kvalitným súperom, kde nemusí vyhrávať za každú cenu. Ja som si už normy IM stihol pouhrávať a podľa toho znela dohoda už pred letom. Martin ma chce teda nasledovať a potrebuje hrávať vysoko.

7. Inbest Dunajov (2483)

Tento klub dobre poznám, veď som za Dunajov minulú sezónu hrával. Je to šachová dedinka pri Čadci, ktorá má asi 1000 obyvateľov. V mnohom mi pripomína český Nový Bor, prirodzene to je však trochu extrém. Sponzorom je šachový nadšenec **Pišta Chovanec**, ktorý má v Dunajove firmu **Inbest**, kde aj niektorých šachistov zamestnáva. A Pišta naozaj nelenil a zobral to takpovediac "zhurta". Dunajov chce titul a podľa toho vyzerá zostava. Súpiska tejto dedinky je prešpikovaná hviezdami z najrôznejších končín. Takýto prístup vzbudzuje vo mne zmiešané pocity, pretože sa môže stať aj to, že Dunajov nastúpi v zostave, kde celá osmička bude mať bydlisko povedzme 200 km a viac od Dunajova. Na druhej strane je toto družstvo nesmiernym obohatením súťaže a my môžeme byť radi, že extraliga vďaka takýmto klubom neustále napreduje. Oproti minulej sezóne ostal základným stavebným kameňom **GM Martin Mrva** a veľkým dunajovským patriotom je **Peťo Paleček**. Samotné mená, ratingy a tituly však ešte nie sú zárukou istého úspechu, bude záležať samozrejme na dochádzke a potom v neposlednom rade aj na tom aký kolektív títo hráči vytvoria a aké srdiečko do toho dajú. Ak toto všetko splnia, potom Dunajov pravdepodobne nikto nezastaví, ale to už predbieham.

Štefan Chovanec, prezident klubu: „Po postupe do extraligy Inbest Dunajov, ku ktorému výrazne pomohli IM Sergej Berezjuk, IM Marián Jurčík, IM Marián Kantorík, FM Martin Jurčík, Jožko Straka hráči Caissa Čadca, musel pristúpiť k výraznej obmene a vystuženiu svojej zostavy. Lídrami družstva by mali byť prvé 4 šachovnice: Sergei Movsesian, Vlasto Babula, Robert Cvek a Martin Mrva. Doplňať ich budú: Rafal Antoniewski, Juraj Lipka, Zsolt Rigó, Michal Mészáros a Igor Gažík. Základný cieľ družstva je umiestnenie do 3. miesta.“

8. Kdv Kežmarok (2382)

Kežmarok sa minulý rok udomácnil v extralige a tento rok by už mohol pomýšľať aj na viac. Zostavu má dobrú, a to aj napriek odchodu **Hagarovcov**. Kežmarčania túto stratu kompenzovali licenčnými hráčmi z ČR: **GM Kalodom** a **IM Michenkom**, ktorí keď nastúpia, budú určite na svojich šachovniciach veľkou silou. Ďalej spomeniem príchod perspektívneho **Števa Mazúra**, ktorý by tiež mal byť platnou posilou. Sčítané a podtrhnuté, Kežmarok je kvalitné družstvo, ktoré má minimálne na lepší stred tabuľky.

František Tropp: „Za Kežmarok len v krátkosti, ciele Kežmarku na budúcu sezónu je obhájiť minuloročné výsledky v extralige ako aj v 2.lige."

9. ŠK Dubnica nad Váhom (2355)

Dubnica má kompaktné a stabilné družstvo, ktoré sa po období bojov o záchranu ustálilo v pokojnejších vodách. Tento rok sa Dubničania poistili rozšírením počtu licenčných hráčov o mladého **Vojtěcha Pláta**, čo by malo zabezpečiť stabilnejšiu účasť dvoch licenčných opôr. Aj tento rok to vidím na pokojný stred tabuľky.

10. KCERO NŠK Nitra (2328)

Nitrania síce prišli o **Jozefa Mikitu**, ale zato pritiahli **GM Timoščenka** a **IM Tallu**. Heslo však zostáva stále rovnaké - boj o záchranu. Predpoklad na to je, ale určite to bude zložitá úloha. Dôležité je, aby Nitra našla nejakého ťahúňa, ktorý by družstvo popohnal. Predpoklady na to majú napr. **GM Timoščenko** alebo budúci IM **Peter Michalík**, ani oni to však nebudú mať na svojich šachovniciach jednoduché.

Milan Maroš: „Našim cieľom je predovšetkým záchrana v najvyššej súťaži. V prípade, že skončíme vyššie ako na 10. mieste, budeme to považovať za úspech. Naše družstvo posilní GM Timoščenko a IM Talla, ale v zostave bude určite citeľne chýbať Jozef Mikita. Okrem záchrany by sme chceli, aj pod trénerským vedením veľmajstra Timoščenka, dať príležitosť našim mladým hráčom a postupne ich zapracovať do „A" mužstva."

11. Zentiva Hlohovec (2330)

Dlhé roky hrali farmaceuti na špici tabuľky, v poslednom čase však zaznamenávajú určitý ústup z pozícií. Tento rok to už bude pre Hlohovec sezóna, kedy bude musieť začať myslieť na zadné dvierka a s tým veru tento tím nemá príliš veľa skúseností. Záležať bude ako pomôžu Hlohovčanom mladíci z českého extraligového celku **A64 Grygov**.

Vladimír Škreňo, kapitán družstva: „ŠK Zentiva Hlohovec je od sezóny 2000/2001 pravidelným účastníkom v najvyššej klubovej súťaži. Z ôsmych extraligových účastí a atakovaní medailových pozícií sme si vybojovali jedno prvé a tri tretie miesta. V nasledujúcej sezóne by sme radi nadviazali na predchádzajúce výsledky, kedy sme vždy skončili v prvej polovici záverečnej tabuľky. V zostave prišlo k drobným zmenám a družstvo sme omladili o dvoch nových hráčov z Českej republiky. Verím, že spolu s ďalšími hráčmi vytvoria počas nasledujúceho polroka vynikajúci kolektív a tento náš cieľ hravo dosiahneme. Sezóna je však dlhá, každé družstvo má pred sebou 11 zápasov a všetko je otvorené...“

12. ŠK Trenčín (2347)

Nováčik z mesta módy dal dohromady, ako sa zdá, kvalitný tím. Dôležité bude, aby nevypadávali často zo zostavy opory ako **GM Tomáš Polák** či **WGM Regina Pokorná**, pretože potom by mohli nastať určité problémy. Ťahúňmi družstva a zároveň takými stavebnými kameňmi by mali byť skúsení borci **GM Plachetka** a **IM Tibenský**. Na záchranu by to malo stačiť, a to Trenčanom zrejme v tejto sezóne aj postačí.

Igor Srvátka: „V súťaži sme síce nováčik, ale nie úplný. Trenčín už odohral 6 extraligových sezón, no spomienky na ne sú staršie ako Petrohradské striebro našich hokejistov. Čakajú nás náročné súboje, na ktoré sa veľmi tešíme. Radi by sme skončili v Top 10. Našimi najsilnejšími zbraňami budú bojovnosť a dobrý kolektív.“

54. ročník OPEN Tatry 2008

[JUDr. Ľubomír Chripko]

V dňoch 27. 09. – 04. 10. 2008 sa konal 14. ročník medzinárodného šachového turnaja OPEN TATRY 2008 (súčasne ako 54. ročník turnaja o Tatranský pohár) vo Vysokých Tatrách – Tatranských Zruboch. Turnaj od roku 1994 každoročne organizuje šachový klub ŠK Slovan Bratislava. Hracie tempo ostalo nezmenené ako po minulé roky – 1˝ hodiny na prvých 30 ťahov + 1 hodina do konca partie s už osvedčeným začiatkom partií stanovených na 18.00 h a možnosti tak absolvovať turistické výstupy v lone prekrásnej tatranskej prírody.

Celkovo do bojov zasiahlo 191 šachistov z 9 krajín (najpočetnejšie zastúpenie, okrem domáceho Slovenska, mala tradične Česká republika, ďalej Poľsko, Rusko, Ukrajina, Arménsko, Francúzsko, Škótsko, USA) vrátane 26 titulovaných hráčov (2 nositeľov titulu GM, 10 IM, 13 FM, 1 WFM). Pre vízové komplikácie nakoniec nedorazil pôvodne prihlásený tretí GM Michail Ivanov z Ruska.

Medzi najvyššie nasadenými figurovala dvojica mladých Poliakov, ešte len 20–ročný IM Wojciech Moranda (na štarte turnaja s ELO 2533) z UMKS Żak Kielce a jeho krajan Rafal Antoniewski (ELO 2503), dobre známy i z českej extraligy z Beskydskej šachovej školy Frýdek–Místek.

Práve na účet jedného z veľmajstrov arménskeho GM Davida S. Markosiana (ELO 2501) sa zrodilo hneď na úvod 1. kola prekvapenie, keď len zremizoval (dokonca s bielymi) s hráčom ratingovo o vyše 500 bodov nižším – Miroslavom Krutinom (ELO 1999 z SK Viktórie Žižkov). Inak sympatickému Davidovi hrajúcemu pod vlajkou arménskej federácie, ale žijúcemu v Moskve sa na turnaji vonkoncom nedarilo a po viacerých remízach s papierovo slabšími súpermi, ako nasadená turnajová trojka, skončil až na 36. mieste s 5½ bodmi. O niečo lepšie skončil ďalší GM Arkadij Jeremevič Vul z Ruska (19. miesto so 6 bodmi).

Po 4. kolách, keď sa už plevy výraznejšie oddelili od zrna, doteraz vedúci Poliak Antoniewski s bielymi kapituloval po 74. ťahoch pred Čechom Martinom Šklíbom (turnajová jednotka IM Moranda stratil prvú polku bodu ešte v predošlom 3. kole s J. Kubaľom). Vďaka tomu sa po prvom polčase dostal na chvíľkovú vedúcu pozíciu Ukrajinec Piankov, ktorého však v 6. kole v boji o prvenstvo porazil nový muž priebežného poradia IM Miloš Možný.

Po 7. kole sa do čela vyšvihol Poliak Moranda po výhre práve nad Možným v Tarraschovej obrane dámskeho gambitu. V rozhodujúcom, predposlednom 8. kole sa zrodili na prvých dvoch šachovniciach remízy (čo najmä v prípade Poliakov Antoniewskeho a Morandu nikoho neprekvapilo, rovnako zmierlivo sa rozišli ich úhlavní prenasledovatelia z Českej republiky IM Michenka s IM Možným).
Chlieb sa tak lámal až v poslednom 9. kole. Miloš Možný sa však zachoval ako pravý džentlmen a nepokúšal sa s bielymi hrať na víťazstvo s IM Petrom Petránom (čo by mu vynieslo celkové prvenstvo) a súhlasil so salónnou remízou po 9 ťahoch (IM Petrán sa totiž ponáhľal na svadbu svojej vlastnej dcéry). Pre úplnosť však treba dodať, že Peter Petrán bol na tom bodovo rovnako, len mal o niečo horší Buchholz. Možnému to nakoniec vynieslo bronzovú priečku a Petránovi piatu (znamenajúcu i najlepšie umiestenie slovenského hráča) podľa pomocného hodnotenia (upravený Buchholz).
Palmu víťazstva si tak odniesol hlavný favorit turnaja Wojciech Moranda so 7½ bodmi, ktorý v poslednom kole takticky odremizoval IM Michenku. Na Morandu sa dotiahol ďalší Poliak Rafal Antoniewski, vďaka výhre nad Piankovom z Ukrajiny (na rozdiel od svojho krajana však v jeho neprospech vyznel horší BH v pomere 49½ : 48). Táto partia stojí za zmienku, v nej totiž mladý veľký talent poľského šachu doslova zmietol zo šachovnice po 15 ťahoch! skúseného harcovníka, ukrajinského IM.

Piankov,Evgenij (2337) – Antoniewski,Rafal (2503) [A48]

1.d4 ♘f6 2.♘f3 g6 3.♗g5 ♗g7 4.♘bd2 0–0 5.e4 d5 6.e5 ♘e4 7.c3 ? (♗e3) ♘xg5 8.♘xg5 c5 9.♗d3 cxd4 10.cxd4 ♕b6 11.♘b3 ♘c6 12.♘f3 a5 –+ 13.a4 ♕b4+ 14.♔e2 ♗g4 15.♗b5 ♕xb3 **0–1**

Záverečný diagram dokumentuje totálny chaos na strane bieleho...

Poliaci tak splnili papierové prognózy do bodky. Ratingovo najvyššie nasadený Slovák IM Marián Kantorík skončil zhodne so svojím nasadením na 9. priečke. Najvyššie nasadený český hráč IM Lukáš Klíma (turnajová 4.) celkovo na 18. mieste. Z pera IM Klímu sa však môžeme tešiť na pripravovanú publikáciu „Dvě stě let Pardubického šachu".

Svoje skúsenosti pretavila WFM Eva Možná v podobe zisku trofeje pre najlepšiu ženu so 4 bodmi pred ďalšou českou hráčkou Evou Pekárkovou a donedávna ešte Slovanistkou Martou Miklášovou (obe zhodne po 3½ bodov). Jedným dychom však treba dodať, že tento rok mali ženy málopočetné obsadenie, za šachovnicu si zasadlo len 7 šachistiek. Iróniou osudu druhej najlepšej žene Eve Pekárkovej (Sokol Tábor) neúprosný „švajčiarák" prisúdil v 8. kole jej priateľa Michala Kaloda (brata oveľa známejšieho GM Radka Kaloda), ľahko identifikovateľného pre jeho červeno–žlté tričko s nápisom Espaňa. Eva zvolila „Italku" a túto partiu vyhrala na čas. Samozrejme hneď sme si ju doberali, že partia bola vopred „darovaná" a že obaja pôjdu za tento prehrešok na koberček pred Etickú komisiu FIDE. Pre zlomyseľníkov však treba povedať, že táto partia bola naozaj objektívne vyhratá i na základe pozície.

Najlepším seniorom sa stal spomínaný ukrajinský IM Jevgenij Piankov (v celkovom poradí skončil na 8. mieste) so ziskom 6½ bodu, pred Janom Pešoutom 6 bodov a FM Karolom Rückschlossom 5 bodov. Karola, toho môže mrzieť najmä predposledné kolo, kedy prepásol šancu na lepšie umiestenie (víťaz tejto partie by mal pred posledným kolom +4) s FM Milanom Ráchelom v pozícii, v ktorej pekná útočná kombinácia Rikiho viedla buď k výhre, alebo pri presnej obrane čierneho, k lepšej hre.

Rückschloss Karol – Ráchela Milan [A30]

1.c4 ♘f6 2.♘f3 b6 3.g3 c5 4.♗g2 ♗b7 5.0–0 g6 6.b3 ♗g7 7.♗b2 0–0 8.d4 cxd4 9.♘xd4 ♗xg2 10.♔xg2 d5 11.♘a3 a6 12.e3 ♖a7 13.♖c1 ♖d7 14.c5 bxc5 15.♖xc5 ♘e4 16.♖c2 e5 17.♘f3 d4 18.exd4 exd4 19.♕a1 ♘g5 20.♘xg5 ♕xg5 21.♕d1 ♖fd8 22.♖d2 ♘c6 23.♘c4 ♘e7 24.h4 ♕b5 25.♕f3 ♘f5 26.♖fd1 ♖d5 27.♖d3 h6 28.♔g1 ♖5d7 29.♖e1 ♖c8 30.♖e2 ♖cd8 Tu sa vyjasnilo, čierny pešiak d4 je silný aj slabý zároveň. Mnoho hráčov by tu zrejme podpísalo zmier, pretože nie je vidno, ako má biely alebo čierny zosilňovať pozíciu. No obaja súperi sú známi ako bojovníci „do poslednej kvapky krvi". Nasledujúci ťah bieleho je úvodníkom dlhšej kombinácie, objektívne zrejme vedúcej k lepšej hre alebo víťazstvu

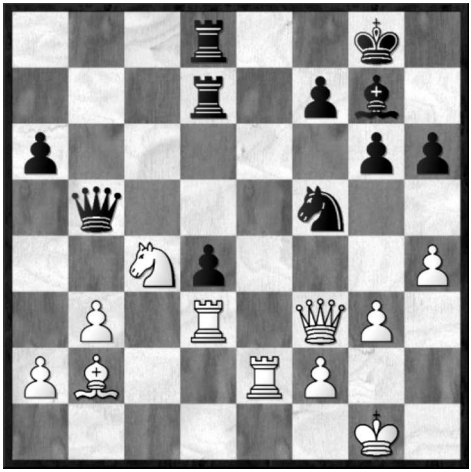

31.♘a3 ! ♕a5 32.♖ed2 ♖e8 33.♘c2 ♕xa2 34.♘xd4 ♕b1+ 35.♔h2 ♖ed8 [35... ♘xd4 36.♗xd4 ♖ed8 37.♖d1 =] **36.♘xf5 ♖xd3 37.♘xh6+??** z nepochopiteľných dôvodov biely nezahral vyhrávajúci ťah 37.♘e7+! (po partii tvrdil, že si myslel, že je to jedno, že oba ťahy vyhrávajú – typická šachová slepota [37.♘e7+ ! ♔f8 *(37...♔h8 38.♕xf7 +–)* 38.♘xg6+ ♔g8 *(38...♔e8 39.♕e4+ +–)* 39.♘e7+ ♔f8 40.♗xg7+ ♔xg7 41.♕g4+ ♔h8 42.♕f5 +–] **37...♗xh6 38.♕f6 ♕xb2 ! 39.♖xb2 ♗g7** a biely sa vzdal, pretože mat nedal a naopak zostal bez figúry **0–1**

Karol však niesol daň spoluorganizátora, pretože popri hraní partií sa venoval i práci na počítači, Swiss–Manageru či nahadzovaniu turnajových partií (online sa prenášalo len prvých 12 dosiek).

Veľké sympatie a uznanie hráčov si zaslúžil najstarší účastník turnaja 82–ročný Štefan Lajčiak (ŠK Slovan Bratislava), ktorý za šachovnicou priam prekypoval mladíckym elánom.

V mládežníckych kategóriách v U18 si prvenstvo odniesol Dominik Csiba (6 bodov), 2. Ivan Justus a 3. Tomáš Peitl si pripísali zhodne po 5½ bodu. Tomáš ako čerstvá posila ŠK Slovan si zároveň odniesol i pohár ako najlepší hráč z organizujúceho klubu (do hodnotenia sa počítali len Slovanisti, ktorých rating neprevýšil 2100). V kategórii U15: 1. Andrej Kováč, (5 bodov), 2. Tadeáš Baláček, (rovnako 5 bodov), 3. Jiří Navrátil 4½ bodu. Osobitnú cenu si

odniesol Ondřej Stanek (4½ bodu.) v kategórií hráčov s ELO do 1850, resp. Jozef Hujo v hodnotení hráčov do 2100 ELO bodov so 6 bodmi.

V stredu 01. 10. 2008 sa konal bleskový turnaj so 48 účastníkmi. Príchod vysloveného blickára GM Mikuláša Maníka snáď nikoho nenechal na pochybách, kto je hlavným favoritom v trieskaní do hodín v 5–minútovkách. Miki svoju rolu potvrdil a celkovo v histórii OPEN Tatry zvíťazil už po ôsmykrát (s bilanciou 11½ bodu z 13 kôl). Ak chcú mať organizátori pestrejší zoznam víťazov v „bleskovkách", recept je jednoznačný – nasledovať príklad FIFA a po prípadnom desiatom Mikiho triumfe venovať mu pohár na „večné časy" (ako Brazílii Zlatú Niké) pod podmienkou, že nechá vyhrať aj ostatných. Do Tatier si odskočil na blicky aj vlaňajší obhajca hlavného turnaja IM Peter Vavrák, ktorý sa nakoniec preblical na 3. miesto (medzi nich sa ešte vklinil GM David Markosian). Peťa Vavráka o pár dní čakal odlet do Číny na tzv. Svetové hry duševných športov. Zablicať si prišiel i prezident SŠZ Karol Pekár, ktorý obsadil solídne 19. miesto.

Na celkový zdarný priebeh turnaja bez protestov dohliadal jeho riaditeľ Ing. Gustáv Šturc z ŠK Slovan. K čomu prispeli i rozhodcovia FIDE arbiter Ivan Syrový, Peter Falťan a Ladislav Demko, ktorým ešte v časovkách vypomáhal hrajúci Peter Lukáč.

Celkové poradie OPEN Tatry 2008: 1. – 2. IM Moranda (POL), IM Antoniewski (POL) 7½ bodu, 3. – 7. IM Možný (Zikuda Turnov), IM Michenka (GEOFIN Ostrava), IM Petrán (ŠK Slovan Bratislava), FM M. Ráchela (ŠK Dunajská Streda), IM Vesselovsky (Jäkl Karviná), všetci po 7 bodov, 8. – 12. IM Piankov (UKR), IM Kantorík (ŠK Caissa Čadca), FM Motúz, FM Vojtek (obaja ŠKŠ Dubnica nad Váhom), Sikora (TŽ Třinec), všetci po 6½ bodu, ... spolu 191 hráčov.

30. ročník Banícky kahanec 2008

[Ing. Martin Huba]

V dňoch 29. 08. – 06. 09. sa v Prievidzi uskutočnil jediný uzavretý šachový veľmajstrovský turnaj na Slovensku – 30. Banícky kahanec. História turnaja siaha do roku 1965, keď sa odohral prvý ročník. Za uplynulé roky sa na turnaji zúčastnilo spolu 190 hráčov zo 14 krajín.

Za šachovnicami sa objavilo 10 hráčov zo Slovenska, Českej republiky a Nemecka. Turnaj 7. kategórie s priemerným ratingom 2417 ELO bodov bol zaujímavý aj tým, že sa ho zúčastnili až piati hráči mladší ako 20 rokov, z ktorých štyria usilovali o splnenie poslednej normy medzinárodného majstra. Tento fakt ovplyvnil celkovú bojovnú atmosféru.

Po vynikajúcom začiatku zvíťazil český veľmajster Tomáš Polák so 6,5 bodmi pred nemeckým mladým hráčom Raoulom Strohhaekerom, ktorý so 6 bodmi si splnil už spomínanú normu medzinárodného majstra. Na treťom mieste skončil slovenský veľmajster Tomáš Likavský s 5 bodmi. Na štvrtom mieste s rovnakým počtom 5 bodov, ale horším pomocným hodnotením skončil talent z Prievidze Peter Michalík, ktorý tiež splnil poslednú normu medzinárodného majstra. Ďalšie miesta: 5. – 7. IM Juraj Lipka, FM Tobias Hirneise, GM Petr Velička 4,5 bodu, 8. – 9. FM Marián Jurčík, FM Frederik Beck 4 body, 10. Martin Dobrotka 1 bod.

Priamy prenos cez internet sledovalo 3000 divákov z 20 krajín sveta.

Turnaj organizoval Šachový klub Prievidza a hlavným sponzorom bola poradenská firma IBS SLOVAKIA, s.r.o.

por.	T	Meno	Elo	FED	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Body	TB1
1	GM	Polák Tomáš	2545	CZE	*	1	½	1	½	½	1	½	1	½	6,5	29
2	FM	Strohhaeker Raoul	2416	GER	0	*	½	½	1	0	1	1	1	1	6	23
3	GM	Likavský Tomáš	2485	SVK	½	½	*	½	½	½	½	½	½	1	5	20,5
4		Michalík Peter	2377	SVK	0	½	½	*	½	1	0	½	1	1	5	19,25
5	IM	Lipka Juraj	2431	SVK	½	0	½	½	*	1	½	½	½	½	4,5	19,5
6	FM	Hirneise Tobias	2481	GER	½	1	½	0	0	*	½	½	½	1	4,5	19
7	GM	Velička Petr	2492	CZE	0	0	½	1	½	½	*	½	½	1	4,5	17
8	FM	Jurčík Marián	2378	SVK	½	0	½	½	½	½	½	*	0	1	4	16
9	FM	Beck Frederik	2335	GER	0	0	½	0	½	½	½	1	*	1	4	14,25
10		Dobrotka Martin	2233	SVK	½	0	0	0	½	0	0	0	0	*	1	5,5

GM Ján Plachetka analyzuje zaujímavú partiu

víťaz GM Tomáš Polák

Jenewein Chess Match 2008, Bratislava

[FM Maroš Milan]

Luxusný bratislavský Art Hotel William sa druhý októbrový víkend stal hlavným mestom šachu. Uskutočnil sa tu druhý ročník zápasu slovenských a českých manažérov v šachu pod názvom Jenewein Chess Match.

alternatívna simultánka

Bohatý program začal už v piatok večer alternatívnou simultánkou najlepšieho českého veľmajstra Davida Navaru a slovenskej jednotky, veľmajstra Sergeja Movsesiana. Prvý ťah vykonal na všetkých šachovniciach hosť podujatia, legendárny exmajster sveta Anatolij Karpov. Simultánka trvala viac ako 2,5 hodiny a zvíťaziť sa podarilo iba Róbertovi Kohlmannovi. Remízu uhrali Radomír Háčik, František Jablonický, Ján Helbich a Roman Cerulík. V ostatných partiách zvíťazili veľmajstri.

Slováci opäť víťazne

V sobotu sa uskutočnil samotný medzinárodný zápas SR – ČR, kde mohli riaditelia podnikov ukázať svoje strategické myslenie. V prvom kole zápasu českých a slovenských manažérov zvíťazilo družstvo SR vysoko 14 : 6. Zdalo sa, že sa bude opakovať debakel Čechov z minulého roka 10 : 5 a 11 : 4. V odvete sa však riaditelia českých podnikov vzchopili a dokázali zvíťaziť 8 : 12. Celkove sa tak Slováci tešili z tesného triumfu 22 : 18. Na prvej šachovnici viedli obe družstvá veľmajstri. Úspešnejší bol český zástupca David Navara, ktorý porazil Sergeja Movsesiana 1,5:0,5. Cenu víťaznému tímu následne odovzdal Anatolij Karpov.

Movsesian zdolal Karpova

Veľmajstri Karpov a Movsesian odohrali počas podujatia aj dve exhibičné bleskové partie, o ktoré bol veľký divácky aj mediálny záujem. Náš reprezentant vyhral obidve partie a oplatil tak Karpovovi prehru z augusta tohto roku, kedy v Moskve dvakrát vyhral práve Karpov. Bývalý majster sveta mal v Bratislave veľmi nabitý program a podľa jeho vlastných slov nebol dostatočne koncentrovaný. Druhú blicku Vám ponúkame aj s komentárom:

Movsesian,S (2732) – Karpov,A (2651) [B43],
Jenewein Chess Match 2008, blitz (2)
[komentár: FM Milan Maroš]

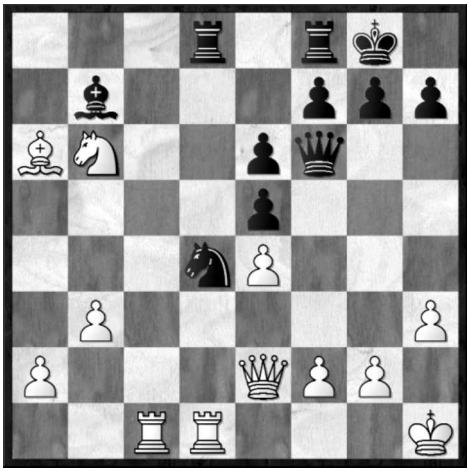

1.e4 c5 [To je možno menšie prekvapenie, Karpov sa vo svojej praxi bránil len veľmi zriedka na "sicílsky spôsob". Po prehre v úvodnej blicke bol však zrejme odhodlaný hrať s čiernymi na víťazstvo.] **2.♘f3 e6 3.d4 cxd4 4.♘xd4 a6 5.♘c3 ♕c7 6.♗d3 b5 7.0–0 ♗b7 8.♔h1 ♘f6 9.♕e2 b4 10.♘a4 ♘c6 11.♘f3 d6 12.b3 ♗e7 13.♗b2 0–0 14.c4 bxc3 15.♗xc3 ♘g4 16.♖ac1 ♕d8 ?!** [Tento ťah pôsobí dosť neprirodzene, lepšie vyzerá 16...♘ge5 17.♘xe5 dxe5.] **17.♖fd1 ♗f6 18.♗xf6 ♕xf6 19.♘b6?!** [Ani jeden z hráčov si počas ďalších ťahov neuvedomil, že bielemu hrozí ♘d4. To je však v bleskovej partii úplne prirodzené.

Namiesto 19.♘b6 bolo treba najskôr zahrať 19.h3.] **19...♖ad8?!** [19...♘d4 20.♘xd4 ♘xf2+ 21.♔g1 ♘xd1 22.♘f3 ♘c3 23.♕e1 ♘b5 24.♘xa8 ♗xa8] **20.h3?! ♘ge5?!** [20...♘d4 !] **21.♘xe5 dxe5 22.♗xa6 ♘d4 ?!** [22...♗xa6 23.♕xa6 ♖xd1+ 24.♖xd1 ♕xf2 25.♘d7 s jasnou výhodou bieleho.]

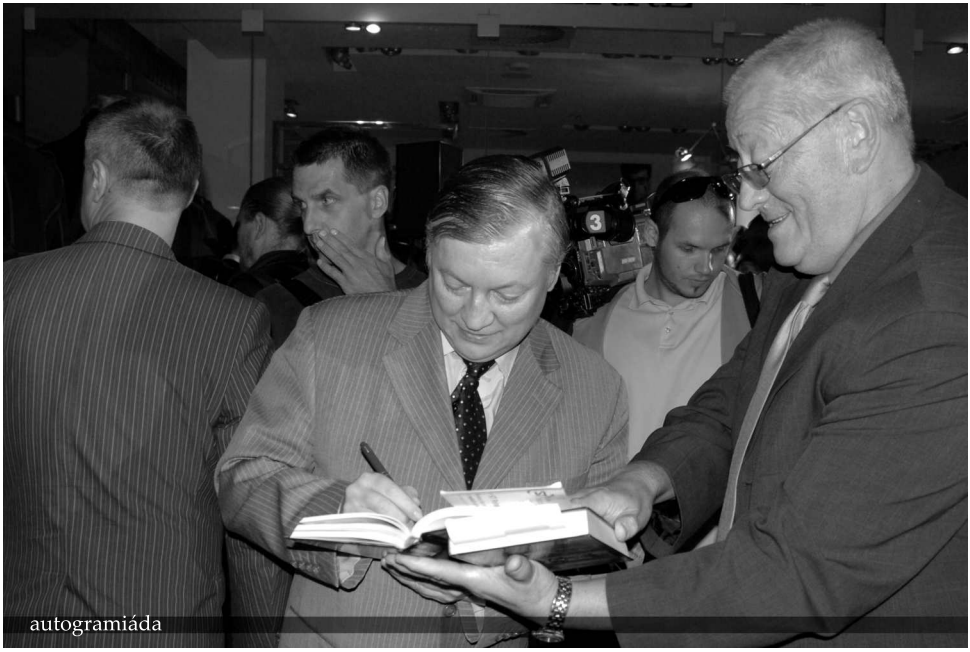

autogramiáda

Anatolij Karpov s predstaviteľmi firmy Jenewein Group

23.♖xd4 ! ♖xd4 [Teraz už nevychádza 23...♗xa6 kvôli 24.♖xd8 ♗xe2 25.♖xf8+ ♔xf8 26.♘d7+ +– O niečo lepšie však bolo 23...exd4.] **24.♗xb7 ♕f4 25.♕e3 ♕xe3 26.fxe3 ♖b4 27.♘d7 ♖xb7 28.♘xf8 ♔xf8** [Ako po partii povedal sám Sergej, táto koncovka je už len otázkou techniky.] **29.♔g1 ♖d7 30.♖c2 ♖d1+ 31.♔f2 ♖b1 32.♔e2 ♔e7 33.♔d3 f5 34.♔c4 ♔d6 35.a4 ♖e1 36.♖c3 f4 37.exf4 exf4 38.♔b5 ♔e5 39.a5 ♖a1 40.♖c4 ♖a3 41.b4 g5 42.a6 h5 43.♖c5+ ♔xe4 44.♖xg5 h4 45.♔b6 e5 46.b5 ♔d4 47.a7 e4 48.♖g4 ♔e5 49.♖xh4 e3 50.♖h8 1–0**

Sergej naslepo nestratil ani bod

Veľmi pôsobivým dojmom v očiach verejnosti zvyčajne rezonuje skutočnosť, že silní šachisti dokážu hrať partie aj bez toho, aby sa pozerali na šachovnicu. Ešte obdivuhodnejšie je však to, keď hráč dokáže naslepo odohrať súčasne niekoľko partií proti rôznym súperom. O niečo podobné sa v Bratislave pokúsil aj Sergej Movsesian, keď odohral naraz 5 partií so zaviazanými očami. Jeho výkon umocňuje aj výsledok, Sergej totiž suverénne porazil všetkých protivníkov.

Sponzor sa upísal na 10 rokov

Počas podujatia sa konala aj slávnostná recepcia s množstvom pozvaných hostí avyberaných jedál. Moderátorom večera bol Patrik Švajda, medzi hosťami bolo možné vidieť viacero známych osobností, napríklad Jirku Malchárka, Ivetu Radičovú, či manželov Malachovských. Zaujímavosťou bolo, že generálny partner podujatia, Jenewein Group, venoval za každý vykonaný ťah v zápase manažérov 50 Sk talentovanej Veronike Gažíkovej. Spolu teda na podporu nádejného talentu putoval šek vo výške 82 700 Sk. Okrem generálneho partnera Jenewein Group akciu organizačne zabezpečovala aj Pražská šachová spoločnosť, ktorá má so sponzorom podpísanú zmluvu na 10 rokov. Ďalšími partnermi podujatia boli EuroAgentur Hotels & Travel, Art Hotel William a GE Money Bank.

GM David Navara

Marketing v šachu

[Ing. Martin Huba (s použitím zahraničných zdrojov)]

V tejto rubrike sa budeme spolu postupne zamýšľať nad šachom z pohľadu ekonomiky, marketingu, získavania grantov z eurofondov a manažmentu ako takého. Neobídeme ani otázky súvisiace so zdravým životným štýlom.

úvodné zamyslenie nad marketingom v šachu

Šach sa stal súčasťou moderného mediálneho sveta, čo je možné pozorovať na používaní šachových výrazov typu napríklad politický pat, rošády na ministerstve a podobne. Znamená to, že šach sa stal viac prístupný širokej verejnosti alebo je to len módne pridávanie „intelektuálneho korenia"? A vôbec, v dnešnej dobe plnej hystérie okolo najrôznejších hier, je šach prezentovaný vhodnými formami? A získava viac nadšencov? Ak odpovedáme na predchádzajúce otázky nie, čo potom môžeme zlepšiť? A to je výzva pre slovenských a nielen slovenských šachistov.

základné problémy

Jeden z najväčších problémov marketingu v šachu je automatické spájanie šachu s intelektualizmom. Ľudia sa jednoducho necítia dobre pri pohľade na všetky tie čudne vyzerajúce figúrky a zdanlivo zložité pravidlá. Pravdu povediac, šach má v skutočnosti veľmi málo s tým typom inteligencie, ktorú si ľudia vysvetľujú ako „byť múdry". Šach vyžaduje hlavne priestorové videnie, rozpoznávanie typových pozícií a obratov a samozrejme pamäť. Ak by bol čisto intelektuálnym cvičením, tak by najlepší hráči mali tiež najvyššie vzdelanie alebo špeciálne zručnosti. A to sa proste nedeje.

Šach je hra najrôznejších ľudí. Keď pôjdete na nejaký šachový turnaj, všimnite si štruktúru hráčov. Uvidíte rôzne vekové kategórie, pohlavia, národnosti, osobnosti, fyzické typy, vzdelanostné a spoločenské úrovne. Šach je hádam jediná súťažná aktivita, kde podnikateľ milionár môže hrať proti súperovi, čo práve dovŕšil šesť rokov alebo proti súperovi, čo vyzerá, ako keby ho práve vytiahli z útulku pre bezdomovcov. A to ešte dotyčný milionár s týmito súpermi môže aj prehrať. Najnepravdepodobnejšie udalosti v reálnom svete.

šach a škola

Žiacky šach sa rozvinul hlavne v USA do ekonomicky udržateľného modelu, na Slovensku sa zatiaľ „bojuje všetkými prostriedkami“ hlavne o dotácie zo Slovenského šachového zväzu, čo je znakom, nazval by som to, postsocialistickej mentality. V spomínaných USA je otázkou dňa, či propagácia šachu by mala byť vedená len šachovo orientovanými organizáciami alebo nešachovými sponzormi. Veľa šachových turnajov a aktivít na amerických školách je financovaných veľkými firmami, ktoré sa takto úspešne prezentujú ako spoločensky zodpovedné organizácie. Osobne by som privítal viac profesionalizmu pri PR alebo ak chcete celkovom marketingu šachu na Slovensku a ten môže rýchlejšie priniesť aj väčšia spolupráca s odborníkmi nešachistami, nazval by som ich „priatelia šachu“.

Zaujímavé je, že šach bol a je predmetom mnohých štúdií, ktoré potvrdzujú pozitívny vplyv šachu na deti, na ich „priestorové a rozpoznávacie“ schopnosti, na rozpoznávanie vzorových situácií a postupov, na analytické myslenie a disciplínu. Šach tiež pomáha rozvíjať sociálne zručnosti a zvyšovať sebavedomie. Niekde z nášho prostredia som sa dočítal, že šach pomáha pri zvládaní matematiky

a cudzích jazykov. Existujú aj kritici komercializácie žiackeho šachu, ktorí tvrdia, že sa tým stáva príliš triviálny. Cieľ vychovať špičkových šachistov ustupuje do úzadia a hlavným sa stáva honba za ziskom.
Na zamyslenie je rada, že šach by sa mal prezentovať hlavne ako celoživotná záľuba a nie ako hra, pri ktorej sa teraz „cítiš dobre". Šachista sa často necíti dobre, napríklad keď pokazí a prehrá vyhratú partiu. Ale vyspí sa a na druhý deň sa už teší na ďalšie ligové kolo a šachové stretnutie s priateľmi. Žiak, ktorý zistí, že pri šachu sa nie vždy človek cíti dobre, často presedlá na iný koníček. V americkom žiackom šachu sa dnes nevychovávajú noví veľmajstri (výnimkou je Hikaru Nakamura), ale zarába sa finančne a robí sa reklama. Každý chce hrať šach, lebo je „cool", ale výchova silných hráčov nie je na programe dňa. To je vážny dôvod na zamyslenie sa aj nad situáciou u nás doma. Kam chceme smerovať výchovu mládeže, ako ju budeme financovať a hlavne ako budeme hodnotiť dosiahnuté výstupy. A dodal by som, nielen na zamyslenie, ale na podstatné prehodnotenie finančných tokov a pravidiel.

šach a marketing

Žiacky šach v dnešných USA je primárne o marketingu pre sponzorov a pre hrajúce deti, aby sa cítili dobre a získali nejakú cenu. Stále vieme híkať nad dieťaťom, čo vie hrať šach a má len 6 rokov. Alebo sa dočítame o inom, čo bol označený národným šampiónom, potom čo vyhral cenu v kategórii začiatočníkov. Paradoxom je, že tieto dobre mienené mediálne kroky majú negatívne efekty. Percento detí, ktoré prestávajú po čase hrať šach je privysoké (hlavne medzi dievčatami). Prečo toľko detí prestáva hrať šach? Možno je na vine „inflácia trofejí".
Za „starých čias" sa vo svete a aj na Slovensku udeľovalo málo cien, medailí a diplomov. Mám ešte niekde doma založené moje „vzácne" trofeje. Ceny dostali obyčajne iba prví traja, najviac čo si pamätám, bolo desať cien na žiackom Třineckom střelcovi, aj to boli diplomy. Ale dnes? Aké má asi pocity dieťa, čo získa napríklad hypoteticky veľkú trofej za 23. miesto v kategórii dievčat do desať rokov v celoštátnej žiackej súťaži? Je pyšné? Veľa šachistov by takú cenu považovalo za znak priemerného výsledku a jednoducho takú trofej vyhodili. Nie som pedagóg, ale neviem, prečo by sa mala tak veľmi oslavovať priemernosť.

Kto je skutočným majstrom sveta?

Veľká časť práce v oblasti imidžu šachu je na bedrách najsilnejších hráčov a hráčok sveta a pozornosť verejnosti sa právom koncentruje na majstra a majsterku sveta. Tu

utrpel marketing v šachu veľké škody pri všeobecne známych problémoch. Ak nie je jasné, kto je najsilnejší hráč na svete, je to ako marketingová nočná mora pre šachový klub hľadajúci sponzorov.

Čo sa musí urobiť?

Existujú konkrétne kroky, ktoré môžu napomôcť imidžu šachu.

- Mediálne spoločnosti. Pretože šach pomáha rozvíjať rozpoznávanie analógií, disciplínu a analytické schopnosti, prezentujte šach ako „intelektuálnu" aktivitu. To je vysielanie nesprávneho posolstva. Šach nie je hra vyhradená výlučne ľuďom s IQ porovnateľným s IQ Einsteina. A šachová stratégia môže byť viac založená na priestorovom videní a odhade ako na logike a prepočte. Keď hovoríme o špičkových šachistoch, mali by sme zdôrazniť ich majstrovské schopnosti analýzy a umenie rozpoznávania a využívania analógií.
- Vydavatelia a šéfredaktori. Najmite žurnalistov, ktorí vedia správne písať o šachových témach. Ušetrite si staromódne klišé v titulkoch (napr. Kramnik dostal mat, človek poráža stroj a podobne) a prezentujte šach pravdivo, ale hlavne zrozumiteľne. Príliš veľa chýb a nejasností len podporuje mýtus o nezrozumiteľnosti šachu pre bežných smrteľníkov.
- Žurnalisti. Prosím, nevzrušujte sa príliš nad štvorročným dieťaťom, čo vie hrať šach. Šachové pravidlá, vysvetľované správne a správnou osobou, sa môže naučiť takmer každý za hodinu. Naučiť sa hrať šach je jedna vec a ovládať ho je vec druhá. Je zaujímavé, že porozumenie šachu nie je určované vekom. Desaťročné dieťa, čo sa seriózne venovalo šachu počas roka, môže poraziť dospelého, ktorý si zahral šach príležitostne počas desaťročí. Preto, bežná otázka v rozhovoroch, „ako dlho hráte?" nemusí nutne odhaliť hráčsku úroveň.
- Šachové kluby a zväzy. Využívajte na reklamu známe osobnosti hrajúce šach (napr. Václav Klaus, Will Smith, Miroslav Šatan...), aby vám pomohli propagovať šachovú hru. Tieto osobnosti vám pomôžu pri propagácii tam, kde bežný veľmajster môže zlyhať. Veľmajstri nemusia byť a často ani nie sú skvelými rečníkmi.
- Šachové médiá by mali prinášať rôzne správy z „celého sveta" a nesústrediť sa výlučne na 20 najlepších hráčov sveta. Takýto prístup opäť posilňuje stereotyp, že len pár vyvolených môže excelovať v tejto hre. Šach potrebuje širokú publicitu, ak má byť úspešný.
- Neporovnávajte získanie titulu veľmajstra so získaním titulu PhD. Existuje smiešne porovnanie získania titulu veľmajstra s dvoma titulmi PhD. Aj keď obidva

tituly vyžadujú obrovské pracovné nasadenie, sú len minimálne porovnateľné pre úplne rozdielne procesy vedúce k ich získaniu.

- Pokiaľ sa niekto označí za šampióna v rozhovore pre médiá, okamžite sa spýtajte, čo to presne znamená.
- Prestaňte dávať ceny všetkým deťom pri žiackych turnajoch! Môžu prestať hrať šach, lebo budú mať pocit, že už dosiahli svoj vrchol. Keď mi dnes povie dieťa, že vyhráva ceny v žiackych súťažiach, nie som si istý, čo to presne znamená.
- Porozmýšľajte nad tým, ako iným spôsobom odmeniť deti za účasť v žiackych turnajoch. Nejaký zaujímavý program. Viac zábavy. Dobrá atmosféra.
- Posledný bod je hypotetický: Zjednotiť šachovú komunitu a znovu mať jednoznačne určeného majstra sveta pre všetkých šachistov.
- Verím, že niekoľko rád na zlepšenie imidžu šachu na verejnosti vás oslovilo a možno ste sa aj zamysleli, čo začnete robiť vy v rámci svojich možností. Ak šach dnes nemá v očiach verejnosti pozíciu, akú by sme mu želali, je to z veľkej časti z dôvodu základných marketingových chýb, ktoré sa dajú pomerne jednoducho odstrániť. Ľudia sa CHCÚ naučiť hrať šach, ale odrádzajú ich nesprávne informácie a zle informovaní ľudia.

moderný šach nie je čierno–biely

Šach má vo svete takmer dvetisícročnú tradíciu.

Stará indická múdrosť hovorí, že šach je more, v ktorom môže mucha piť a slon plávať.

Šach je potešením, ktoré rozvíja tvorivé myslenie, pamäť, fantáziu, presnosť a vôľu.

Na šachu je fascinujúce, že ho môže hrať každý, od detí na začiatku školskej dochádzky až po dôchodcov.

Úspešní šachisti cestujú po turnajoch na celom svete, využívajú počítače a internet, komunikujú v cudzích jazykoch s mnohými zaujímavými ľuďmi.

Moderný šach je kráľovská hra, ktorá pripravuje na život.

Objednajte si časopis MODERNÝ ŠACH už dnes a získajte bulletin z veľmajstrovského turnaja 30. ročníka Baníckeho kahanca 2008 zadarmo so všetkými partiami komentovanými veľmajstrom Jánom Plachetkom.

V roku 2009 bude vydaných 6 čísel časopisu. Predplatné na rok 2009:
- SR – 21,00 EUR/632,65 SKK
- ČR – 24,00 EUR/723,02 SKK
- EÚ – 30,00 EUR/903,78 SKK

Kontakt a spôsob platby:
V prípade Vášho záujmu prosíme zaslať kontaktné údaje (meno, priezvisko, adresa) na e-mail: objednavky@sachprievidza.sk, faxom na číslo: 046/543 05 99 alebo telefonicky na číslo: 046/543 17 95 – Blanka Rusková. Obratom Vám bude oznámené registračné číslo, číslo účtu v SR (prípadne v ČR), konštantný a variabilný symbol.

Cena jedného výtlačku bude 2,50 EUR/75,32 SKK (plus poštovné a balné pre):
- SR – 1,00 EUR/30,13 SKK/za jeden výtlačok
- ČR – 1,50 EUR/45,19 SKK/za jeden výtlačok
- EÚ – 2,50 EUR/75,32 SKK/za jeden výtlačok

Konverzný kurz: 1 EUR = 30,1260 SKK

V čom sa Moderný šach odlišuje od iných šachových časopisov?

Moderný šach nie je čierno-biely, venuje sa aj užitočným nešachovým témam.
Moderný šach nielen informuje, ale sa aj zamýšľa a radí.
Moderný šach netvoria len šachisti, ale aj profesionáli.
Moderný šach nečítajú len šachisti, čítajú ho aj priatelia šachovej hry.

MODERNÝ ŠACH

vydáva:
IBS SLOVAKIA, s.r.o.
adresa redakcie:
M. R. Štefánika 5/1
971 01 Prievidza
(telefón: 046/543 94 85
fax: 046/543 05 99)
šéfredaktor:
Martin Huba
(e-mail: huba@sachprievidza.sk)
vedúci redaktor:
Karol Rückschloss
(e-mail: ruckschloss@stonline.sk)
redakcia:
Milan Maroš (redaktor)
Blanka Rusková (vedúca vydania)
Martin Huba ml. (fotograf)
tlač:
Tlačiareň P+M Turany
www.p-mlac.sk
distribúcia:
Šachový klub Prievidza
(e-mail: objednávky@sachprievidza.sk)
periodicita/počet čísel za rok:
dvojmesačník/6
registračné číslo:
MK SR 3953/2008

uzávierka čísla:
20. 10. 2008, rok 2008

nulté číslo – nepredajné!

náklad: 1000 ks

Publikovanie alebo šírenie akéhokoľvek materiálu z časopisu bez písomného súhlasu redakcie je zákázané.

Za obsah príspevkov zodpovedajú autori. Neprešlo jazykovou úpravou.

Ilustrácie na stranách 2, 26, 57 Peter Homola.

z budúceho čísla:

z histórie
Aljechin v Nových Zámkoch

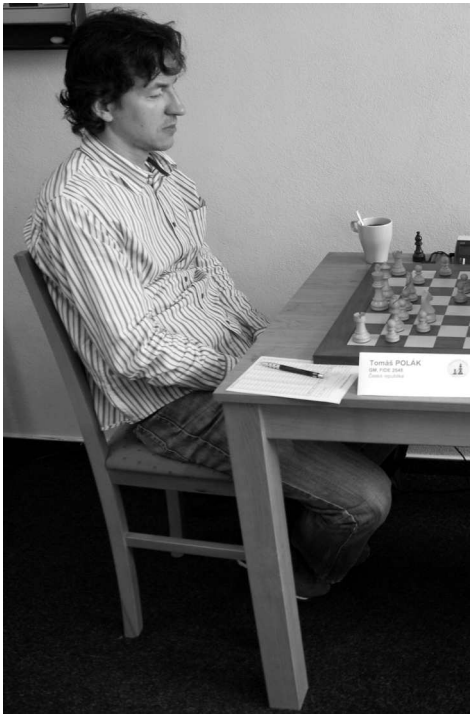

systematický tréning
Trénerské okienko GM Tomáša Poláka

Anatolij Karpov pri bleskovej partii so Sergejom Movsesianom v Bratislave

Anatolij Karpov v rozhovore s Ivetou Radičovou a Jánom Riapošom

Prečo je užitočné čítať Moderný šach?
Pýtame sa zaujímavých osobností
na užitočnosť šachu v bežnom živote.
Vyjadrujeme sa k aktuálnym
šachovým témam.
Sledujeme slovenských hráčov a hráčky,
ako sa im darí v zahraničí.
Ako jediný časopis pokrývame dianie
v slovenskom praktickom šachu.
Komentujeme dianie v slovenských
aj českých šachových ligách.
Pomáhame pri trénovaní mladým
šachistom a šachistkám a aj ich trénerom.
Poradíme v rôznych oblastiach,
ktoré súvisia so šachom.
Zamýšľame sa nad tým, ako
profesionálne propagovať šachovú hru.
Zverejníme metodiku získavania
peňazí z európskych fondov.
Podporujeme postupné odkrývanie
našej šachovej histórie.
www.fondyeu.info
Posilňujeme Vaše projekty